

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om

Kommunernes anvendelse af sanktioner

September 2015

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning	1
2 Resumé og anbefalinger	3
2.1 Undersøgelsens resultater	3
2.2 Ankestyrelsen anbefalinger	10
2.3 Tjekliste ved gennemgang af sanktionssager	10
3 Regelgrundlag	12
3.1 Ydelsen	13
3.1.1 Ydelse til unge under 30 år, som ikke har erhvervskompetencegivende uddannelse	13
3.1.2 Ydelse til unge under 30 år, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og til borgere som er fyldt 30 år	13
3.2 Sanktionsreglerne i aktivloven	13
3.2.1 Perodesanktioner	13
3.2.2 Punktsanktioner	15
3.2.3 Virkning og gennemførelse af sanktioner	16
3.2.4 Skærpet sanktion i gentagelsestilfælde	17
3.2.5 Ophør af hjælpen	18
3.2.6 Indhentelse af oplysninger fra borgers tidligere kommune	18
3.3 Visitation	18
3.3.1 Persongrupper	19
3.4 Formelle regler af betydning for sanktionssager	21
3.4.1 Sagens oplysning	21
3.4.2 Partshøring	21
3.4.3 Begrundelse	22
3.5 Kommunens vejledningspligt	23
3.5.1 Kommunens generelle vejledningspligt	23
3.6 Rimelig grund til at udeblive fra tilbud	25
3.6.1 De rimelige grunde i aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 1-10	26
3.6.2 De rimelige grunde i aktivlovens § 13, stk. 8	29
3.6.3 Krav om forsøg på personlig kontakt til den aktivitetsparate borger	30
3.7 Formelle krav til tilbud	31
3.7.1 Krav om uddannelsespålæg	31
3.7.2 Krav om jobplan	31
3.7.3 Krav om integrationskontrakt	32
3.7.4 Skriftlighed	32
3.7.5 Sammenfatning vedrørende sager om sanktion efter aktivlovens § 36	33
4 Materiel vurdering	34
4.1 Materiel vurdering af kommunernes visitation af borger som uddannelses-, aktivitets- eller jobparat	34
4.1.1 Kommunernes indplaceringer af borger efter endt visitation	34
4.1.2 Fordeling af borgere under og over 30 år i forhold til personkreds	34

4.1.3	Sag, hvor indplaceringen ikke er rigtig	35
4.1.4	Sager, hvor indplaceringen er rigtig	36
4.1.5	Sager hvor oplysningsgrundlaget ikke er tilstrækkeligt	37
4.2	Materiel vurdering af anvendelse af reglen om sanktion i aktivlovens § 36, stk. 1	38
4.2.1	Rimelig grund til at udeblive fra tilbud	39
4.2.2	Er § 36 den rette bestemmelse?	43
4.2.3	Beregning	43
4.3	Den generelle vejledningspligt ved sanktioner - aktivlovens § 35, stk. 1	43
4.3.1	Eksempel på sag, hvor vejledningspligten var opfyldt	44
4.3.2	Sager, hvor vejledningspligten ikke var opfyldt	44
4.4	Den særlige oplysningsregel for aktivitetsparate -aktivlovens § 35, stk. 5	46
4.4.1	Eksempler på sager, hvor kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt	47
4.4.2	Eksempler på sager, hvor kommunen ikke har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt	49
4.5	Samlet vurdering af kommunernes vejledning	51
4.6	Samlet vurdering af de materielle regler	52
5	Vurdering af kommunernes anvendelse af øvrige formelle regler	54
5.1	Partshøring	54
5.2	Begrundelse	55
5.3	Sagens oplysning	58
6	Oplysninger fra tilbudsstederne	59
7	Kommunernes oplysninger om interne retningslinjer	61
	Bilag 1 Kommunefordelte resultater	64
	Bilag 2 Regelgrundlag	67
	Bilag 3 Oversigter til brug ved behandling af sanktionssager	85
	Bilag 4 Principafgørelser	90
	Bilag 5 Indkaldelsesbrev	94
	Bilag 6 Måleskema	99
	Bilag 7 Metode og baggrund	109

1 Indledning

I april 2013 indgik Regeringen en politisk aftale med V, DF, K og LA om en reform af kontanthjælpssystemet. Reformen er efterfølgende gennemført med virkning fra 1. januar 2014. Det følger af "Aftalen om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job", at Ankestyrelsen over tre år skal udarbejde årlige praksisundersøgelser om anvendelse af sanktioner i kommunerne. Der blev i aftalen henvist til, at kommunerne anvender sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere i meget varierende omfang.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har anmodet om, at praksisundersøgelsen for 2014 udformes som en generel undersøgelse af kommunernes anvendelse af sanktionsreglerne i forhold til jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate ydelsesmodtagere.

Styrelsen har anmodet om, at undersøgelsen omfatter følgende spørgsmål:

- Om sanktionen er givet på et korrekt grundlag.
- Om vejledningspligten er overholdt.
- Om kommunen, før der gives en sanktion til en aktivitetsparat uddannelses- eller kontanthjælpsmodtager, har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen mv.
- Hvordan kommunerne får oplysninger om forhold, der har betydning for vurderingen om afgivelse af eventuel sanktion.

Ankestyrelsens praksisundersøgelse omfatter sager fra 10 kommuner, der i perioden fra oktober 2012 til september 2013 havde en enten forholdsvis høj eller forholdsvis lav andel af sager om sanktionerede kontanthjælpsmodtagere. Der er tale om en stikprøve, som omfatter et mindre antal sager fra hver af de deltagende kommuner. Undersøgelsen giver således ikke et fyldestgørende billede af praksis for behandling af sanktionssager i den enkelte kommune.

Af hensyn til sammenligningsgrundlaget er det i denne undersøgelse valgt alene at belyse kommunernes anvendelse af sanktioner for udeblivelse fra tilbud efter aktivlovens § 36, stk. 1, med fokus på vejledningspligten. De kommende to års undersøgelser vil omhandle andre spørgsmål om sanktioner. Undersøgelsen omfatter både sager, hvor kommunerne har truffet en afgørelse om sanktion og sager, hvor kommunerne ikke har truffet afgørelse om en sanktion over for borgeren på grund af udeblivelse fra et tilbud.

Afsnittet om regelgrundlag omhandler dog alle typer af sanktioner. Dette afsnit er på grund af de nye regler i kontanthjælpsreformen mere omfattende, end hvad der er

sædvanligt i denne type af undersøgelser, men kan forhåbentlig tjene som nyttig vejledning for kommunerne ved behandlingen af sager om sanktioner.

De deltagende 10 kommuner blev anmodet om at indsende hver 12 sager hvor der var truffet afgørelse om sanktion efter aktivlovens § 36, stk. 1, for udeblivelse fra tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest.

De 12 sager skulle være fordelt således:

- Fire sager vedrørende jobparate.
- Fire sager vedrørende uddannelsesparate.
- Fire sager vedrørende aktivitetsparate ydelsesmodtagere.

Afgørelserne skulle være truffet efter de pr. 1. januar 2014 gældende regler. Sagerne måtte ikke være anket og videresendt til Ankestyrelsen med henblik på behandling.

Da ikke alle 10 kommuner havde truffet 12 afgørelser, ligeligt fordelt på de tre forskellige målgrupper, blev det faktiske antal vurderede sager 99. Af disse 99 sager, er der fire sager, hvor kommunen har besluttet ikke at sanktionere borgeren. Disse fire sager er indgået i undersøgelsen på den måde, at vi har vurderet, om vi er enige i kommunens beslutning om ikke at sanktionere borgeren.

Kommunerne blev i forbindelse med anmodningen om at indsende sager anmodet om at oplyse, om kommunen havde udarbejdet interne retningslinjer/vejledninger for, hvordan sagerne blev behandlet, hvordan vejledningsforpligtelsen blev udøvet, og hvordan og i hvilket omfang kommunerne indhentede oplysninger fra tilbudsstederne i forbindelse med anvendelsen af sanktionsreglerne.

Undersøgelsen omfatter ikke en vurdering af, om reglerne og fristerne for afholdelse af visitationssamtaler er overholdt, eller om den unge skulle have haft tilbud om koordinerende sagsbehandler, mentor, m.v.

Undersøgelsen omfatter heller ikke en vurdering af, om det tilbud, som den unge er udeblevet fra, er givet i overensstemmelse med reglerne om uddannelsespålæg.

2 Resumé og anbefalinger

2.1 Undersøgelsens resultater

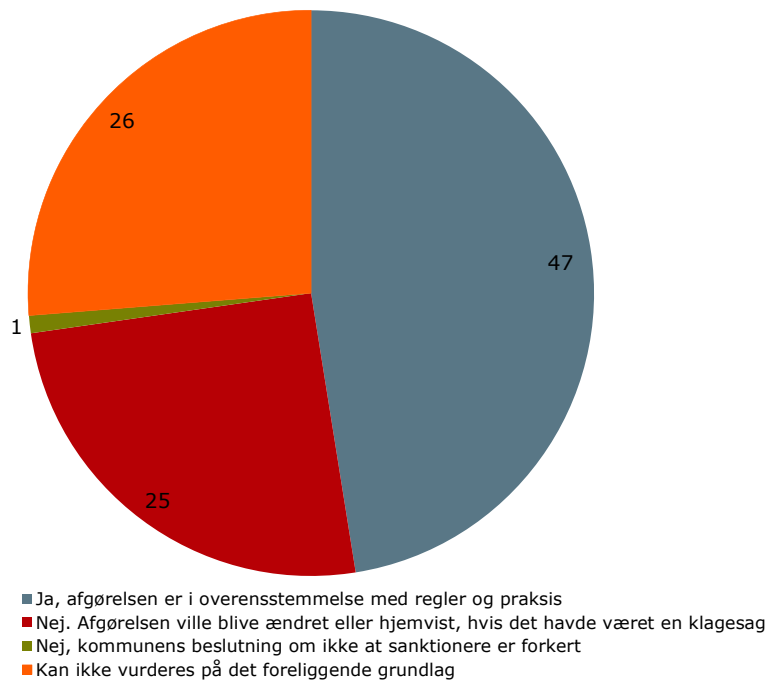
Som anført ovenfor har Ankestyrelsen vurderet 99 sager om sanktioner over for borgere på grund af udeblivelse fra tilbud efter aktivlovens § 36, stk. 1, med fokus på vejledningspligten. Ankestyrelsen har vurderet, at kommunerne i 47 ud af de 99 sager samlet set har truffet en rigtig afgørelse. I disse sager er borger vejledt korrekt, og kommunen har foretaget en rigtig vurdering af, om borger er udeblevet fra tilbuddet uden rimelig grund.

I 26 sager har Ankestyrelsen ikke haft tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om afgørelsen samlet set er rigtig. Her er der tale om sager, der ikke indeholder dokumentation for, at borgeren er vejledt, sager, hvor det ikke har kunnet vurderes, om borgeren var korrekt visiteret, sager, hvor kommunens partshøring af borger alene er sket ved borgers underskrift på fremmødeerklæring, og sager, der ikke har indeholdt dokumentation for fraværet fra tilbudsstedets side.

I 25 sager har Ankestyrelsen vurderet, at kommunen har truffet afgørelsen i strid med gældende regler eller praksis. Hvis styrelsen havde behandlet disse sager som ankesager, ville afgørelsen blive ændret eller sagen hjemvist.

I én af de i alt fire sager, hvor kommunen ikke har truffet afgørelse om sanktion, var kommunens beslutning om ikke at træffe afgørelse om sanktion forkert.

Figur 2.1 Er afgørelsen samlet set rigtig i forhold til anvendelse af lovens §§ 35 og 36, stk. 1?

Kommunernes visitation

Ved vurderingen af om en borger skal pålægges en sanktion, har det betydning, om borger er visiteret som uddannelses-, aktivitets- eller jobparat.

Ud af de 99 sager, som er indgået i undersøgelsen, har kommunerne foretaget en korrekt indplacering af borger efter endt visitation i 91 sager.

I én sag er indplaceringen ikke korrekt. I denne sag burde borger have været indplaceret som aktivitetsparat, og ikke som uddannelsesparat.

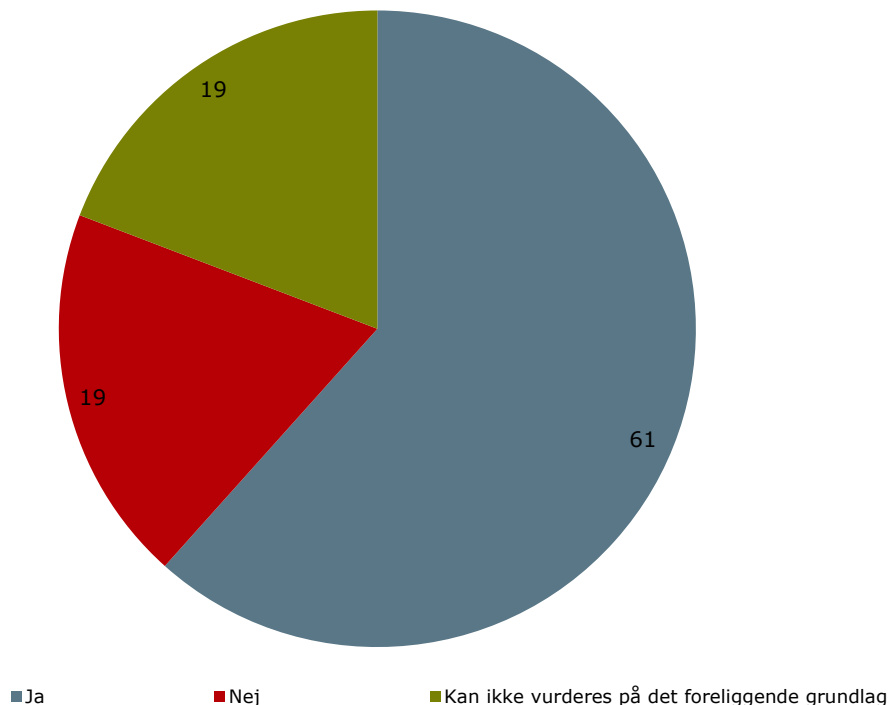
I syv af sagerne er det foreliggende oplysningsgrundlag ikke tilstrækkeligt til, at det kan vurderes, om indplaceringen er rigtig og sket i overensstemmelse med reglerne.

Dette kan skyldes, at kommunen enten ikke har indhentet alle relevante oplysninger forud for visitationen af borger, eller at kommunen ikke har indsendt alle relevante sagsakter til brug for vurderingen heraf.

Kommunernes anvendelse af aktivlovens § 36, stk. 1

Praksisundersøgelsen viser at kommunerne isoleret set, dvs. uden at se på, om vejledningen m.v. var tilstrækkelig, har anvendt § 36, stk. 1, om sanktioner for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund rigtigt i 61 af de undersøgte 99 sager og forkert i 19 sager. I yderligere 19 sager har det ikke været muligt at vurdere, om kommunen har anvendt bestemmelsen korrekt, fordi der mangler oplysninger i sagen.

Figur 2.2 Er § 36, stk. 1 anvendt korrekt?

Grundene til at borgeren i de 19 sager, hvor forkert anvendelse af aktivlovens § 36, stk. 1, var årsagen til, at Ankestyrelsen ville have ændret kommunens beslutning om sanktion, fordeler sig sådan:

- I 11 af sagerne manglede der partshøring.
- I fire sagerne skulle borgeren ikke have haft en sanktion efter aktivlovens § 36, men efter en af de øvrige regler om sanktion, der handler om at udeblive fra samtale efter aktivlovens § 37, eller undladelse af at meddele sygdom efter aktivlovens § 39, nr. 3.
- I tre sager fandt vi, at borgeren havde en rimelig grund til at udeblive fra sit tilbud.

- I én sag havde kommunen sanktioneret borgeren for flere dage, end der var grundlag for.

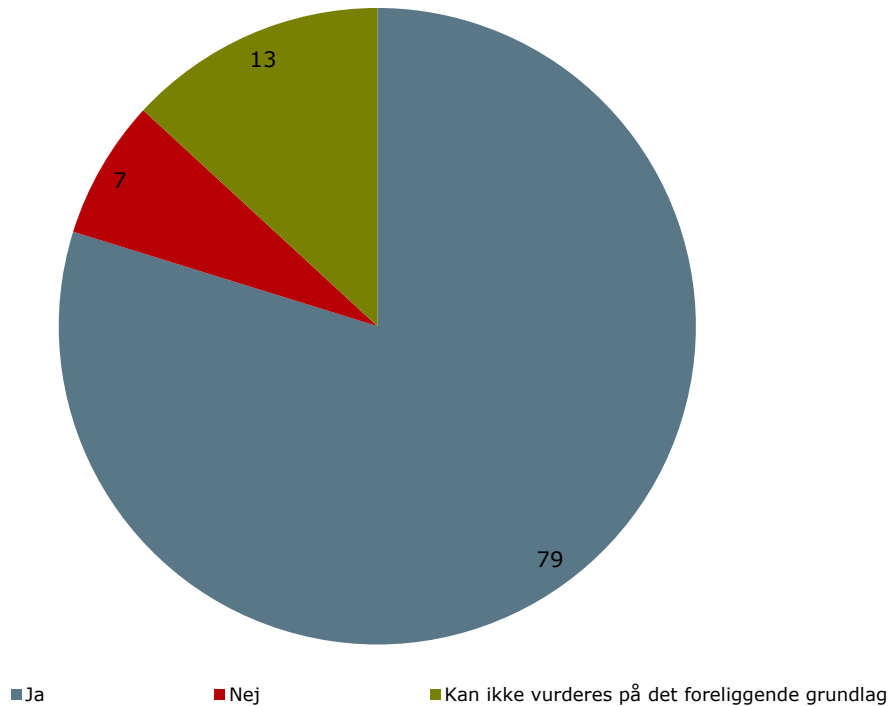
Kommunens generelle vejledningspligt jf. aktivlovens § 35, stk. 1

Det er en betingelse for, at borgeren kan pålægges en sanktion for udeblivelse fra tilbud med videre, at han samtidig med, at han er blevet henvist til tilbud med videre, er blevet skriftligt informeret om, hvilken konsekvens, det vil have for hans hjælp, hvis han udebliver fra tilbuddet og om, hvilke skridt han skal tage for igen at blive berettiget til hjælp.

Praksisundersøgelsen viser at:

- I 79 sager var borgeren vejledt korrekt.
- I syv sager var borgeren ikke vejledt korrekt.
- I 13 sager var det ikke muligt at vurdere, om vejledningen var fyldestgørende.

Figur 2.3 Opfylder kommunens vejledning betingelserne i aktivlovens § 35 om, at kommunen skal vejlede en borger, der uden rimelig grund afviser/udebliver fra et tilbud, om hvilke skridt borgeren skal tage for igen at blive berettiget til hjælp?

I de sager, hvor borgeren ikke var vejledt korrekt, skyldtes det enten:

- at borger ikke var vejledt samtidig med afgivelsen af tilbuddet,
- at borger ikke var vejledt skriftligt,
- at borger ikke var vejledt om, hvilke konsekvenser, det ville have, hvis borgeren uden rimelig grund udeblev fra tilbuddet eller
- at borger ikke var vejledt om, hvilke skridt han i givet fald skulle tage for igen at blive berettiget til hjælp.

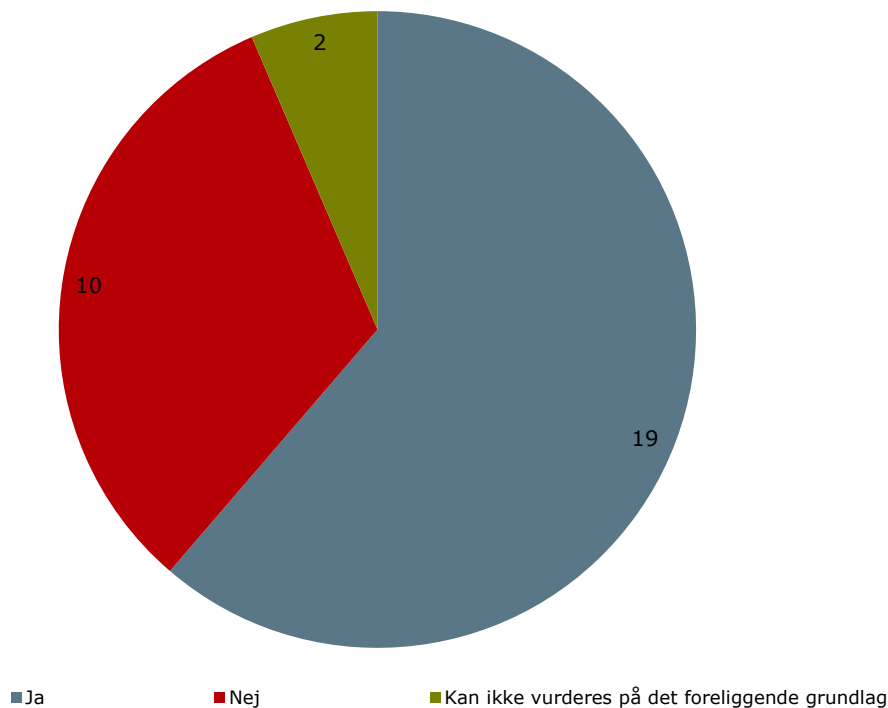
Anvendelse af aktivlovens § 35, stk. 5, når borger er aktivitetsparat

Efter reglen i aktivlovens § 35, stk. 5, skal kommunen forud for afgørelsen om sanktion til en aktivitetsparat modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borgeren med henblik på at vurdere, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen.

Hvis kommunen ikke har overholdt denne regel, kan kommunen ikke give borgeren en sanktion. Praksisundersøgelsen viser at:

- I 19 af de 31 sager, hvor borgeren er visiteret som aktivitetsparat, har kommunen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen.
- I 10 af de 31 sager har kommunen ikke udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen.
- I to af de 31 sager kan det på det foreliggende grundlag ikke vurderes, om kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen.

Figur 2.4 Har kommunen forud for afgørelsen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med en borger som er aktivitetsparat, jf. § 35, stk. 5 med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen?

Oplysninger fra tilbudsstederne om borgers fravær fra tilbud

Jobcenteret kan give en række forskellige tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med henblik på at borgeren hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, jf. beskæftigelsesindsatslovens § 22. Der kan gives tilbud om mentorstøtte, vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik

og ansættelse med løntilskud. Tilbudssteder kan være uddannelsessteder, private eller kommunale kursussteder, private eller kommunale arbejdspladser eller lignende.

For at dokumentere borgerens deltagelse i tilbuddet er det nødvendigt, at tilbudsstederne registrerer borgerens fremmøde i tilbuddet og giver kommunen besked, hvis borgeren udebliver, så kommunen kan undersøge, om borgeren havde en rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet.

- I 76 af de i alt 99 sager har kommunen fået skriftlig besked fra tilbudsstedet om, at borger er udeblevet helt eller delvist fra tilbud, enten i form af kopi af en fraværsliste, mødeseddel, fraværsoversigt fra KMD-Opera, fremmødeliste, kalender, fremmødeprotokol, mødeskema, holdoversigt eller ved tilsvarende månedlige opgørelser over borgers fremmøde.
- I én sag har kommunen fået telefonisk besked.
- I 22 af sagerne fremgår det ikke, hvordan kommunen har fået besked om borgers fravær.

Kommunernes vejledninger i sager om sanktioner

Alle de 10 kommuner har udarbejdet interne retningslinjer/vejledninger i sager om sanktioner.

Seks af de 10 kommuner har indsendt bilag til belysning af deres arbejde med sanktionssagerne.

Det fremgår heraf, at kommunerne i vidt omfang vælger at opgøre omfanget af den enkelte borgers udeblivelser fra tilbud som en samlet opgørelse for en måned og at foretage partshøringen i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse. Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelsen for den samlede måned.

De 10 kommuner anvender ikke samme type skema til notering af borgerens fremmøde, og skemaernes anvendelse af rubrikker er forskellig.

I flere kommuner bliver borgeren bedt om at underskrive fraværsskemaet.

En del af skemaerne indeholder oplysninger om borgerens sygdom i forbindelse med sygefravær og om fravær i forbindelse med jobsamtaler og lignende, men stort set ingen af skemaerne ses at indeholde oplysninger om borgerens oplysninger i forbindelse med det fravær, der benævnes "udeblivelse", "uberettiget fravær", "ikke-godkendt fravær" eller tilsvarende.

2.2 Ankestyrelsen anbefalinger

Undersøgelsen giver grundlag for følgende anbefalinger til kommunerne:

- 1) Kommunerne skal sikre, at det altid er undersøgt, om borgeren havde en rimelig grund til at udeblive fra et tilbud, inden der træffes afgørelse i sagen.
- 2) Borgeren skal altid partshøres, og for aktivitetsparate borgere gælder, jf. aktivlovens § 35, stk. 5, herudover det særlige, at kommunen skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borgeren med henblik på en vurdering af, om borgeren havde en rimelig grund til at udeblive, dvs. aktivt forsøge at indhente borgerens forklaring, hvis ikke borgeren har reageret på partshøringen, eller hvis oplysningerne om grunden til udeblivelsen ikke er sikre nok til, at kommunen kan vurdere, at borgeren ikke havde en rimelig grund til udeblive.

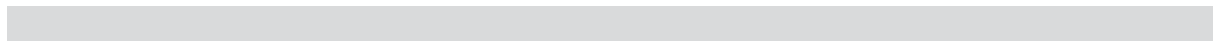
Kommunerne skal sikre, at det fremgår af begrundelserne i afgørelser om sanktion, hvorfor kommunen ikke mener, at borgeren har haft en rimelig grund til at udeblive.

- 3) Kommunerne skal sikre, at borgeren altid er skriftligt og fyldestgørende vejledt om, hvilke konsekvenser det får for hjælpen, hvis borgeren udebliver fra tilbuddet, og hvad han skal gøre, for igen at blive berettiget til hjælp.
- 4) Kommunerne skal sikre, at den skriftlige vejledning gives samtidigt med afgivelsen af tilbud.
- 5) Kommunerne kan med fordel ændre de blanketter, de anvender lokalt i forbindelse med sanktionssager, således at borgeren opfordres til selv at redegøre for sit fravær.

2.3 Tjekliste ved gennemgang af sanktionssager

I kapitel 3 afsnit 3.7.5 i rapporten fremgår en oversigt over opmærksomhedspunkter i forbindelse med at behandle sager om sanktion efter aktivlovens § 36.

Oversigten suppleres af bilag 3, som indeholder et procesdiagram til brug ved behandling af sanktionssager.

3 Regelgrundlag

Det fremgår af "aftalen om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job", at kontanthjælpssystemet skal bygge på klare rettigheder og pligter.

Sanktionsreglerne skal anvendes effektivt og på en måde, så det er tydeligt for den enkelte, at der er et klart rådighedskrav.

Reglerne skal sikre, at modtagere af uddannelseshjælp og kontanthjælp lever op til kravene om, at de skal stå til rådighed for arbejde eller uddannelse. Med sanktionsreglerne signaleres det, at det har konsekvenser for modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp, hvis de pågældende ikke efterlever kravene.

Som udgangspunkt gælder reglerne for alle målgrupper, det vil sige at borgere der modtager hjælp som uddannelses- eller jobparate, og borgere, der modtager hjælp som aktivitetsparate, sanktioneres efter ens principper.

For udsatte uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere skal sanktionerne dog anvendes på en måde, der tager højde for, at de ikke altid har mulighed for at leve op til de krav, der stilles.

Med kontanthjælpsreformen er de allerede gældende regler om udeblivelse fra tilbud og samtaler, ophør af arbejde m.v. videreført i stort set uændret form, dog således at sanktionerne for en stor dels vedkommende nu kan gives til både modtagere af uddannelses- og kontanthjælp.

Derudover er der indført skærpede sanktioner for uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere eller jobparate kontanthjælpsmodtagere, hvis de gentagne gange ikke står til rådighed for tilbud eller ikke lever op til kravene om at søge job. Dette fremgår af aktivlovens § 40 a.

Beregningen af periodesanktioner er desuden harmoniseret, således at alle periodesanktioner beregnes som en gennemsnitlig sats pr. dag på baggrund af en fem dages uge. Dette fremgår af aktivlovens § 35, stk. 3.

Endeligt er der indført en særlig regel om, at kommunen forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen til en aktivitetsparat modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v. Dette fremgår af aktivlovens § 35, stk. 5.

3.1 Ydelsen

3.1.1 Ydelse til unge under 30 år, som ikke har erhvervskompetencegivende uddannelse

Som led i kontanthjælpsreformen er der indført regler om, at unge under 30 år, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, fremover ikke kan få kontanthjælp. De skal i stedet have uddannelseshjælp. Dette fremgår af aktivlovens § 23, stk. 1.

3.1.2 Ydelse til unge under 30 år, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og til borgere som er fyldt 30 år

Unge under 30 år som har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og borgere som er fyldt 30 år, samt borgere som er omfattet af et integrationsprogram efter integrationsloven, modtager kontanthjælp. Dette fremgår af aktivlovens § 25, stk. 1.

3.2 Sanktionsreglerne i aktivloven

Uddannelses- eller kontanthjælp er borgers forsørgelsesgrundlag. Når kommunen giver en borger en sanktion for manglende overholdelse af rådighedsreglerne, kan det have stor betydning for borgeren og dennes families økonomiske situation.

Der skal derfor være sikker hjemmel i loven for at sanktionere en konkret hændelse. Aktivlovens §§ 36-44 opregner udtømmende, hvilke hændelser der kan medføre fradrag i, nedsættelse, ophør eller tilbagebetaling af uddannelses- eller kontanthjælp.

Det betyder, at kommunen ikke kan give en sanktion, hvis hændelsen ikke er nævnt i §§ 36-44.

Sanktionsreglerne skal altid ses i lyset af, at der er forskel i rådighedspligten for de forskellige målgrupper. Der er derfor også forskel i de rimelige grunde, en borger kan have til for eksempel at udeblive fra tilbud.

3.2.1 Perodesanktioner

En perodesanktion gives som et fradrag i uddannelses- eller kontanthjælpen, når en forseelse løber over tid.

Dette gør sig gældende for udeblivelser fra tilbud efter § 36, stk. 1, i aktivloven, udeblivelser fra samtaler efter § 37 i aktivloven, og undladelse af at melde sig som arbejdssøgende på jobcenter eller undladelse af at lægge sit cv ind i Jobnet samt ved undladelse af at tjekke jobforslag efter § 38 i aktivloven.

Fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud – aktivlovens § 36, stk. 1

Hvis en borger uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest, skal kommunen foretage et fradrag i hjælpen. Dette følger af aktivlovens § 36, stk. 1.

Der skal foretages fradrag i hjælpen for det antal dage, hvor borger helt eller delvist er udeblevet uden rimelig grund. Dette fremgår af aktivlovens § 36, stk. 2.

Det betyder, at der kun skal ske fradrag i hjælpen for de dage hvor borger har haft mødepligt. Det vil sige, at hvis borger for eksempel er i et tilbud af tre måneders varighed hvor, han har mødepligt på mandage, onsdage og fredage, så kan der kun ske fradrag i hjælpen for udeblivelse på mandage, onsdage og fredage. Der skal således ikke ske fradrag i hjælpen for tirsdage og torsdage, hvor borger ikke skulle møde i tilbud.

Det er en konkret vurdering, om der er tale om en udeblivelse, for eksempel hvis en borger en enkelt gang er forsinket på grund af problemer med offentlig transport. Hvis en borger ofte kommer for sent til tilbuddet, kan kommunen efter en konkret vurdering anse borgeren for delvist at være udeblevet fra tilbuddet. Hvis borger udebliver delvist på en dag hvor, han har mødepligt i tilbuddet, så skal der ske fradrag i hjælpen for hele den dag, hvor borger er udeblevet delvist.

Fradrag i hjælpen for udeblivelse fra samtale - aktivlovens § 37

Ved udeblivelse uden rimelig grund fra samtale efter aktivlovens § 37, stk. 1, foretages der fradrag for de dage, der går, fra modtageren skulle være mødt til jobsamtalen mv. og indtil kontakten til kommunen er genoprettet.

Fradrag i hjælpen for at undlade at tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenter eller at lægge sit cv ind i Jobnet – aktivlovens § 38, stk. 1

Fradrag i hjælpen efter aktivlovens § 38, stk. 1, foretages for det antal dage, hvor den pågældende har undladt at tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret eller at lægge sit cv ind i jobnet, medmindre den manglende tilmelding og indlæggelse af cv ikke skyldes borgerens forhold.

Fradrag i hjælpen for at være afmeldt som jobsøgende – aktivlovens § 38, stk. 2

Fradrag i hjælpen efter aktivlovens § 38, stk. 2, foretages for det antal dage, hvor den pågældende har været afmeldt som jobsøgende, medmindre den manglende bekræftelse ikke skyldes borgerens forhold.

Der kan kun ses bort fra manglende efterlevelse af bestemmelserne i aktivlovens § 38, stk. 1 og stk. 2, hvis den manglende efterlevelse skyldes udefrakommende forhold, som ikke skyldes borgers forhold. Det kan for eksempel være it-nedbrud på Jobnet.

Det betyder også, at bestemmelserne i aktivlovens § 13, stk. 7, om rimelige grunde, ikke finder anvendelse ved vurderingen af, om en undladelse efter aktivlovens § 38, stk. 1 eller stk. 2 skal sanktioneres.

Periodesanktioners størrelse

Fradrag i hjælpen efter aktivlovens § 36, stk. 2, § 37 og § 38, skal beregnes på baggrund af ydelsen på tidspunktet for forseelsen, og fradraget skal ske med en gennemsnitssats pr. dag hvor borger er udeblevet helt eller delvist. Gennemsnitssatsen fastsættes på grundlag af den årlige hjælp efter aktivlovens §§ 23-25 og fastsættes på grundlag af en fem dages uge. Dette fremgår af aktivlovens § 35, stk. 3.

De beløb, som hjælpen nedsættes med, er bruttobeløbet, det vil sige at nedsættelsen i hjælpen sker inden skat.

3.2.2 Punktsanktioner

En punktsanktion gives som en nedsættelse af hjælpen i de tilfælde, hvor en forseelse ikke løber over tid.

Punktsanktion gives, hvis borger enten:

- uden rimelig grund ophører med sit arbejde og dermed er selvforskyldt ledig,
- uden rimelig grund afviser tilbud om arbejde,
- undlader at give meddelelse om sygdom,
- uden rimelig grund ophører med en uddannelse, der er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg,
- uden rimelig grund har undladt at overholde aftaler om jobsøgning eller
- uden rimelig grund har undladt at registrere sine jobsøgningsaktiviteter i jobloggen på Jobnet inden for den frist, som kommunen har fastsat.

Ovenstående fremgår af aktivlovens § 39.

Alle borgere, der modtager uddannelses- eller kontanthjælp, er omfattet af aktivlovens § 39, uanset om hjælpen modtages som jobparat, uddannelsesparat eller aktivitetsparat. Bemærk dog, at det ikke er alle forseelserne i aktivlovens § 39, der er relevante for samtlige persongrupper.

Der kan kun gives én punktsanktion pr. forseelse

Der kan kun gives én punktsanktion pr. forseelse. Det betyder, at en borger der for eksempel undlader at melde sig syg til jobcenteret på sin første sygedag kun kan gives en punktsanktion for denne forseelse. Den manglende sygemelding og udeblivelse betragtes som én hændelse, når der er tale om samme sygdomsforløb. Det forhold, at borgeren ikke meddeler sygdom på ny de efterfølgende sygedage, udløser således ikke en ny punktsanktion for hver dag, hvor borgeren undlader at meddele sygdom. Dette gælder, uanset om kommunen har stillet krav om sygemelding hver dag i en sygdomsperiode.

Punktsanktioners størrelse

Nedsættelse af hjælpen sker med et fast beløb pr. hændelse. Beløbets størrelse er afhængigt af den gældende dagssats. Dagssatsen beregnes på baggrund af den samlede hjælp efter §§ 23-25, og fastsættes pr. dag beregnet på baggrund af en fem dages uge.

Punktsanktionen fastsættes til tre dagssatser pr. forseelse, det vil sige den gennemsnitlige sats, som beregnes på baggrund af den årlige uddannelses- eller kontanthjælp inklusiv eventuelt aktivitetstillæg divideret med 260, således at dagssatsen er beregnet på baggrund af en fem dages uge gange tre. Dette fremgår af aktivlovens § 35, stk. 4.

Nedsættelsen sker på grundlag af den hjælp, som borger på hændelsestidspunktet var eller ville være berettiget til, og nedsættelsen sker i hjælpen efter §§ 23-25.

Hjælpen kan kun nedsættes med én punktsanktion pr. kalendermåned. Det betyder, at hvis der i en måned er givet flere punktsanktioner, må disse trækkes i de følgende kalendermåneder. Dette fremgår af aktivlovens § 40.

De beløb, som hjælpen nedsættes med, er bruttobeløbet, det vil sige at nedsættelsen i hjælpen sker inden skat.

3.2.3 Virkning og gennemførelse af sanktioner

Fradrag eller nedsættelse i hjælpen skal ske hurtigst muligt, således at der er en klar sammenhæng mellem forseelsen og sanktionen. Hvis det er muligt, bør fradraget eller nedsættelsen ske i samme kalendermåned som forseelsen. Ellers må fradraget eller nedsættelsen ske i næste kalendermåned eller snarest derefter.

Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor ansøgeren eller modtageren af hjælp uden rimelig grund har undladt at opfylde sine forpligtelser.

Kommunen kan vælge at opgøre borgers udeblivelser fra tilbud efter lovens § 36, stk. 1, som en samlet opgørelse én gang om måneden. Partshøring skal så foretages i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse. Fradrag og nedsættelser i hjælpen skal ske inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Dette fremgår af aktivlovens § 35, stk. 2.

Der kan i samme kalendermåned foretages fradrag i og nedsættelse af hjælpen på baggrund af både periodesanktioner, tilbagebetalingssanktioner og en punktsanktion. Det vil sige, at der i samme kalendermåned kan gives en punktsanktion, og en eller flere periodesanktioner, samt en eller flere tilbagebetalingssanktioner.

Hvis et fradrag eller en nedsættelse ikke er afviklet inden for tre hele kalendermåneder efter forseelsestidspunktet, bortfalder sanktionen.

3.2.4 Skærpet sanktion i gentagelsestilfælde

Mistet ret til uddannelses- og kontanthjælp i op til tre måneder

Hjælpen mistes i en periode på op til tre måneder, hvis en uddannelses- eller jobparat borger gentagne gange undlader at opfylde sin pligt til rådighed efter reglerne i aktivlovens §§ 13 og 13 a, og kommunen konkret vurderer, at borgeren med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v. Dette fremgår af aktivlovens § 40 a.

En sanktion efter aktivlovens § 40 a kan gives i op til tre måneder. Ved vurderingen af, om en borger skal have en skærpet sanktion på en, to eller tre måneder kan indgå flere forskellige momenter, herunder over hvor lang en periode, forseelserne strækker sig, for eksempel om borgeren har begået flere forseelser over en kortere periode på to måneder eller over en længere periode på fire eller seks måneder.

Bestemmelsen i § 40 a, finder ikke anvendelse for borgere, der modtager hjælp som aktivitetsparate.

Beregning af hjælp ved skærpet sanktion efter aktivlovens § 40 a

Kommunen opgør antallet af fremmødedage en gang om måneden, således at modtageren af uddannelseshjælp eller kontanthjælp får udbetalt den samlede hjælp ved udgangen af måneden. Hjælpen beregnes som en forholdsvis andel af månedens hjælp, svarende til antallet af kalenderdage, hvor den pågældende er mødt i tilbud med videre efter aktivlovens § 40 a stk. 2, sat i forhold til månedens samlede kalenderdage. Hvis en borger for eksempel er mødt i tilbud med videre på fem arbejdsdage i en uge og herefter ikke møder i tilbud i resten af måneden, beregnes hjælpen som syv kalenderdage (mandag til søndag), sat i forhold til det samlede antal kalenderdage i den konkrete måned. Dette fremgår af aktivlovens § 40 a, stk. 2 og stk. 5.

3.2.5 Ophør af hjælpen

Retten til uddannelses- eller kontanthjælp ophører, hvis en borger eller dennes ægtefælle eller samlever uden rimelig grund afviser tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller uden rimelig grund har gentagne udeblivelser fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, og udeblivelserne har et så betydeligt omfang, at det kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet eller integrationsprogrammet.

Hjælpen til borger ophører, så længe borger afviser tilbud med videre. Det er en betingelse, at kommunen samtidig sikrer, at der er et åbent tilbud, som borger kan tage imod og dermed opfylde sin pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder. Dette fremgår af § 41 i aktivloven.

I aktivlovens §§ 42 og 43 findes endvidere regler om nedsættelse af hjælpen ved uberettiget modtagelse af hjælp samtidig med arbejde eller ophold i udlandet.

3.2.6 Indhentelse af oplysninger fra borgers tidligere kommune

Kommunen kan uden forudgående samtykke fra en borger, der søger om eller får uddannelses- eller kontanthjælp, forlange, at borgers tidligere opholdskommune giver oplysninger om afgørelser om sanktioner efter aktivlovens §§ 36-43, hvis oplysningerne herom er nødvendige for opholdskommunens behandling af sagen. Borgers opholdskommune skal uanset muligheden for at indhente oplysningerne uden samtykke forsøge at få samtykke til at indhente oplysningerne. Dette fremgår af aktivlovens § 44 a.

3.3 Visitation

Ved vurderingen af om en borger skal pålægges en sanktion, har det betydning om borger er visiteret som uddannelses-, aktivitets- eller jobparat. For eksempel har kommunen, som det fremgår nedenfor med den nye regel i aktivlovens § 35, stk. 5, en særlig forpligtelse over for aktivitetsparate borgere, til at have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen.

Med kontanthjælpsreformen er det tidligere matchsystem afskaffet for kontanthjælpsmodtagere.

Visitationssystemet skal sikre, at ingen overlades til sig selv, og at alle får den indsats, der er nødvendig, for at de kan bringes tættere på job eller uddannelse.

Hvis der sker væsentlige ændringer i borgernes forhold, eller der fremkommer nye oplysninger, der kan have betydning for visitationen af borger, skal der foretages en ny vurdering. Reglerne om visitationsgrupper findes i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2.

3.3.1 Persongrupper

Unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse

Unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse inddeles i tre grupper og skal enten vurderes som åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate eller aktivitetsparate.

Med unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse forstås unge, som er under 30 år, der hverken har gennemført en erhvervsuddannelse, en erhvervsgrunduddannelse (egu) eller en videregående uddannelse. I praksis betyder det, at den unge har grundskolen eller en studiekompetencegivende uddannelse (gymnasial uddannelse), som højst gennemført uddannelse.

Visitationen af unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse skal baseres på en samlet vurdering af den unges uddannelsesmæssige ressourcer, kompetencer og udviklingsmuligheder. På baggrund af disse vurderes den unges konkrete uddannelsesparathed. I udgangspunktet mødes alle unge som uddannelsesparate.

Åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere

Åbenlyst uddannelsesparate er unge, som slet ikke har barrierer i forhold til at kunne påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på ordinære vilkår. Det kan for eksempel være unge, der har bestået folkeskolens afgangsprøver eller en gymnasial uddannelse, og som ikke har problemer ud over, at de intet job har. De skal derfor hurtigst muligt i uddannelse. I perioden frem til uddannelsesstart skal den unge i videst muligt omfang arbejde og forsørge sig selv. Åbenlyst uddannelsesparate unge skal derfor frem til start på uddannelse stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Reglerne findes i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 2, nr. 12, og i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) § 1, nr. 12, samt § 2, stk. 3.

Uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere

Uddannelsesparate unge, er unge som vurderes med den rette støtte og aktive indsats, at kunne påbegynde en uddannelse inden for cirka et år og gennemføre denne på ordinære vilkår. Uddannelsesparate unge skal stå til rådighed for en uddannelsesrettet indsats, der skal være individuelt tilrettelagt og tage udgangspunkt i den enkelte unges ressourcer og behov. Reglerne findes i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 2, nr. 12, og i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) § 1, nr. 12, samt § 2, stk. 3.

Unge, der ikke ved første visitation vurderes åbenlyst uddannelsesparate, skal mødes som uddannelsesparate og skal gennemgå en grundigere visitation inden for tre måneder fra første henvendelse. Det grundigere visitationsforløb understøttes af mindst to yderligere samtaler samt aktive indsatser, der skal bidrage til afklaringen af den unges ressourcer og behov i forhold til at kunne påbegynde og gennemføre en ordinær uddannelse. På baggrund af den grundigere visitation skal kommunen inden der er gået tre måneder fra første henvendelse vurdere, om den unge er uddannelses- eller aktivitetsparat. Dette fremgår af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 20 a.

Aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere

Aktivitetsparate er unge, som ikke vurderes at være uddannelsesparate, for eksempel fordi de har problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end cirka et år, inden den unge kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår. Aktivitetsparate unge skal stå til rådighed for en indsats, der kan hjælpe dem til at blive uddannelsesparate. Reglerne findes i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 2, nr. 13 og i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) § 1, nr. 13, samt § 2, stk. 4.

Borgere som modtager kontanthjælp

Unge under 30 år, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og borgere over 30 år, der modtager kontanthjælp, skal inddeles i to grupper og skal vurderes enten som jobparate eller aktivitetsparate.

Jobparate kontanthjælpsmodtagere

Jobparate er borgere – herunder unge under 30 år, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse - der vurderes at være i stand til at komme i ordinært arbejde, som gør den pågældende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder. Disse borgere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og de skal have jobrettet hjælp i jobcentret med henblik på at komme hurtigst muligt ud af offentlig forsørgelse. Reglerne findes i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 2, nr. 2, og i

Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) § 1, nr. 2, samt § 2, stk. 1.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere

Aktivitetsparate borgere er borgere – herunder unge under 30 år der har en erhvervskompetencegivende uddannelse - der ikke vurderes at være i stand til at påtage sig ordinært arbejde, som gør den pågældende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder. Aktivitetsparate borgere har typisk komplekse problemer og skal derfor have en tværfaglig og helhedsorienteret indsats. Reglerne findes i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB) § 2, nr. 3, og i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats (BAB) § 1, nr. 3, samt § 2, stk. 2.

3.4 Formelle regler af betydning for sanktionssager

3.4.1 Sagens oplysning

Kommunen har ansvaret for, at de enkelte sager er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at der kan træffes afgørelse. Dette følger af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) § 10.

Det betyder, at kommunen inden den træffer afgørelse i en sag, er forpligtet til at foretage en undersøgelse af sagen. Kommunen har pligt til at sikre, at den træffer en materiel korrekt afgørelse.

Det er således kommunens ansvar at fremskaffe de fornødne oplysninger og at sørge for, at alle relevante forhold er belyst ved det foreliggende materiale, og at oplysningerne er pålidelige.

3.4.2 Partshøring

Reglerne om partshøring har sammenhæng med oplysningspligten, idet partshøringspligten skal medvirke til at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, inden kommunen træffer afgørelse. Partshøringen er som udgangspunkt en garantiforskrift, og undladelse af partshøring eller mangelfuld partshøring vil efter omstændighederne kunne føre til, at afgørelsen i sagen bliver ugyldig. Reglerne om partshøring fremgår af forvaltningslovens kapitel 5 §§ 19–21.

Der er ikke fastsat regler i aktivloven om formen for partshøring, da dette følger af de almindelige forvaltningsretlige regler i forvaltningsloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis kommunen partshører mundtligt, skal kommunen gøre notat om partshøringen. Dette fremgår af § 13 i offentlighedsloven. Ofte vil det dog være hensigtsmæssigt, at partshøringen sker skriftligt.

Kommunen kan vælge at opgøre borgers udeblivelser fra tilbud efter lovens § 36, som en samlet opgørelse en gang om måneden. Partshøring skal så foretages i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse.

Hvis kommunen vælger denne fremgangsmåde, er det en forudsætning, at det klart fremgår af opgørelsen, at der med denne også er tale om en partshøring. Det skal derfor fremgå klart, at oplysningerne på opgørelsen vil blive brugt i forbindelse med kommunens vurdering af, om der skal træffes en afgørelse om sanktion. Kommunen skal sikre sig, at borgeren får mulighed for at udtale sig om oplysningerne på opgørelsen, og at borger får en rimelig frist hertil. Hvis borger underskriver opgørelsen på tilbudsstedet, og samtidigt hermed fremkommer med bemærkninger hertil, så skal der tages notat om disse bemærkninger til sagen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at personalet på tilbudsstedet oplyser til kommunen, at borger er partshørt. Det skal fremgå, om borger havde konkrete bemærkninger eller ej, og hvad borger eventuelt har oplyst, så det kan vurderes konkret, om borger har haft en rimelig grund til at udeblive fra tilbud.

3.4.3 Begrundelse

En begrundelse for en afgørelse skal fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende indhold. Hvis afgørelsen beror på et skøn, skal den altid suppleres af en individuel redegørelse for de hovedhensyn, der ligger bag skønnet i den konkrete sag. De faktiske omstændigheder, der har været af væsentlig betydning ved sagens afgørelse, skal gengives som en del af begrundelsen.

Det skal fremgå, præcis hvilke dage kommunen mener, at borger er udeblevet. En henvisning til at borgeren sanktioneres for udeblivelse "i fem dage i maj måned" er ikke tilstrækkelig.

En begrundelse skal endvidere indeholde en præcis henvisning til retsgrundlaget (lovbestemmelser, praksis, principafgørelser et cetera).

Hvis borger har svaret på partshøring, skal det fremgå af afgørelsen, hvad borgers begrundelse for udeblivelsen har været, og hvorfor kommunen vurderer, at begrundelsen ikke var tilstrækkelig til, at man kunne anse, at borgeren havde rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet.

Hvis borger ikke har svaret på partshøring/er kommet med oplysninger om begrundelsen for udeblivelsen, så bør dette fremgå af kommunens afgørelse.

3.5 Kommunens vejledningspligt

3.5.1 Kommunens generelle vejledningspligt

Kommunen er forpligtet til at yde borgeren en helhedsorienteret vejledning. Dette fremgår af §§ 5 og 6 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Kommunen skal endvidere skriftligt give borgeren besked om konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker til sagens oplysning samt om hvilke ændringer, der kan have betydning for hjælpen, og som borgeren derfor er forpligtet til at oplyse om. Dette fremgår af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 12. Vejledningspligten indebærer blandt andet, at kommunen skal vejlede borgeren om de rettigheder og pligter, der følger af aktivlovens § 8 a, om tilmelding som arbejdssøgende på jobcenteret, og om pligt til at stå til rådighed og udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, samt om hvilke konsekvenser, det har for borgeren, hvis vedkommende ikke overholder disse pligter. Kommunen skal give borgeren denne vejledning, når borgeren ansøger om kontanthjælp. Orienteringen bør gentages med rimelige intervaller for eksempel ved de lovpligtige jobsamtaler, hvis der er behov for dette. Orienteringen skal tilpasses den enkelte borgers situation.

Kommunens vejledningspligt i sanktionssager

Ud over den generelle vejledningspligt, er det en betingelse for, at kommunen kan træffe afgørelse om sanktion efter lovens §§ 36- 41, at kommunen samtidig med afgivelsen af tilbud med videre, skriftligt har informeret borger om konsekvensen for hjælpen, hvis borger uden rimelig grund afslår arbejde, afviser eller udebliver fra et tilbud, ikke møder til samtale med videre, og om, hvad borger skal gøre for igen at blive berettiget til hjælp. Dette følger af aktivlovens § 35, stk. 1.

Vejledningen skal være skriftlig

Vejledningen skal være skriftlig og rette sig specifikt mod den konkrete aktivitet, som kommunen tilbyder eller indkalder personen til. Vejledningen skal gives hver gang borger får et tilbud, en henvisning til arbejde, en indkaldelse til samtale med videre.

Vejledningen kan for eksempel fremgå af en jobplan eller af kommunens indkaldelse til samtale.

Vejledningspligten kan ikke opfyldes ved, at kommunen har udfærdiget og trykt en pjece eller lignende, som borgeren selv kan hente på kommunen.

Vejledningen skal gives samtidig med henvisning til aktiviteten

Den skriftlige vejledning skal være givet samtidig med henvisningen til

arbejde, afgivelsen af tilbud, indkaldelse til samtale med videre.

Vejledning skal oplyse om konsekvensen for hjælpen

Det skal fremgå klart og præcist af den skriftlige vejledning, hvilken konsekvens det har for retten til hjælp, hvis borgeren uden rimelig grund afviser eller udebliver helt eller delvist fra tilbud, afslår arbejde, ikke møder til jobsamtale med videre.

Vejledningen skal angive, hvad personen skal gøre for igen at blive berettiget til hjælp

Det skal også fremgå klart af den skriftlige vejledning, hvad borgeren skal foretage sig for igen at blive berettiget til hjælp.

En borger som for eksempel får et tilbud efter aktivlovens § 36, stk. 1, skal derfor have oplyst skriftligt, at kommunen, hvis borger uden rimelig grund udebliver helt eller delvist fra tilbuddet, foretager fradrag i hjælpen for de dage, hvor borger er udeblevet/udebliver helt eller delvist, indtil borger igen møder i tilbud. Borger skal vejledes herom samtidigt med, at han får tilbuddet.

Kommunen skal kunne dokumentere, hvornår vejledningen er givet, og ordlyden af denne.

Vejledningspligten i § 35, stk. 1 er en garantiforskrift. Manglende overholdelse af denne medfører derfor, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om fradrag, nedsættelse eller ophør af uddannelses- eller kontanthjælp efter sanktionsbestemmelserne i aktivlovens §§ 36-41. Det samme gælder, hvis kommunen ikke kan dokumentere, at vejledningspligten er opfyldt.

Eksempler på vejledning

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har, på baggrund af Ankestyrelsens praksis om vejledning efter aktivlovens § 35, stk. 1, foreslået følgende formuleringer som vejledning til borgerne ved indkaldelse til tilbud, samtaler mv.

Udeblivelse fra eller afvisning af tilbud efter aktivlovens § 36 og § 41

”Du skal være opmærksom på, at du har pligt til at møde i tilbud hos XX. Hvis du udebliver fra tilbuddet uden en rimelig grund, foretager kommunen fradrag i din hjælp for de dage, hvor du udebliver, jf. § 36, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik. Du kan få hjælp, når du opfylder din pligt til at møde i tilbuddet.

Hvis du afviser tilbuddet uden rimelig grund eller gentagne gange udebliver fra tilbuddet uden en rimelig grund, og kommunen vurderer, at det kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet, ophører kontanthjælpen. Hjælpen ophører for dig og din ægtefælle, indtil du igen deltager i tilbuddet eller et åbent tilbud, som kommunen har givet dig, jf. § 41 i lov om aktiv socialpolitik, og du/I i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp.”

Kilde: Vejledning om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager kontanthjælp, nr. 52 af 27. juni 2012, Beskæftigelsesministeriet (STAR)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (tidligere Arbejdsmarkedstyrelsen) har foreslået følgende formuleringer som vejledning til borgerne ved udeblivelse fra eller manglende deltagelse i en læse- og skriveprøve efter aktivlovens § 36:

Udeblivelse fra læse- og skriveprøve efter aktivlovens § 36

”Du har pligt til at deltage i en læse- og skriveprøve, når jobcenteret har vurderet, at du har behov for dette. Hvis du udebliver fra eller ikke deltager i læse- og skriveprøven uden en rimelig grund, skal kommunen foretage fradrag i din hjælp for den dag, hvor du skulle deltage i testen, jf. § 36, stk. 1 og 2, i lov om aktiv socialpolitik. Du kan herefter få hjælp igen, hvis du i øvrigt deltager i de samtaler og tilbud, som jobcenteret har givet dig.”

Kilde: Vejledning om rådighed og sanktioner for personer der ansøger om eller modtager kontanthjælp, nr. 52 af 27. juni 2012, Beskæftigelsesministeriet (STAR)

3.6 Rimelig grund til at udeblive fra tilbud

Kommunen skal, uanset om borgeren har givet meddelelse om fraværet eller ej, undersøge om borgeren har haft en rimelig grund til at udeblive fra sit tilbud. Dette fremgår af aktivlovens § 36, stk. 1.

Der er ikke hjemmel i aktivloven til at træffe afgørelse om en periodesanktion efter lovens § 36 alene med den begrundelse, at borger har undladt at give besked om sit fravær.

Aktivlovens rimelige grunde til at udeblive fra tilbud for uddannelsesparate, herunder åbenlyst uddannelsesparate, uddannelseshjælpsmodtagere, og jobparate kontanthjælpsmodtagere, fremgår udtømmende af aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 1-10.

Det betyder, at kommunen ikke kan give en sanktion efter aktivlovens § 36, hvis den uddannelsesparate eller jobparate borger har haft en rimelig grund efter § 13, stk. 7, nr. 1-10.

Hvis den uddannelsesparate eller jobparate borgers grund til at udeblive ikke er nævnt i § 13, stk. 7, nr. 1-10, er borgeren udeblevet uden rimelig grund fra sit tilbud, og skal have en sanktion efter § 36.

De rimelige grunde i § 13, stk. 7, nr. 1-10, gælder også for aktivitetsparate uddannelses- eller kontanthjælpsmodtagere, men derudover skal kommunen også altid foretage en konkret vurdering af, om der er andre rimelige grunde end de i § 13, stk. 7, nr. 1-10, udtrykkeligt nævnte, der kan føre til, at den aktivitetsparate borger ikke skal have en sanktion. Dette fremgår af § 13, stk. 8.

Det kan for eksempel være svær psykisk sygdom, hjemløshed eller misbrugsproblemer. Der, hvor en sanktion ikke fremmer rådigheden for en aktivitetsparat borger, skal der ikke gives en sanktion.

3.6.1 De rimelige grunde i aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 1-10

Tilbuddets indhold - § 13, stk. 7, nr. 1

Der foreligger en rimelig grund til udeblivelse: "hvis tilbuddet ikke kan anses for et rimeligt tilbud på grund af forhold, der vedrører tilbuddets indhold" – jf. aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 1.

Konkrete forhold vedrørende indholdet af et tilbud kan således bevirke, at der foreligger en rimelig grund til udeblivelse efter § 36, stk. 1. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis tilbuddet forudsætter kræfter, som personen ikke besidder, eller hvis arbejdsforholdene ikke lever op til arbejdsmiljølovens mindsteregler.

En person kan ikke med rimelig grund udeblive fra et tilbud med den begrundelse, at tilbuddet ikke ligger inden for den pågældendes arbejdsfelt i forhold til tidligere arbejde eller uddannelse.

Sygdom - § 13, stk. 7, nr. 2

Der foreligger en rimelig grund til udeblivelse, hvis den pågældende ikke kan deltage i uddannelse eller arbejde på grund af sygdom, eller der er risiko for, at helbredet forringes, hvis den hidtidige uddannelse eller det hidtidige arbejde fortsættes, jævnfør aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 2.

Kommunen har ret til at forlange dokumentation for sygdommen. Det er kommunen, der skal afholde de udgifter, der er forbundet med indhentelse af lægelig dokumentation.

Hvis kommunen ikke er enig i borgers egen læges vurdering, kan kommunen ikke uden videre sætte sin egen vurdering i stedet. Kommunen må i en sådan situation indhente yderligere lægeoplysninger for eksempel en speciallægeerklæring, som efter en konkret vurdering eventuelt kan tilsidesætte borgerens læges vurdering.

I praksis foregår det ofte sådan, at de forskellige tilbudssteder en gang om måneden indsender en fraværsopgørelse til jobcenteret. Hvis en borger ikke giver kommunen besked om, at vedkommende er syg, vil kommunen derfor ofte først få besked om, at personen har været fraværende, efter at kommunen har modtaget fraværsopgørelserne fra tilbudsstederne. Hvis borgeren i forbindelse med kommunens høring vedrørende fraværet oplyser, at han har været syg, vil det ofte være for sent at indhente lægelig dokumentation. Kommunen kan dog spørge, om borger faktisk har været til læge.

Udgangspunktet må være, at kommunen skal lægge det til grund, som personen har oplyst. Det vil sige, at hvis en person har oplyst til kommunen, at han har været syg, så kan kommunen ikke - alene med henvisning til manglende lægelig dokumentation - fradrage i hjælpen efter aktivlovens § 36, stk. 1, jævnfør aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 2.

Dette udgangspunkt kan imidlertid fraviges, hvis der er særlig grund til at tro, at de forhold, som personen har oplyst, ikke er korrekte, f.eks. fordi den pågældende har et sygefravær eller et sygemønster, der ligger udover det sædvanlige.

Hvis en person har en lægelig dokumenteret kronisk lidelse for eksempel migræne, så er grænserne snævrere for, hvornår kommunen kan foretage fradrag efter aktivlovens § 36, stk. 1. Her må kommunen altså som udgangspunkt lægge til grund, at den pågældende er syg - uanset at personen har et sygefravær eller et sygemønster, der ligger udover det sædvanlige. Den kroniske lidelse skal have betydning for det tilbud, som personen deltager i. Hvis en person har lægelig dokumentation for at have kronisk dårlige knæ, kan den pågældende ikke udeblive fra et tilbud om danskundervisning, alene med henvisning til sin kroniske lidelse. Hvis personens egen læge har vurderet, at den pågældende kan deltage i danskundervisning, gælder der ikke snævrere grænser for, hvornår kommunen kan foretage fradrag efter aktivlovens § 36, stk. 1.

Vurderer kommunen, at en udeblivelse er omfattet af § 13, stk. 7 eller stk. 8 for de aktivitetsparate, så der ikke er grundlag for at give en periodesanktion efter § 36, stk. 1 i aktivloven, skal kommunen – hvis borger ikke har givet besked om fravær på grund af sygdom jfr. aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 2, - tage stilling til, om der skal træffes afgørelse om en punktsanktion efter aktivlovens § 39, nr. 3, jfr. § 40. En sådan punktsanktion gives med den begrundelse, at borger ikke har givet meddelelse om sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren.

Transporttid - § 13, stk. 7, nr. 3

Der foreligger en rimelig grund til udeblivelse, hvis afstanden mellem bopæl og uddannelses- eller arbejdssted medfører en urimelig belastning af den pågældende på grund af transportvanskeligheder eller den tid, der går til offentlig transport.

Udgangspunktet er, at en person må acceptere op til tre timers daglig transport. Ved opgørelsen af transporttiden indgår al den tid, som personen bruger fra bopælen forlades, og til personen igen er hjemme, herunder for eksempel ventetid i forbindelse med tog- eller busskifte.

Der skal tages hensyn til familiemæssige forhold for eksempel børnefamilier, enlige forældre, familier med syge eller handicappede familiemedlemmer med videre.

Hvis en person er bosat i et område, hvor det er nødvendigt med længere transporttid end sædvanligt, må personen acceptere denne ekstra transporttid.

Selv om udgangspunktet er, at en person må acceptere op til tre timers daglig transport, skal derfor også foretages en konkret vurdering af, om der er særlige forhold, der bevirker, at enten en kortere eller længere transporttid må anses som rimeligt for den pågældende.

Barsel - § 13, stk. 7, nr. 4

En person har ret til at udeblive ved graviditet, barsel og adoption i det omfang, der under fravær efter bestemmelserne i barsellovens § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk. 1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1-2, er ret til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Bestemmelsen indebærer, at personer, der modtager hjælp efter aktivloven, har ret til fravær i samme omfang, som gælder for lønmodtagere.

Pasning af barn - § 13, stk. 7, nr. 5

Der foreligger en rimelig grund til udeblivelse, hvis den pågældende er nødt til at passe sine børn, og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed.

Aktivlovens § 13, stk. 7, nr. 5 omfatter ikke kun den situation, hvor kommunen ikke har kunnet anvise en pasningsmulighed, men også i de situationer, hvor barnet er sygt. Bestemmelsen giver ikke uden videre ret til "barns første sygedag". Det er en betingelse, at personen har forsøgt at skaffe anden pasningsmulighed for barnet.

Det er en forudsætning for fradrag, at kommunen med rette har konstateret, at personen havde anden pasningsmulighed. Kommunen skal vejlede personen om, at vedkommende har pligt til at forsøge at skaffe en anden pasningsmulighed.

Når kommunen skal vurdere, om borger har forsøgt at skaffe en anden pasningsmulighed til sit barn, må udgangspunktet være, at kommunen skal lægge det til grund, som personen har oplyst. Det vil sige, at hvis en borger har oplyst, at der ikke var andre pasningsmuligheder, så kan kommunen ikke fradrage i hjælpen efter aktivlovens § 36, stk. 1, jævnfør aktivlovens § 13, stk. 1, nr. 5.

Dette udgangspunkt kan imidlertid fraviges, hvis der er særlig grund til at tro, at de forhold, som personen har oplyst, ikke er korrekte, for eksempel fordi den pågældende bor sammen med barnets far, der går hjemme. Her kan kommunen forlange, at personen skal kunne redegøre for, hvorfor barnets far ikke kunne passe barnet, idet pasningsforpligtelsen påhviler begge forældre. Kommunen kan ikke forlange lægelig dokumentation medmindre for eksempel barnet har et sygefravær eller et sygdomsmønster, der ligger udover det sædvanlige.

Øvrige rimelige grunde - § 13, stk. 7, nr. 6-10

Derudover foreligger der er en rimelig grund, hvis:

- den pågældende modtager støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn,
- den pågældende har ret til ferie efter lovens § 13, stk. 11 og 12.
- den pågældende aftjener værnepligt,
- arbejdet er omfattet af en overenskomstsmæssig konflikt, eller
- arbejdet omfatter udvikling og fremstilling af krigsmateriel.

3.6.2 De rimelige grunde i aktivlovens § 13, stk. 8

For borgere, der modtager enten uddannelses- eller kontanthjælp som aktivitetsparate, skal kommunen - udover de grunde som fremgår af aktivlovens § 13, stk. 7 - også vurdere, om der i det konkrete tilfælde foreligger andre forhold, der kan begrunde, at borger ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. Dette fremgår af aktivlovens § 13, stk. 8.

For borgere, der modtager hjælp som aktivitetsparate, herunder som følge af helbredsmæssige problemer, skal kommunen således konkret vurdere, om fradrag i hjælpen vil fremme den pågældendes rådighed. Alvorlige psykiske lidelser kan for eksempel bevirke, at der ikke skal tildes en sanktion for ikke at stå til rådighed. Der, hvor en sanktion ikke fremmer rådigheden hos uddannelses- eller kontanthjælpsmodtageren, skal der ikke gives en sanktion.

3.6.3 Krav om forsøg på personlig kontakt til den aktivitetsparate borger

Som et led i kontanthjælpsreformen er der indført en regel om, at kommunen forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen til en aktivitetsparat modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v. Dette følger af aktivlovens § 35, stk. 5.

Baggrunden for indførslen af denne regel er, at aktivitetsparate modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp kan være udsatte borgere, der kan have svært ved at overskue de betingelser, som kommunen stiller for at kunne modtage ydelsen. Der vil også ofte være tale om borgere, som ikke kan reagere på en økonomisk sanktion i form af fradrag i eller ophør af deres forsørgelsesgrundlag. Nogle vil også på grund af psykiske problemer, manglende bolig eller andre faste rammer omkring deres tilværelse have svært ved at forholde sig til skriftlige henvendelser fra kommunen, for eksempel indkaldelser til samtaler eller partshøringer i forbindelse med en eventuel sanktion for manglende fremmøde og lignende.

Det betyder i praksis, at det er en betingelse for, at kommunen kan foretage fradrag i hjælpen til en aktivitetsparat borger, at kommunen forud for afgørelsen herom, har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt, det vil sige dialog med borger, for at få oplysning om, hvad der var borgers grund til at udeblive.

Hvis borgeren ikke selv, for eksempel i forbindelse med en skriftlig partshøring, har oplyst noget om grunden til udeblivelsen, skal kommunen forsøge at få personlig kontakt med borgeren om grunden til udeblivelsen.

Det samme gælder, hvis oplysningerne om grunden til udeblivelsen ikke er sikre nok til, at kommunen kan vurdere, at borgeren ikke havde en rimelig grund til udeblive. Den personlige kontakt kan for eksempel være telefonisk eller personlig kontakt på bopæl eller opholdssteder - herunder behandlingssteder.

Hvis kommunen ikke har overholdt denne regel, kan kommunen ikke give borgeren en sanktion.

Hvis kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at få personlig kontakt med borgeren, men ikke har opnået kontakt, må kommunen ikke give en sanktion uden at have foretaget en konkret vurdering efter § 13, stk. 8. Det betyder, at kommunen skal vurdere, om der er konkrete forhold i borgerens sag, der medfører, at borgeren ikke skal have en sanktion, herunder om sanktionen vil fremme borgerens rådighed.

Kommunen skal dokumentere på sagen, hvordan, hvornår og hvor mange gange den har forsøgt at komme i personlig kontakt med borgeren forud for en afgørelse om sanktion.

3.7 Formelle krav til tilbud

3.7.1 Krav om uddannelsespålæg

Kommunen skal give et uddannelsespålæg til alle, der søger om uddannelseshjælp. Det gælder, uanset om den unge visiteres som åbenlyst uddannelsesparat, uddannelses- eller aktivitetsparat. Uddannelsespålæggets tre trin er beskrevet i LAB § 21 b, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4 og 5, og danner rammen om indsatsen for den unge. Pålægget skal også indeholde de indsatser og aktiviteter, som jobcenteret skal iværksætte, for at den unge bliver parat til at påbegynde og gennemføre en uddannelse.

Uddannelseshjælpsmodtagere kan som led i en uddannelsesrettet indsats få tilbud om vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og nytteindsats samt ansættelse med løntilskud. Ansættelse med løntilskud kan dog ikke gives til de unge, der vurderes åbenlyst uddannelsesparate. Det følger af LAB §§ 32, stk. 1, 42, stk. 4, 42 a, stk. 1, 51, stk. 1 og § 52 nr. 1.

Når kommunen giver tilbud efter beskæftigelsesindsatslovens kapitel 9b-12 til en uddannelsesparat eller aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager skal det ske i uddannelsespålægget. Det betyder, at tilbuddet skal fremgå af uddannelsespålægget.

Reglerne om jobplan gælder ikke for uddannelseshjælpsmodtagere.

Udarbejdelse og revision af et uddannelsespålæg er garantiforskrifter, der skal sikre, at kommunen træffer afgørelse på et fyldestgørende grundlag. Hvis kommunen ikke har udarbejdet et uddannelsespålæg, eller revideret det, er der tale om en væsentlig retlig mangel ved kommunens afgørelse om, at give borgeren et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven. Afgørelsen vil derfor som udgangspunkt være ugyldig.

Når afgivelsen af et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven er ugyldig, er en afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbuddet også ugyldig, og der kan derfor ikke træffes afgørelse om sanktion.

3.7.2 Krav om jobplan

Hvis borger modtager kontanthjælp, er et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kun gyldigt, hvis tilbuddet er beskrevet i borgers jobplan, medmindre betingelserne i § 29, stk. 3 i lov om aktiv en beskæftigelsesindsats er opfyldt.

Det pågældende tilbud skal være beskrevet i jobplanen. Det er således ikke tilstrækkeligt at konstatere, at der er udarbejdet en jobplan. Det må også vurderes om tilbuddet er omfattet af jobplanen.

Det er ikke et krav, at kontanthjælpsmodtageren er enig i eller accepterer jobplanen.

Der gælder to undtagelser til udgangspunktet om, at et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kun er gyldigt, hvis der forud for tilbuddet er udarbejdet en jobplan. Efter § 29, stk. 3, i lov om aktiv beskæftigelsesindsats kan kravet om jobplan fraviges ved:

- tilbud afgivet efter kapital 9b – 12 i lov om aktiv beskæftigelse - på mindre end sammenhængende 4 uger.
- tilbud afgivet under en jobsamtale, og som er rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft.

Hvis krav om jobplan ikke er opfyldt, eller tilbuddet ikke fremgår af jobplanen, og betingelserne i § 29, stk. 3, i lov om aktivbeskæftigelsesindsats ikke er opfyldt, kan der ikke ske fradrag efter aktivlovens § 36, stk. 1

Hvis der ikke er indgået en jobplan, eller tilbuddet ikke fremgår af jobplanen, og betingelserne i § 29, stk. 3, i lov om aktivbeskæftigelsesindsats ikke er opfyldt, kan der ikke ske fradrag efter aktivlovens § 36, stk. 1. Det er derfor i sådan en situation ikke nødvendigt at vurdere, om der foreligger en rimelig grund omfattet af § 13, stk. 7, og for de aktivitetsparate § 13, stk. 8, i aktivloven.

3.7.3 Krav om integrationskontrakt

Hvis borger modtager hjælp efter reglerne i integrationsloven, skal tilbuddet indgå i personens integrationskontrakt. Dette fremgår af integrationslovens § 19, stk. 4.

3.7.4 Skriftlighed

Tilbuddet skal afgives skriftligt, og der skal have været kontakt med borger forud for afgivelsen af tilbuddet. Det skal fremgå af kommunens sag, om borger har accepteret tilbuddet. Det kan ske ved, at borger skriver under på, at tilbuddet er accepteret, eller ved at det i sagen noteres, at borger mundtligt har accepteret tilbuddet.

3.7.5 Sammenfatning vedrørende sager om sanktion efter aktivlovens § 36

Ved vurderingen af om der i en konkret sag er grundlag for, at kommunen pålægger en borger en sanktion efter aktivlovens § 36 for at udeblive fra et tilbud, er det nødvendigt at kunne besvare følgende spørgsmål:

- Er borgeren under eller over 30 år?
- Har borgeren en erhvervskompetencegivende uddannelse?
- Har borgeren ret til uddannelseshjælp eller kontanthjælp?
- Hvis borgeren har ret til uddannelseshjælp, skal borgeren så indplaceres som åbenlyst uddannelsesparat, uddannelsesparat eller som aktivitetsparat?
- Hvis borgeren har ret til kontanthjælp skal borgeren så indplaceres som jobparat eller som aktivitetsparat?
- Er afgivelsen af tilbuddet gyldigt? herunder er det givet i henhold til et uddannelsespålæg, en jobplan eller en integrationsplan? (for kontanthjælpsmodtagere som er omfattet af integrationsprogram efter integrationsloven)
- Er borgeren partshørt?
- Hvis borgeren er aktivitetsparat: har kommunen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt til borgeren hvis borgeren ikke har svaret på partshøringen, eller der mangler oplysninger for at kunne vurdere om borgeren havde rimelig grund/skal sanktioneres?
- Er den skriftlige vejledning efter aktivlovens § 35, stk. 1, givet samtidigt med afgivelse af tilbud?
- Foreligger der en rimelig grund til udeblivelsen, jf. aktivlovens § 13, stk. 7?
- Hvis borgeren er aktivitetsparat: Vil fradrag i hjælpen fremme den pågældendes rådighed/foreligger der i det konkrete tilfælde andre forhold, der kan begrunde, at borgeren ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, jf. aktivlovens § 13, stk. 8?
- Hvor stort skal fradraget i hjælpen være, jf. aktivlovens § 35, stk. 3?
- Kan sanktionen gennemføres inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet, jf. aktivlovens § 35, stk. 2?

I bilag 3 har vi indsat nogle oversigter, som kan bruges ved behandling af sager om sanktion efter aktivlovens § 36.

4 Materiel vurdering

4.1 Materiel vurdering af kommunernes visitation af borger som uddannelses-, aktivitets- eller jobparat

4.1.1 Kommuneres indplaceringer af borger efter endt visitation

Af de 99 sager, som er indgået i undersøgelsen, har kommunen i 91 af sagerne foretaget en korrekt indplacering af borgeren efter endt visitation.

I syv af sagerne er det foreliggende oplysningsgrundlag ikke tilstrækkeligt til, at det kan vurderes, om borger er rigtig indplaceret.

I en enkelt sag er indplaceringen ikke korrekt. I denne sag burde borger have været indplaceret som aktivitetsparat, og ikke som uddannelsesparat, se tabel 4.1.

Tabel 4.1 Er borgeren korrekt visiteret?

	Antal	Procent
Ja	91	92
Nej	1	1
Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag	7	7
I alt	99	100

Note: Spørgsmålet er blevet stillet ved målingen af alle 99 sager.

4.1.2 Fordeling af borgere under og over 30 år i forhold til personkreds

Borgere under 30 år:

I 58 af de 99 sager er borgeren under 30 år.

I fire af disse sager har kommunen indplaceret borgeren som jobparat med en kompetencegivende uddannelse.

I 38 af sagerne har kommunen indplaceret borger som uddannelsesparat.

Kommunen har i de resterende 16 sager indplaceret borger som aktivitetsparat.

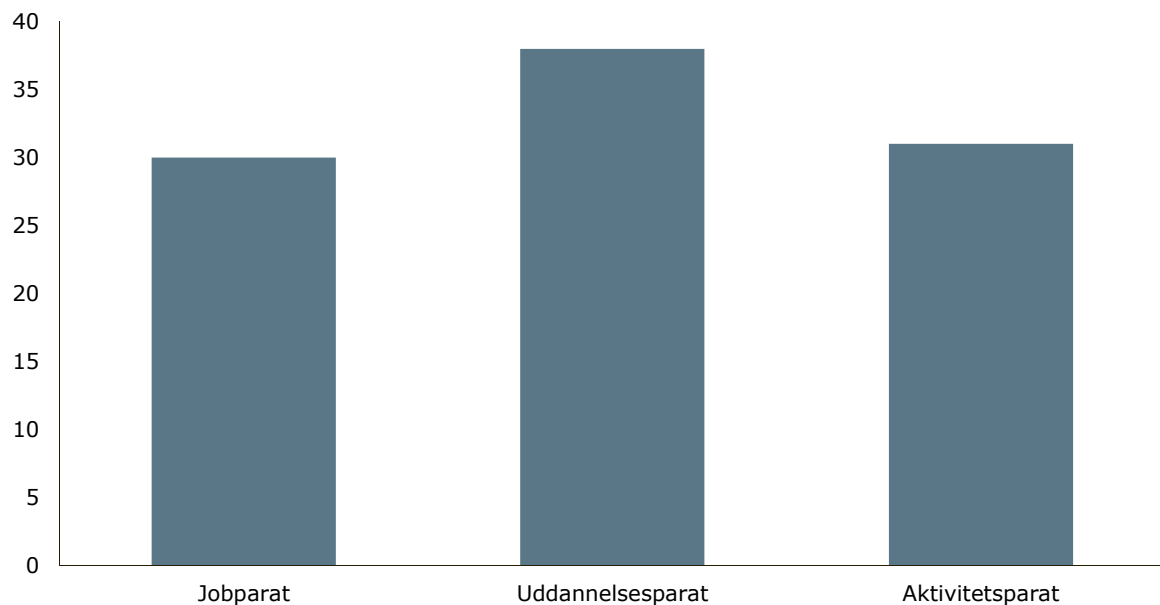
Borgere over 30 år:

I 41 af de 99 sager er borgeren 30 år eller derover.

I 26 af disse sager har kommunen indplaceret borgeren som jobparat, og i de resterende 15 sager har kommunen indplaceret borgeren som aktivitetsparat.

Figur 4.1 viser antallet af jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate uanset alder.

Figur 4.1 Antal sager fordelt på de tre persongrupper

Note: Figuren omfatter spørgsmål 2.3 og 2.4 i måleskemaet. Ved målingen af alle 99 sager er enten 2.3 eller 2.4 blevet stillet, afhængig af hvorvidt borgeren er under eller over 30 år gammel.

4.1.3 Sag, hvor indplaceringen ikke er rigtig

Sag nr. 79: En 26 årig kvinde som har gennemført 9. klasse i 2003 og er påbegyndt 10. klasse i 2014, som blev afbrudt på grund af for meget fravær. Borger søger hjælp efter at have afbrudt 10. klasse.

Det fremgår af sagen, at borger tidligere har været påbegyndt uddannelse som bygningsmaler, men ikke har gennemført denne uddannelse. Hun har desuden arbejds erfaring som bygningsmaler i omkring tre år, og fra at arbejde på en tankstation. Hun har haft eget rengøringsfirma, hvor hun gjorde rent i weekenderne. Det fremgår

ikke af sagen, hvor længe hun har arbejdet på en tankstation og som selvstændig, eller hvor længe det er siden.

Borger oplyser ved visitationssamtale, at hun har det svært med bestemte mødetider og stillesiddende arbejde. Hun har også svært ved bogligt arbejde. Hun har ADHD og tendens til depression. Hun er tilknyttet lokalpsykiatrien og har tidligere fået antidepressiv medicin og har været i behandling hos psykoterapeut. Hun oplyser, at søvn, kost og motion ikke er stabil. Hun har gæld og ubetalte regninger. Hun anmoder om hjælp til at få styr på økonomien og sin post, som hun ikke får åbnet. Hun er blevet anbefalet at starte i medicinsk behandling for sin ADHD, men har ikke råd til medicinen. Hun er begyndt at drikke igen og vil starte i antabusbehandling. Ifølge kommunens journal bekræfter statusattest fra borgers egen læge, at borger har ADHD, og at hun er blevet anbefalet medicinsk behandling herfor, som hun vurderes at kunne profitere af. Det fremgår videre af attesten, at borger ikke møder til anbefalet behandling hos psykiater på grund af manglende overskud, økonomi og alkoholmisbrug.

Kommunen vurderer, at borger med støtte i form af medicinsk behandling og deltagelse i aktiveringsforløb kan blive klar/afklaret om fremtidig uddannelsesvalg, og starte på en uddannelse på ordinære vilkår inden for ca. et år. Kommunen vurderer borger som uddannelsesparat.

Ankestyrelsen vurderer, at indplaceringen ikke er korrekt. Borger er på tidspunktet for visitationen ikke påbegyndt anbefalet relevant behandling for ADHD og alkoholmisbrug. Hun har desuden på tidspunktet for visitationen store problemer med økonomi, mødestabilitet og manglende initiativ/overskud. Hendes sociale og helbredsmæssige problemer er på tidspunktet for visitationen så komplekse, at det er meget usikkert, om hun inden for ca. et år, vil kunne påbegynde en uddannelse, som hun kan gennemføre på almindelige vilkår.

4.1.4 Sager, hvor indplaceringen er rigtig

Sag nr. 11: En 19-årig ung mand. Han fik ikke 9. klasses afgangseksamen. Han har taget 10. klasses afgangseksamen i hjemmet, angiveligt med godt resultat, og har ingen kompetencegivende uddannelse. Han er udredt i psykiatrien og har fået diagnosen Asperger. Han bor hjemme hos forældrene og har tendens til social isolation. Sidder foran computeren cirka 18 timer i døgnet. Han har depressive symptomer, og intet ønske til valg af uddannelse. Han har fået mentorstøtte. Kommunen vurderer ham som aktivitetsparat.

Ankestyrelsen vurderer, at indplaceringen er korrekt. Det vurderes, at den unge har særlige komplekse udfordringer i form af helbredsmæssige og sociale barrierer. Han har derfor behov for hjælp og støtte i længere tid end cirka et år, inden han kan påbegynde en uddannelse, som han kan gennemføre på almindelige vilkår.

Sag nr. 15: En 25-årig mand. Han har HG og har senest gennemført HF. Han har modtaget SU frem til juni 2014, og søgt ind på pædagogseminariet, men har fået afslag. Han har efterfølgende søgt ind på SOSU og afventer svar. Kommunen vurderer ham som åbenlyst uddannelsesparat.

Ankestyrelsen vurderer, at indplaceringen er korrekt. Det vurderes, at den unge ikke har nogen barrierer i forhold til at starte på en uddannelse og gennemføre denne på ordinære vilkår.

Sag nr. 42: En 60 årig kvinde. Hun søger om hjælp i sommeren 2014 på grund af ledighed efter ophør med ordinært arbejde. Hun har været selvforsørgende fra august 2013. Hun har fortsat deltidsarbejde som social- og sundhedshjælper og har planlagte vagter som sådan. Hun har også fuldtidsarbejde i sommerferien 2014 på et plejehjem. Hun har lang erhvervserfaring som serviceassistent, hjemmehjælp, teknisk tegner og som selvstændig inden for rengøring og køkkenarbejde. Kommunen vurderer hende jobparat.

Ankestyrelsen vurderer, at indplaceringen er korrekt. Det vurderes, at borger ikke har nogen barrierer i forhold til at påtage sig ordinært arbejde, som gør hende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder.

Sag nr. 39: En 30-årig mand. Han har ingen uddannelse, og er ordblind. Han mangler et år af uddannelsen til klejnsmed, men har ikke færdiggjort uddannelsen på grund af misbrug af alkohol og stoffer. Han har sparsom arbejdsmarkedserfaring som tømrer og automekaniker, og har modtaget kontanthjælp siden 2006. Han har psykiske problemer i form af angst, og har været i medicinsk behandling for angst og depression. Kommunen har bevillet mentorordning, og vurderer ham aktivitetsparat.

Ankestyrelsen vurderer, at indplaceringen er korrekt. Det vurderes, at borger har problemer af faglig, social og helbredsmæssig karakter som bevirker, at han ikke kan påtage sig ordinært arbejde, som gør ham i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder.

4.1.5 Sager hvor oplysningsgrundlaget ikke er tilstrækkeligt

Som tidligere anført er kommunerne forpligtet til at sørge for, at den enkelte sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes afgørelse på et fyldestgørende grundlag.

I syv af sagerne er det foreliggende oplysningsgrundlag ikke tilstrækkeligt til, at Ankestyrelsen kan vurdere, om borger er rigtig indplaceret.

Dette kan skyldes at kommunen enten ikke har indhentet alle relevante oplysninger forud for visitationen af borger eller at kommunen ikke har indsendt alle relevante sagsakter til brug for vurderingen heraf.

Eksempler på sager, hvor oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt

Sag nr. 50: Kommunen har ikke indsendt akter/oplysninger vedrørende kommunens visitation af borger. Kommunen har indplaceret borger som jobparat.

Sag nr. 51: Der er oplysninger om, at borger siden 2010 har lidt af depression, som hun er i medicinsk behandling for. Hun er desuden svært overvægtig. Hendes fremmøde i praktik er præget af meget fravær. Kommunen har indplaceret borger som jobparat.

Kommunen har ikke indsendt eller indhentet lægelige oplysninger/erklæringer vedrørende borgers helbredsmæssige tilstand, behandling og prognose med videre.

Sag nr. 72: Det fremgår af journalark, at borger har misbrugsproblemer og psykiske barrierer, og at kommunen omkring to en halv måned før afgørelsen om sanktion har vurderet, at der var behov for at indhente en lægelig vurdering. Der er ikke indsendt lægelige oplysninger, og det fremgår ikke af sagens øvrige akter, om kommunen har indhentet oplysninger fra borgers læge. Kommunen har indplaceret borger som uddannelsesparat, men har ikke indsendt eller indhentet lægelige oplysninger/erklæringer vedrørende borgers helbredsmæssige tilstand, behandling og prognose med videre.

4.2 Materiel vurdering af anvendelse af reglen om sanktion i aktivlovens § 36, stk. 1

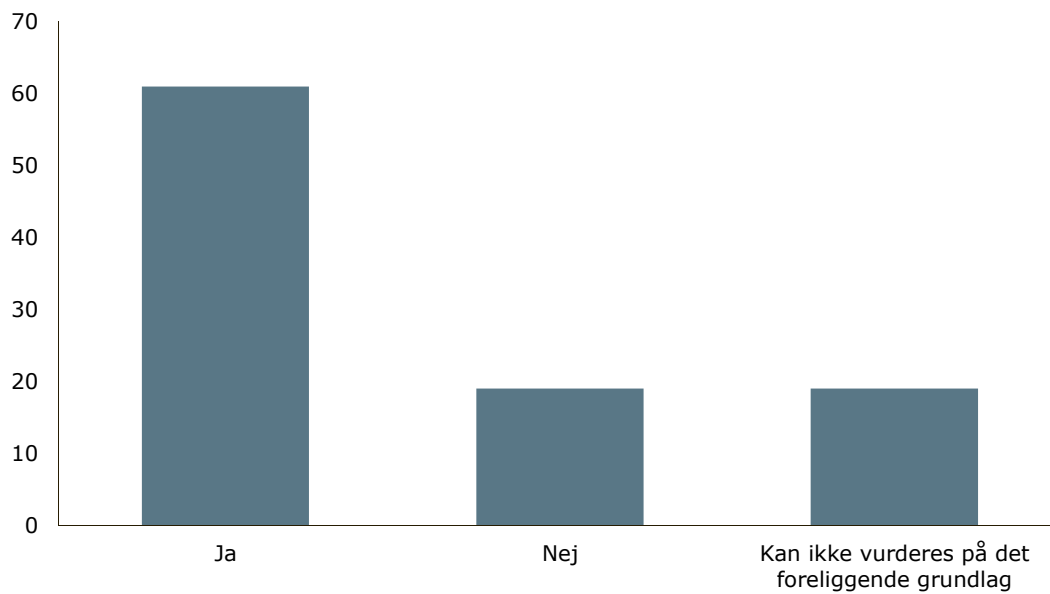
Vi har vurderet, at kommunerne har anvendt § 36, stk. 1, om sanktioner for udeblivelse fra tilbud rigtigt i 61 af samtlige de undersøgte 99 sager.

Kommunerne har anvendt § 36, stk. 1, forkert i 19 sager.

I 19 sager fandt vi ikke at have tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om kommunen havde anvendt bestemmelsen korrekt.

Ud af de 99 undersøgte sager har kommunen truffet afgørelse om sanktion i de 95.

I fire sager har kommunen valgt ikke at sanktionere, se figur 4.2.

Figur 4.2 Er § 36, stk. 1 anvendt korrekt?

Note: Spørgsmålet er besvaret ved målingen af alle 99 sager. Besvarelsene af spørgsmålet er betinget af, hvilke svar der er afgivet i spørgsmål 3.3 og 3.6 i måleskemaet.

4.2.1 Rimelig grund til at udeblive fra tilbud

Det er en afgørende betingelse for, at kommunen kan træffe afgørelse om sanktion efter aktivlovens § 36, stk. 1, at borgeren ikke havde rimelig grund til at udeblive.

51 af de 99 sager, der indgår i undersøgelsen, indeholder ikke oplysninger om, hvorfor borgeren udeblev fra tilbuddet. Borger har i disse sager ikke svaret på partshøringen eller er ikke blevet hørt.

48 sager indeholder oplysninger om borgerens begrundelse.

Nogle borgere har givet mere end en begrundelse for fraværet, se tabel 4.2.

I ni sager begrundede borger sit fravær med sygdom. I én sag begrundede borger sit fravær med, at han var til jobsamtale.

I de resterende 38 sager har borgeren givet en eller flere andre begrundelser for sit fravær, som for eksempel at han havde glemt, at han skulle møde, at han ikke havde penge til transport, at hans telefon ikke virkede, eller at han sov over sig. I ingen af sagerne har borgeren angivet barns sygdom som begrundelse for udeblivelsen.

Tabel 4.2 Hvilken grund har borgeren anført som begrundelse for udeblivelse?

	Antal	Procent
Havde glemt at han skulle møde i tilbud	2	2
Havde ikke modtaget indkaldelsen til aktiviteten	1	1
Var syg	9	9
Havde barn syg	0	0
Var til jobsamtale	1	1
Deltog i et andet tilbud	0	0
Borgeren har ikke svaret	51	52
Andet	39	39
I alt	103	100

Note: At procenterne ikke summer til 100 skyldes at vi ikke anvender decimaler, og derfor foretager afrundinger af tallene. Spørgsmålet er blevet stillet ved målingen af alle 99 sager.

Note: At den samlede sum bliver i alt 103 skyldes, at der i nogle sager er givet mere end en begrundelse for at udeblive.

Er kommunens vurdering af, om der var en rimelig grund, korrekt?

I 62 af de 95 sager, hvor borgeren blev sanktioneret, er vi enige i kommunens vurdering af, at borgeren ikke havde en rimelig grund. Dette gælder blandt andet i de sager, hvor borgeren ikke har svaret på kommunens høringsbrev, og hvor der ikke i øvrigt var oplysninger i sagen, der indikerede, at borgeren kunne have en rimelig grund. Det gælder også i sager som de ovenfor nævnte, hvor borgeren havde glemt, at han skulle møde, ikke havde penge til transport, hans telefon ikke virkede, eller at han sov over sig, se tabel 4.3.

Tabel 4.3 Er kommunes vurdering af, om der er en "rimelig" grund korrekt?

	Antal	Procent
Ja	62	65
Nej	17	18
Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag	16	17
I alt	95	100

Note: Spørgsmålet er blevet stillet, hvis kommunen har truffet afgørelse om at sanktionere. Dette drejer sig således om 95 sager.

Det er i ret få tilfælde, hvor vi, i sager hvor borgeren er partshørt, er uenige i kommunens vurdering af, om borgeren havde en rimelig grund. (Se eksempler nedenfor).

I 17 sager er vi ikke enige. Denne gruppe omfatter de sager, hvor borgeren ikke er hørt.

I tre af de fire sager, hvor kommunen har valgt ikke at sanktionere, er vi enige i kommunens vurdering af, at der ikke skulle sanktioneres, enten fordi borgeren i disse sager havde en rimelig grund til at udeblive, eller fordi en sanktion ikke ville fremme rådigheden. I den sidste sag fandt vi, at kommunen burde have truffet afgørelse om sanktion.

Eksempler på sager, hvor vi var uenige i kommunens vurdering af, om der var en rimelig grund

Sag nr. 38: En 39-årig mand har modtaget kontanthjælp gennem flere år. Han lider af angst, depression, ADHD og har haft alkoholmisbrug. Han bor hos sin mor. Han vil gerne flytte, men har ikke råd til det.

Han bliver i februar måned henvist til tilbud i en tre-måneders periode fra februar til maj. Han er desuden bevilliget mentor i samme periode. Det fremgår af jobplanen, at borger på grund af sin ADHD skal have selvstændige opgaver og helst ikke sammen med andre mennesker.

Borger udebliver ifølge timesedler i 10 dage i maj måned 2014.

Borgeren oplyser under møde i juni måned, at han er gået i antabusbehandling, men at han ikke er under behandling for sin ADHD, da han ikke kan tåle den medicin, som er ordineret. Han har ikke været ved psykiater siden august 2013. Det aftales på mødet, at kommunen indhenter en generel helbredsattest.

Kommunen træffer afgørelse om sanktion for udeblivelse i ni dage i maj. Begrundelsen er at borger ikke har reageret på partshøringen, og at hans "begrundelse ikke kan anses for rimelig".

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen skulle have inddraget borgers forklaring, og vurderet om sanktion fremmer rådigheden. Afgørelsen skulle i øvrigt have afventet de lægelige oplysninger. Det forhold, at borger ifølge journaludskrift fra mødet i juni "erkender at han ikke er mødt og ikke har overholdt det regelsæt, der er, for at medvirke til afklaring af egen sag", kan ikke begrunde et andet resultat.

Sag nr. 75: En 23-årig mand har haft stort fravær fra skolen og sociale og faglige vanskeligheder. Han har taget 10. klasse i specialklasse og har ikke afgangseksamen.

Ifølge en aktuel psykologudtalelse har et undersøgelsesforløb vist, at han har en påfaldende isolerende adfærd, store kontaktsværligheder og tilpasningsproblemer. Psykologen finder anledning til bekymring om en psykisk lidelse med skizoide eller skizofrene træk. En psykiatrisk test viser lettere mental retardering. Det vurderes, at han har brug for væsentlig støtte i hverdagen, for eksempel støtte-kontaktperson, bo- støtte og mentorordning.

Ifølge oversigt om fravær havde han uberettiget fravær i nogle dage i løbet af juli måned.

Det oplyses under møde, at borger ikke kan lide at tale i telefon og ringe op, når han har sovet over sig eller har det skidt. Han formår ikke at bede om hjælp. I test har han scoret meget lavt i omtanke.

Kommunen træffer afgørelse om fradrag i hjælpen i henhold til § 36 på grund af udeblivelserne.

Ankestyrelsen vurderer, at sanktionen ikke vil fremme borgerens rådighed. Det vurderes på baggrund af det oplyste om hans psykiske vanskeligheder, at han har haft en rimelig grund til at udeblive. Det bemærkes, at kommunen efterfølgende har oplyst til Ankestyrelsen, at afgørelsen er blevet ændret.

Eksempel på en sag, hvor vi er enige i kommunens vurdering af, at der ikke skulle sanktioneres, idet borgeren havde en rimelig grund til at udeblive

Sag nr. 46: 35 årig mand har været fraværende i nogle dage i maj måned. Han oplyser, at han lider af social angst og har været til samtale hos læge og på psykiatrisk afdeling. Kommunen anmoder herefter om lægelige oplysninger.

I juni måned oplyser borgers læge, at han er henvist til psykiatrisk udredning og behandling. På baggrund af de lægelige oplysninger i sagen sygemeldes borger og kommunen vurderer, at borger ikke skal sanktioneres for udeblivelserne i maj måned.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens beslutning om ikke at sanktionere udeblivelserne i maj måned må anses at være rigtig.

Sag hvor kommunen skulle have truffet afgørelse om sanktion

Sag nr. 18: En 26-årig mand udeblev nogle dage i august og i september. Han besvarer ikke kommunens høringsbrev.

Jobcentret anmoder om fradrag i ydelsen for de dage borgeren er udeblevet.

Kommunen har på vores forespørgsel oplyst, at man ikke har truffet afgørelse i sagen, idet borger er startet på uddannelse og har ret til SU fra den 1. oktober 2014, og at der derfor ikke udbetales hjælp, der kan foretages fradrag i.

Ankestyrelsen vurderer: Kommunen beslutning om ikke at træffe afgørelse om sanktion er forkert.

Selvom der ikke pt. udbetales hjælp, som der kan foretages fradrag i, så kan det ikke udelukkes, at borger henvender sig på ny og søger om hjælp til forsørgelse inden for tre måneder, (jævnfør § 35, stk. 2, hvoraf fremgår at fradraget i hjælpen skal ske inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet).

4.2.2 Er § 36 den rette bestemmelse?

I fire sager var § 36 anvendt forkert, fordi borgeren ikke var udeblevet fra et tilbud, men fra en samtale jf. aktivlovens § 37 (sag nr. 22 og nr. 24) eller fordi han havde undladt at give meddelelse om sygdom, jævnfør aktivlovens § 39 (sag nr. 54 og nr. 80).

4.2.3 Beregning

I én enkelt sag har kommunen sanktioneret borgeren for for mange dage (sag nr. 16)

4.3 Den generelle vejledningspligt ved sanktioner - aktivlovens § 35, stk. 1

Det er en betingelse for, at borgeren kan pålægges en sanktion for udeblivelse, at han samtidig med, at han er blevet henvist til tilbud, er blevet skriftligt informeret om, hvilken konsekvens, det vil have for hans hjælp, hvis han udebliver fra tilbuddet og om, hvilke skridt han skal tage for igen at blive berettiget til hjælp.

- I 82 sager var borgeren vejledt skriftligt.
- I 81 af de 99 sager opfyldte kommunen kravet om at vejlede borgeren samtidig med afgivelsen af tilbuddet.
- I 81 sager var borgeren blevet vejledt om, hvilke konsekvenser det ville have, hvis borgeren uden rimelig grund udeblev fra tilbuddet.
- I 79 sager var borgeren vejledt om, hvilke skridt han i givet fald skulle tage for igen at blive berettiget til hjælp.

I 13 sager kunne det ikke vurderes, om vejledningen var fyldestgørende. Denne gruppe omfatter sager, hvor det fremgik af sagens akter, at borgeren var vejledt, men hvor vejledningen ikke var medsendt, se tabel 4.

I syv sager var vejledningen ikke tilstrækkelig, enten fordi den ikke var skriftlig, ikke var samtidig eller ikke var indholdsmæssig korrekt, se tabel 4.4.

Tabel 4.4 Samlet oversigt over spørgsmål 4.1, 4.2, 4.3, og 4.4

	Ja	Nej	Kan ikke vurderes	I alt
4.1 Opfylder kommunen betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes skriftligt?	82 (83)	4 (4)	13 (13)	99 (100)
4.2 Opfylder kommunen betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes samtidigt med afgivelse af tilbud?	81 (82)	5 (5)	13 (13)	99 (100)
4.3 Opfylder kommunens vejledning betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes om konsekvenserne for hjælpen, hvis en borger uden rimelig grund afviser eller udebliver fra tilbuddet?	81 (82)	5 (5)	13 (13)	99 (100)
4.4 Opfylder kommunens vejledning betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at kommunen skal vejlede en borger, der uden rimelig grund afviser/udebliver fra et tilbud, om hvilke skridt borgeren skal tage for igen at blive berettiget til hjælp?	79 (80)	7 (7)	13 (13)	99 (100)

Note: Tallene i parentes angiver den tilsvarende andel for det enkelte antal besvarelser. Spørgsmålene er blevet stillet ved målingen af alle 99 sager.

4.3.1 Eksempel på sag, hvor vejledningspligten var opfyldt

Sag nr. 9: Vejledning i forbindelse med opdateret jobplan:

"Du har mødepligt i tilbud.

Udebliver du fra tilbuddet uden rimelig grund, sker der fradrag i din kontanthjælp fra den dag, hvor du skulle være mødt i tilbuddet og indtil kontakten til tilbuddet er genoprettet.

...

Sådan bliver du igen berettiget til kontanthjælp

Ønsker du igen at modtage kontanthjælp, skal du straks henvende dig i jobcenteret og stille dig til rådighed for beskæftigelsestilbuddet. Du vil først blive berettiget til kontanthjælp fra det tidspunkt, hvor du genoptager beskæftigelsen i tilbuddet".

4.3.2 Sager, hvor vejledningspligten ikke var opfyldt

Sager, hvor borgeren ikke var vejledt efter § 35 før udeblivelsen

Sag nr. 90: En 45-årig mand er blevet henvist til tilbud fra den 23. juni.

Det fremgår af journalnotat af 20. juni 2014, at "der udarbejdes jobplan og tilbudspapirer, som xx underskriver". Borgerens underskrift er imidlertid dateret den 24. juni 2014.

Ifølge fremmødeliste er borger udeblevet fra tilbuddet den 23. og den 26. juni 2014 og kommunen træffer afgørelse om fradrag i hjælpen for de to dage.

Ankestyrelsen vurderer, at der er sanktioneret uretmæssigt for den 23. juni 2014, da det ikke er tilstrækkeligt dokumenteret, at borgeren var blevet vejledt om konsekvenserne ved udeblivelse på dette tidspunkt.

Det fremgår af sagens akter, at kommunen efterfølgende er blevet opmærksom på, at der er sanktioneret uretmæssigt for den 23. juni 2014, og at det sanktionerede beløb for denne dag skal udbetales til borger.

Samtidighedskravet var ikke opfyldt

Sag nr. 94: En 22-årig mand mødte ikke til jobsøgningskursus den 7. juli 2014.

"Aftale vedrørende jobplan" om kurset blev udarbejdet den 8. juli 2014.

Kommunen traf afgørelse om fradrag i hjælpen i henhold til § 36 på grund af udeblivelse den 7. juli 2014.

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er dokumentation for, at borger er vejledt samtidig med afgivelsen af tilbud. Det er ikke tilstrækkeligt, at han modtog AB 105 den 4. april 2014 og at han den 11. juli 2014 blev vejledt i forbindelse med partshøring over fraværet.

Vejledningen opfyldte ikke betingelsen om, at det skal fremgå, hvilke skridt borgeren skal tage for på ny at blive berettiget til kontanthjælp

Sag nr. 62 og sag nr. 94: Vejledning i "Aftale vedrørende jobplan".

"Sanktioner: Der er mødepligt til ovenstående tilbud ... Hvis der sker udeblivelse uden rimelig grund, vil der ske fradrag i hjælpen for det antal dage, hvor der er sket udeblivelse."

Ankestyrelsen vurderer, at der her mangler oplysning om, hvilke skridt borgeren skal tage for igen at blive berettiget til hjælp.

Vejledningen opfyldte ikke betingelsen om, at det skal fremgå hvilken konsekvens det vil have for borgeren, hvis han udebliver fra tilbuddet

Sag nr. 66: En 25-årig mand har modtaget generel § 35 vejledning i forbindelse med at han bevilges uddannelseshjælp.

Det fremgår heraf:

”Som modtager af uddannelseshjælp skal du være opmærksom på, at der vil kunne ske fradrag, nedsættelse eller ophør af hjælpen, hvis du ikke overholder de forpligtelser, der er for at modtage hjælpen.

Årsager til fradrag, nedsættelse eller ophør af hjælpen er blandt andet:

...

For fradrag gælder det, at fradraget udregnes ud fra det antal dage man ikke har overholdt sine forpligtelser for at modtage hjælpen.

Er du i tvivl om, hvad du skal gøre, hvis du er i en situation, der kan medføre fradrag, nedsættelse eller ophør af hjælpen, bør du kontakte jobcenteret eller ydelseskantoret.”

Ankestyrelsen vurderer, at denne vejledning er utilstrækkelig, fordi kommunen i vejledningen har angivet tre forskellige konsekvenser af udeblivelse fra tilbuddet. Angivelse af alternativer medførte uklarhed om, hvilken konsekvens en udeblivelse rent faktisk ville have. Kommunen kunne ikke foretage fradrag i borgerens kontanthjælp for hans udeblivelse. Se også principafgørelse nr. 5-11.

4.4 Den særlige oplysningsregel for aktivitetsparate - aktivlovens § 35, stk. 5

Efter reglen i aktivlovens § 35, stk. 5, skal kommunen forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen til en aktivitetsparat modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borgeren, med henblik på at vurdere, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen med videre.

Hvis kommunen ikke har overholdt denne regel, kan kommunen ikke give borgeren en sanktion.

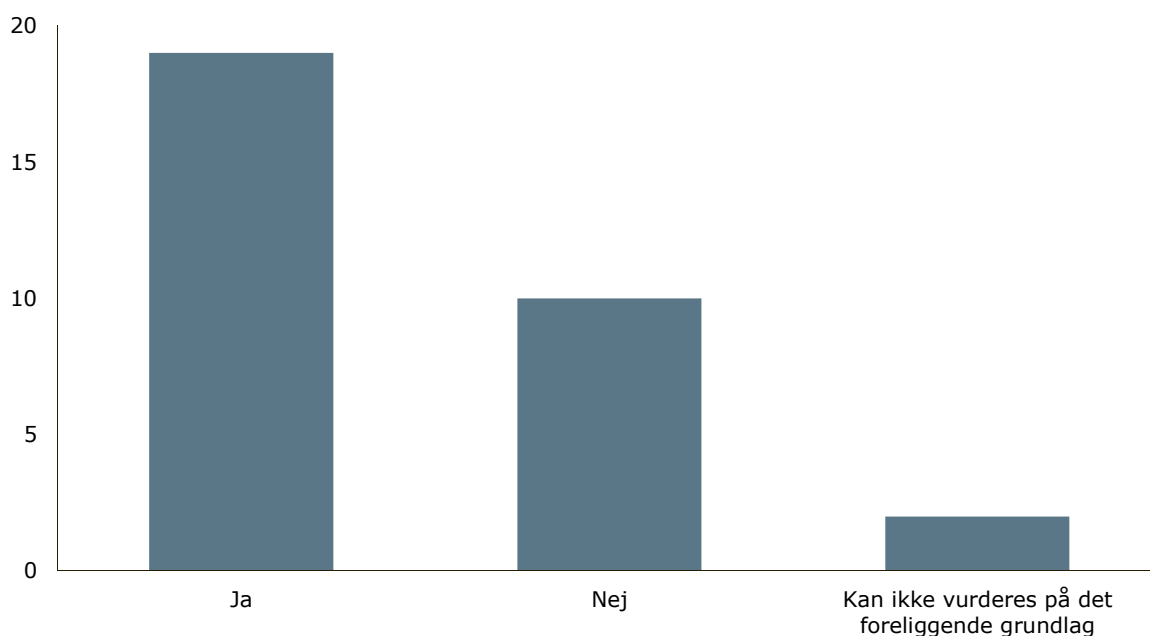
Af de 99 sager, som indgår i undersøgelsen, er borger visiteret som aktivitetsparat i samlet set 31 sager.

I 19 af de 31 sager har kommunen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen.

I 10 af sagerne har kommunen ikke udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen.

I to af sagerne kan det på det foreliggende grundlag ikke vurderes om kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger forud for afgørelsen, se figur 4.4.

Figur 4.4 Har kommunen forud for afgørelsen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med en borger som er aktivitetsparat jf. § 35, stk. 5 med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen?

Note: Spørgsmålet er blevet stillet ved de sager, hvor borgeren er visiteret som aktivitetsparat. Spørgsmålet er således besvaret ved målingen af 31 sager.

4.4.1 Eksempler på sager, hvor kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt

Sag nr. 11: En 19-årig ung mand. Han fik ikke 9. klasses afgangseksamen. Han har taget 10. klasses afgangseksamen i hjemmet, angiveligt med godt resultat, og har ingen kompetencegivende uddannelse. Han er udredt i psykiatrien og har fået diagnosen Asperger. Han bor hjemme hos forældrene og har tendens til social isolation. Sidder foran computeren cirka 18 timer i døgnet. Han har depressive symptomer, og intet ønske til valg af uddannelse. Han har fået mentorstøtte.

Borger får tilbud om et fem måneders forløb på Kompetencecenter. Han udebliver fem dage og kommunen partshører ham skriftligt.

Kommunen taler (med borgers samtykke) med borgers mor. Kommunen oplyser i den forbindelse, at tilbudsstedet ikke har hørt fra borger siden den dag, hvor han skulle starte. Borgers mor oplyser, at hun ikke kan få ham af sted.

Borger ringer efterfølgende til kommunen og oplyser, at han føler sig utilpas ved at skulle af sted til tilbuddet, som han ikke kan lide.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ved at tage kontakt til borger via moderen, i denne sag har opfyldt forpligtelsen til at have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger.

Sag nr. 57: En 36-årig mand. Han har haft opholdstilladelse i Danmark siden 2013. Han er blevet familiesammenført med sin ægtefælle og tre børn i 2014. Han har gået i skole i seks år, og har arbejdet som skrædder og chauffør. Han har tidligere haft en tøjbutik og et supermarked.

Borger har fået tilbud i form af sprogkursus i dansk. Han udebliver ifølge fraværliste seks dage.

Kommunen kontakter borger, der oplyser, at han har mistet telefonnummeret til skolen, at hans familie var ankommet til Danmark, og at han derfor ikke har meldt afbud, og at han heller ikke kan sproget.

Det fremgår i øvrigt af sagen, at egen læge ikke mener, at borger fejler noget, men er lidt stresset over familiesammenføringen. Egen læge vurderer, at borger kan deltage i aktivering.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ved at kontakte borger mundtligt, forud for afgørelsen om sanktion, har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borger med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen, idet kommunen på denne måde fik tilstrækkelige oplysninger til at afgøre sagen.

Sag nr. 59: En 28-årig mand. Han har haft opholdstilladelse i Danmark siden 2013. Han har ni års skolegang uden afsluttende eksamen. Er frisøruddannet, og har i hjemlandet arbejdet som regnskabsmedarbejder i sin fars restaurant i perioden 2008 – 2011.

Han har helbredsmæssige problemer med begge fødder, og har i forbindelse med fængselsophold i hjemlandet fået amputeret otte tæer. Han klager over smerter og hævede fødder, især når han går eller står. Han har endvidere psykiske problemer og skal henvises til psykiater.

Borger er ifølge Integrationskontrakt tilbudt forløb i projektcenter mandage og tirsdage i ca. 10 måneder og samtidigt hermed sprogskole onsdag til fredag i ca. ni måneder.

Ifølge mødeseddel fra projektcenter har han ulovligt fravær ni dage.

Kommunen kontakter borger, der oplyser, at han har opholdt sig i Tyrkiet uden kommunens viden.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen har fået sagen tilstrækkeligt oplyst til, at kommunen kunne vurdere, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen.

4.4.2 Eksempler på sager, hvor kommunen ikke har udtømt alle rimelige muligheder for personlig kontakt

Sag nr. 38: En 39-årig mand. Han har modtaget kontanthjælp gennem flere år. Han lider af angst, depression og ADHD, og har haft alkoholmisbrug.

Borger bliver henvist til tilbud 10 timer om ugen fordelt på to dage. Han er desuden bevilliget mentor i samme periode. Det fremgår af jobplanen, at borger på grund af sin ADHD skal have selvstændige opgaver og helst ikke sammen med andre mennesker. Det fremgår desuden, at der søges om en social mentor til borger, som skal hjælpe borger med at komme ud og handle, når borger har det svært. Borger udebliver ifølge timesedler 10 dage.

Kommunen partshører borger skriftligt. Borger reagerer ifølge kommunen ikke inden for partshøringsfristen. Det fremgår af journalen, at kommunen forgæves har forsøgt at komme i telefonisk kontakt til borger. Det fremgår ikke hvornår og hvor mange gange.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at det ikke er tilstrækkeligt, at kommunen har forsøgt at ringe til borger. Kommunen har ikke oplyst, hvornår og hvor mange gange der er forsøgt telefonisk kontakt til borger. Ankestyrelsen vurderer, at kommunen burde have forsøgt kontakt til borger for eksempel via mentor eller ved at kontakte borger på bopælen.

Sag nr. 43: En 39-årig mand. Der er ikke oplysninger i sagen om skolegang, uddannelse eller arbejdsmarkedserfaring. I jobplan under beskæftigelsesmål er som stillingsbetegnelse anført: Specialarbejder, maler. Han har modtaget kontanthjælp i en længere periode, og har en personlig mentor. Han har helbredsmæssige problemer af fysisk karakter. Lider af leddegigt og slidgigt.

Borger får tilbud om virksomhedspraktik. Ifølge fremmødeseddel er han udeblevet hele juli måned.

Ifølge kommunens journal er borger sygemeldt af egen læge i perioden 25. juni 2014 – 16. juli 2014. Det fremgår, at borgers helbred forværres af aktivering. Borger møder ikke efter endt sygemelding.

Kommunen partshører borger skriftligt. Borger reagerer ikke på partshøringen.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke har forsøgt at komme i kontakt med borger efter udløbet af partshøringsfristen og forud for afgørelsen. Det fremgår af sagen, at borgers forældre har fuldmagt i sagen. Kommunen kunne have forsøgt at få kontakt til borger via fuldmagthaver, med henblik på en vurdering af, om der var en rimelig grund til udeblivelsen.

Sag nr. 10: En 18-årig mand, med diagnosen svær ADD. Han bor i et socialpsykiatrisk trænings- og bosted under servicelovens § 107. Målgruppen er yngre mennesker med psykiske vanskeligheder og psykiatriske diagnoser. Han udebliver fra tilbud en dag. Kommunen partshører ham skriftligt. Borger reagerer ikke på partshøringen. Kommunen ses ikke at have foretaget andet, før den træffer afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke har forsøgt at komme i kontakt med borger efter udløbet af partshøringsfristen og forud for afgørelsen. Kommunen burde have forsøgt personlig kontakt til borger, for eksempel telefonisk eller ved at tage kontakt til ham på bostedet.

Sag nr. 49: En 41-årig mand. Han er visiteret som aktivitetsparat på grund af sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet, og behov for opkvalificering af personlige kompetencer og afklaring i forhold til at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Borger henvises til tilbud af seks måneders varighed.

Ifølge timeseddel fra tilbudsstedet udebliver han 22 dage. Kommunen partshører borger skriftligt. Borger reagerer ikke på partshøringen.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke har forsøgt at komme i personlig kontakt med borger efter udløbet af partshøringsfristen og forud for afgørelsen.

Sag nr. 83: En 26-årig mand. Han har gået på HF, og er påbegyndt uddannelse som maler som blev afbrudt. Han har søgt ind på pædagoguddannelsen, og har fået en standby-plads. Han har nogle psykiske problematikker i form af stress og depression.

Borger får tilbudt et syv måneders forløb. Ifølge indberetningsliste fra tilbudssted er han udeblevet fem dage.

Kommunen har ifølge sagen telefonisk kontakt med borger, og beder ham om at underskrive indberetningslisten, men det fremgår ikke af notat på sagen, om borger er blevet partshørt, eller hvad der er årsagen til udeblivelsen.

Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbud uden rimelig grund.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ved den telefoniske samtale med borger ikke har spurgt tilstrækkeligt ind til årsagen til borgers udeblivelser. Kommunen har på den baggrund ikke opfyldt betingelsen i § aktivlovens 35, stk. 5.

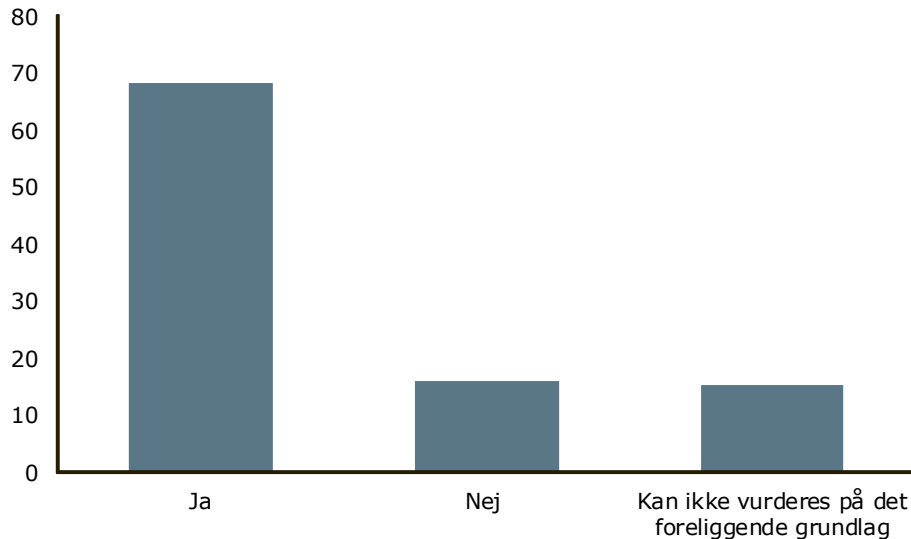
4.5 Samlet vurdering af kommunernes vejledning

I praksisundersøgelsen har vi vurderet om kommunerne har opfyldt de særlige vejledningsregler, der gælder ved sanktionssager.

I 66 af sagerne er betingelserne for vejledningen opfyldt, og kommunen har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i kontakt med borgere, der er aktivitetsparate.

I 17 sagerne har dette ikke være tilfældet.

I 16 sager har det ikke været muligt at vurdere sagen på det foreliggende grundlag, se figur 4.5.

Figur 4.5 Er vejledningen samlet set fyldestgørende?

Note: Spørgsmålet er besvaret ved målingen af alle 99 sager. Besvarelsene af spørgsmålet er betinget af hvilke svar der er afgivet i spørgsmål 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, og 4.5 i måleskemaet.

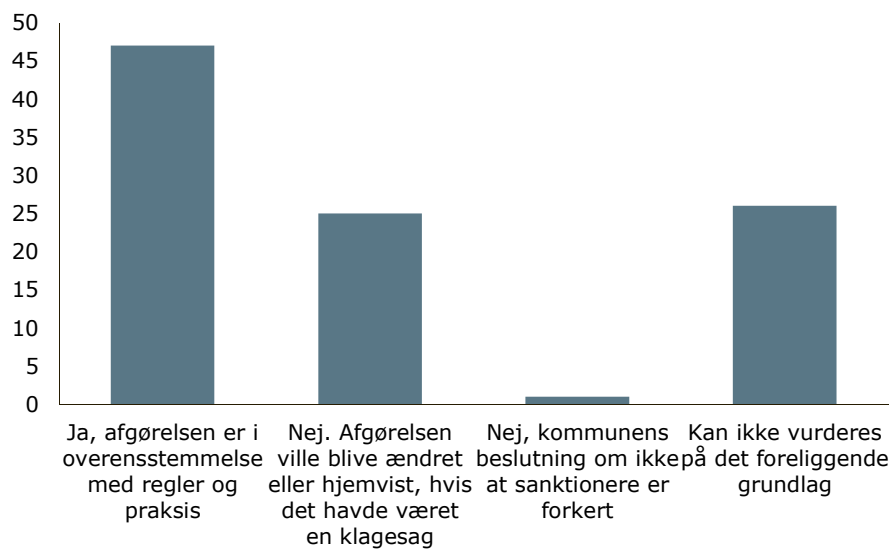
4.6 Samlet vurdering af de materielle regler

I 47 ud af de 99 sager er afgørelsen samlet set rigtig i forhold til anvendelsen af lovens § 35 og 36, stk.1.

I 25 sager ville afgørelsen blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag. I en af de fire sager, hvor kommunen ikke havde truffet afgørelse om sanktion var kommunens beslutning om ikke at træffe afgørelse forkert. (sag nr. 18 jfr. ovenfor under punkt 4.2.1).

I 26 sager havde Ankestyrelsen ikke tilstrækkelige oplysninger til at vurdere om afgørelsen samlet set var rigtig. Dette drejer sig om sager, der ikke indeholder dokumentation for at borgeren er vejledt, sager, hvor det ikke har kunnet vurderes, om borgeren var korrekt indplaceret, sager, hvor kommunens partshøring af borger alene er sket ved borgers underskrift på fremmødeerklæring og sager, der ikke har indeholdt dokumentation for fraværet fra tilbudsstedets side, se figur 4.6.

Figur 4.6 Er afgørelsen samlet set rigtig i forhold til anvendelse af lovens §§ 35 og 36, stk. 1?

Note: Spørgsmålet er besvaret ved målingen af alle 99 sager. Besvarelserne af spørgsmålet er betinget af, hvilke svar der er afgivet i spørgsmål 3.3, 3.6 og 4.6 i måleskemaet.

5 Vurdering af kommunernes anvendelse af øvrige formelle regler

5.1 Partshøring

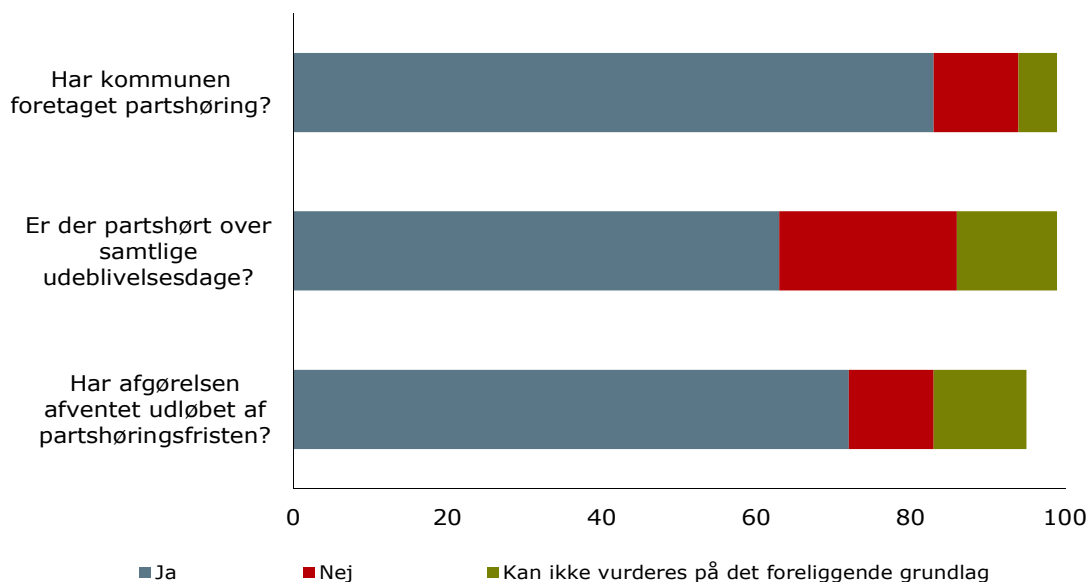
Af de 99 sager, som er indgået i undersøgelsen, har kommunen foretaget partshøring i 83 af sagerne.

I 11 af sagerne har kommunen ikke partshørt.

I de resterende fem sager kan det på det foreliggende grundlag ikke vurderes om der er foretaget partshøring.

I 63 af sagerne har kommunen partshørt over alle udeblivelsesdage. I 23 af sagerne er der ikke partshørt over alle udeblivelsesdage, og i 13 af sagerne kan det på det foreliggende grundlag ikke vurderes, om kommunen har partshørt over alle udeblivelsesdage.

I 72 af sagerne har kommunens afgørelse i sagen afventet udløbet af partshøringsfristen. I 11 af sagerne har kommunen truffet afgørelse inden partshøringsfristen udløb, og i 12 af sagerne kan det på det foreliggende grundlag ikke vurderes om kommunens afgørelse har afventet, at partshøringsfristen var udløbet. I fire sager har kommunen besluttet ikke at sanktionere borger, se figur 5.1.

Figur 5.1 Vurdering af formelle regler

Note: Summen af sager i spørgsmål 6.4 er 95, dette skyldes at sager hvor kommunen har truffet beslutning om ikke at sanktionere, ikke indgår i dette spørgsmål. I spørgsmål 6.1, 6.2 og 6.3 indgår alle 99 sager.

5.2 Begrundelse

Vi har vurderet, at kommunernes afgørelser var i overensstemmelse med forvaltningslovens §§ 22-24 i 47 ud af de 95 sager, hvor der var blevet truffet afgørelse, se tabel 5.1.

Tabel 5.1 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå hvilken afgørelse, der er truffet med hvilken begrundelse og med hvilken hjemmel?

	Antal	Procent
Ja	47	49
Nej	48	51
I alt	95	100

Note: Spørgsmålet er blevet stillet, hvis kommunen har truffet afgørelse om at sanktionere. Dette drejer sig således om 95 sager.

Eksempler på begrundelser, der ikke er tilstrækkelige

Sag nr. 9: "Der er i Jobcenter XX truffet afgørelse om, at din udeblivelse er uden rimelig grund.

Fradraget svarer til det antal dage, du helt eller delvist er udeblevet uden rimelig grund. Det konkrete beløb står på den beregningsoversigt, vi har vedlagt."

Sag nr. 74: "XX Kommune har dags dato truffet afgørelse om, at der skal ske fradrag i din uddannelseshjælp på grund af udeblivelse. Der foretages derfor fradrag i din uddannelseshjælp for perioden 12/8 2014, hvor du er udeblevet fra dit tilbud."

Sag nr. 80: "Fraværet anses for ulovligt, idet du ikke er mødt eller har ringet besked om årsagen til fraværet"

Sag nr. 85: "Af din indberetningsliste for juni fremgår det, at du uden rimelig grund er udeblevet i 1 dag (d. 4/6-2014). Dette medfører et træk for perioden. Sanktionen sker iht. Lov om Aktiv Socialpolitik § 36.

Fraværet anses for ulovligt, idet du ikke er mødt eller har ringet besked om årsagen til fraværet. "

Ankestyrelsen vurderer, at begrundelserne i disse sager ikke er tilstrækkelige, idet det ikke fremgår af afgørelserne, hvad borgeren har angivet som begrundelse for fraværet, og hvorfor kommunen vurderer, at begrundelsen ikke er tilstrækkelig til, at man kan anse, at borgeren har haft rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet. Hvis borgeren ikke har svaret på kommunens partshøring, skulle dette være fremgået af begrundelsen sammen med kommunens vurdering af, hvilken betydning denne samt eventuelle andre omstændigheder har haft for kommunens vurdering.

Eksempler på begrundelser, der er tilstrækkelige, se boks 1.**Eksempel 1 (Borger har svaret på partshøring):**

"Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at du ifølge ... (f. eks. fremmødeskema) fra ... (tilbudssted) er udeblevet fra kurset ... (kursets navn) den ... (dato) og den ... (dato).

Vi har endvidere lagt vægt på, at du som svar på vores høringsbrev af ... (dato) har oplyst, at ...

Vi finder ikke, at dette er en rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet.

Vi har herved lagt vægt på, at ..."

Klagevejledning

Lovgrundlag

Eksempel 2 (Borger har ikke svaret på partshøring):

"Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at du ifølge ... (f. eks. fremmødeskema) fra ... (tilbudssted) er udeblevet fra kurset ... (kursets navn) den ... (dato) og den ... (dato).

Vi har endvidere lagt vægt på, at du ikke har besvaret kommunens brev af ... (dato), hvor du blev opfordret til at oplyse os om din begrundelse for udeblivelsen inden 10 dage.

Vi finder på dette grundlag ikke anledning til at antage, at du havde en rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet.

Sagen indeholder i øvrigt ikke oplysninger om særlige forhold, der kan begrunde en anden afgørelse".

Klagevejledning

Lovgrundlag

5.3 Sagens oplysning

I 68 af de i alt 99 sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse, finder vi, at sagen var tilstrækkeligt oplyst på tidspunktet for kommunens afgørelse.

I de resterende 31 af de 99 sager finder vi, at det må lægges til grund, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst på tidspunktet for kommunens afgørelse, se tabel 5.2.

Tabel 5.2 Er sagen tilstrækkelig oplyst, jf. retssikkerhedslovens § 10?

	Antal	Procent
Ja	68	69
Nej	31	31
I alt	99	100

Note: Spørgsmålet er blevet stillet ved målingen af alle 99 sager.

Eksempler på en sag, som ikke var tilstrækkeligt oplyst, da kommunen traf afgørelse:

Sag nr. 35: Ifølge fremmødeskema havde en borger uberettiget fravær fra undervisning en dag i juli og en dag i august. Han havde i dagene forinden været syg.

Borgeren oplyste telefonisk, at han var mødt de pågældende dage og stillede sig uforstående over for oplysningen om, at han skulle være udeblevet. Han blev henvist til at kontakte tilbudsstedet. Kommunen modtog ikke yderligere oplysninger fra tilbudsstedet om borgers fremmøde de pågældende dage.

Kommunen traf afgørelse om sanktion på grund af udeblivelse i de to dage.

Ankestyrelsen vurderer, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst, da kommunen traf afgørelsen. Borgeren havde meldt sig syg dagene inden hver udeblivelse. Ved kommunens opringning oplyste han, at han var mødt. Kommunen burde selv have kontaktet tilbudsstedet for at få afklaret, om det var en fejl, at han var registreret som udeblevet de pågældende dage.

Sag nr. 38: Refereret ovenfor under punkt 4.2.

6 Oplysninger fra tilbudsstederne

Som et led i undersøgelsen har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering anmodet Ankestyrelsen om at undersøge, hvordan kommunerne får oplysninger fra tilbudsstederne om forhold, der har betydning for vurderingen af, om borger skal have en sanktion for uden rimelig grund at udeblive helt eller delvist fra tilbud.

Jobcenteret kan give en række forskellige tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med henblik på at borgeren hurtigst muligt opnår varig beskæftigelse og hel eller delvis selvforsørgelse, jf. beskæftigelsesindsatslovens § 22. Der kan gives tilbud om mentorstøtte, vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud. Tilbudssteder kan være uddannelsessteder, private eller kommunale kursussteder, private eller kommunale arbejdspladser eller lignende.

For at dokumentere borgerens deltagelse i tilbuddet er det nødvendigt, at tilbudsstederne registrerer borgerens fremmøde i tilbuddet og giver kommunen besked, hvis borgeren udebliver, så kommunen kan undersøge, om borgeren havde en rimelig grund til at udeblive fra tilbuddet.

I 73 af de i alt 99 sager har kommunen fået skriftlig besked fra tilbudsstedet om, at borger er udeblevet helt eller delvist fra tilbud. Herudover er der i tre sager givet besked på anden måde. I disse tre sager er der givet besked til jobcenteret elektronisk, pr. mail og ved fremsendelse af borgerens fremmødesedler.

I en sag har kommunen fået telefonisk besked.

I 22 af sagerne fremgår det ikke, hvordan kommunen har fået besked om borgers fravær, se tabel 7.

Tabel 6.1 Hvordan har kommunen fået besked fra tilbudsstedet om udeblivelse?

	Antal	Procent
Telefonisk	1	1
Skriftligt	73	74
På anden måde	3	3
Fremgår ikke	22	22
I alt	99	100

Note: Spørgsmålet er blevet stillet ved målingen af alle 99 sager.

Det fremgår af sagerne, at den skriftlige besked fra tilbudsstederne i næsten alle sagerne er givet i form af en kopi af en samlet månedlig opgørelse over borgers fremmøde i tilbuddet. Det vil sige i form af kopi af en fraværliste, mødeseddel, fraværsoversigt fra KMD-Opera, fremmødeliste, kalender, fremmødeprotokol, mødeskema, holdoversigt eller samlet månedlig opgørelse over borgers fremmøde.

7 Kommunernes oplysninger om interne retningslinjer

Alle de 10 deltagende kommuner har indsendt materiale til brug for Ankestyrelsens undersøgelse af, i hvilket omfang kommunerne bruger interne retningslinjer/vejledninger i sager om sanktioner.

Det fremgår af det indsendte materiale, at alle de ti kommuner har udarbejdet interne retningslinjer/vejledninger i sager om sanktioner.

Seks af de 10 kommuner har indsendt bilag til belysning af deres arbejde med sanktionssagerne.

Det fremgår heraf, at kommunerne i vidt omfang opgør omfanget af den enkelte borgers udeblivelser fra tilbud som en samlet opgørelse for en måned og partshører i forbindelse med den månedlige opgørelse. Kommunen træffer herefter afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelsen for den samlede måned.

De 10 kommuner anvender ikke samme type skema til notering af borgerens fremmøde, og skemaernes anvendelse af rubrikker er forskellig. Skemaerne har også forskellige betegnelser, som for eksempel: mødeliste, indberetningsliste, arbejdseddell, fremmøderegistrering.

En del af skemaerne indeholder oplysninger om borgerens sygdom i forbindelse med sygefravær og om fravær i forbindelse med jobsamtaler og lignende, men stort set ingen af skemaerne ses at indeholde oplysninger om borgerens oplysninger i forbindelse med det fravær, der benævnes "udeblivelse", "uberettiget fravær", "ikke-godkendt fravær" eller tilsvarende.

I flere kommuner bliver borgeren bedt om at underskrive fraværsskemaet. I én kommune betragter man borgerens underskrift som en partshøring.

Én af kommunerne oplyser, at man er meget opmærksom på, at alle rimelige muligheder for at komme i kontakt med en aktivitetsparat borger skal være udtømt, før der træffes afgørelse, og at man om nødvendigt fremmøder på den pågældendes adresse. Samme kommune oplyser, at man er i løbende dialog med tilbudssteder/virksomheder om fraværregistreringen af de enkelte borgere, og at der er faste aftaler om løbende fremsendelse af fremmødelister. Ved nytteindsatser sker der tilbagemelding på dagen for udeblivelsen, og der sendes derudover fraværslister på ugebasis.

Én kommune har praksis for at indkalde borgeren til møde, før der træffes afgørelse om sanktion.

Én kommune har elektroniske arbejdsgange på alle hændelsestyper. Arbejdsgangene er tværgående, så de dækker opgaven i Jobcenteret og efterfølgende i Ydelsescenteret. I denne kommune modtager Ydelsescenteret oplysninger om fravær dagligt ved tilbud i kommunens beskæftigelsescentre, månedligt ved tilbud hos eksterne leverandører, dagligt/ugentligt ved tilbud i kommunens Jobcenter og månedligt ved tilbud på sprogskoler.

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om
Kommunernes anvendelse af sanktioner

September 2015

BILAG

Titel Ankestyrelsens praksisundersøgelse om kommunernes anvendelse af sanktioner_Bilag **Kontakt** Ankestyrelsen
Teglholmegade 3, 2450 København SV
Telefon 33 41 12 00
Udgiver Ankestyrelsen, September 2015 **Hjemmeside** www.ast.dk
ISBN nr 978-87-7811-279-8 **E-mail** ast@ast.dk (ikke sikker mail)
Layout Identitet & Design AS

Bilag 1 Kommunefordelte resultater

Tabel 1 Hvorvidt § 36, stk. 1 er anvendt korrekt fordelt på kommuner

	Ja (Hvis der er svaret ja i spørgsmål 3.3 eller 3.6)	Nej (Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.3 eller 3.6)	Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i spørgsmål 3.3 eller 3.6)	I alt
København 101	10	1	1	12
Middelfart 410	1	2	1	4
Glostrup 161	8	0	0	8
Slagelse 330	8	3	1	12
Nyborg 450	0	6	5	11
Herning 657	11	1	0	12
Furesø 190	4	0	1	5
Faaborg-Midtfyn 430	5	2	4	11
Syddjurs 706	9	0	3	12
Hjørring 860	5	4	3	12
I alt	61	19	19	99

Note: Tabellen summer til 99 sager, svarende til det samlede antal sager, som indgår i praksisundersøgelsen

Tabel 2 Hvorvidt vejledningen samlet set er fyldestgørende jf. aktivlovens § 35 stk. 1 og 5

	Ja (Dette forudsætter at der er svaret ja i alle spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)	Nej (Hvis der er svaret nej i ét eller flere af spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)	Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i ét eller flere af spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)	I alt
København 101	12	0	0	12
Middelfart 410	2	1	1	4
Glostrup 161	5	0	3	8
Slagelse 330	8	3	1	12
Nyborg 450	6	4	1	11
Herning 657	8	3	1	12
Furesø 190	3	0	2	5
Faaborg-Midtfyn 430	8	1	2	11
Syddjurs 706	6	3	3	12
Hjørring 860	10	1	1	12
I alt	68	16	15	99

Note: Tabellen summer til 99 sager, svarende til det samlede antal sager, som indgår i praksisundersøgelsen.

Tabel 3 Hvorvidt afgørelsen samlet set er rigtig i forhold til anvendelse af lovens §§ 35 stk. 1 og 5 og 36, stk. 1 fordelt på kommuner

	Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis (Hvis der er svaret ja i spørgsmålene 3.3 og 4.6 eller ja i spørgsmål 3.6)	Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag (Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.3 og/eller i spørgsmål 4.6)	Nej, kommunens beslutning om ikke at sanktionere er forkert (Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.6)	Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i enten spørgsmål 3.3, 3.6 eller 4.6)	I alt
København	10	1	0	1	12
Middelfart	0	3	0	1	4
Glostrup	5	0	0	3	8
Slagelse	7	3	0	2	12
Nyborg	0	7	0	4	11
Herning	8	3	0	1	12
Furesø	2	0	0	3	5
Faaborg-Midtfyn	5	2	0	4	11
Syddjurs	5	3	0	4	12
Hjørring	5	3	1	3	12
I alt	47	25	1	26	99

Note: Tabellen summer til 99 sager, svarende til det samlede antal sager, som indgår i praksisundersøgelsen.

Bilag 2 Regelgrundlag

Uddrag af lov om aktiv socialpolitik, som bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 190 af 24. februar 2012 med senere ændringer, blandt andet lov nr. 894 af 4. juli 2013 og lov nr. 1612 af 26. december 2013

Behandling og vurdering af ansøgninger

§ 8. Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp efter reglerne herom i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Når en person har brug for hjælp til forsørgelse i forbindelse med ledighed, kan kommunen normalt gå ud fra, at behovet kan opfyldes ved uddannelses- eller kontanthjælp og tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven. Kommunen behandler sagen efter regler, der er fastsat efter § 4 a, stk. 1, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20 c.

Stk. 3. Når en person er aktivitetsparat, behandler kommunen sagen efter reglerne, der er fastsat efter § 4 a, stk. 1 og 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 20 c.

§ 8 a. En person, der har ansøgt om eller modtager kontanthjælp, og som efter kommunens vurdering modtager hjælpen som jobparat, skal ved første henvendelse til kommunen om hjælp tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret, og kommunen skal sørge for, at det sker, jf. kapitel 5 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 26 a, stk. 1.

Stk. 2. En person, der har ansøgt om eller modtager uddannelseshjælp, og som efter kommunens vurdering modtager hjælpen som åbenlyst uddannelsesparat, skal senest 1 uge fra første henvendelse til kommunen om hjælp tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret, og kommunen skal sørge for, at det sker, jf. kapitel 5 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Stk. 3. Personen skal løbende tjekke sine jobforslag på Jobnet og dermed bekræfte, at pågældende er arbejdssøgende efter de regler, der er fastsat herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler fastsat i medfør heraf eller i integrationslovens § 26 a, stk. 1.

Udnyttelse af uddannelses- eller arbejdsmulighederne

§ 13. Det er en betingelse for at få kontanthjælp efter § 11, at ansøgeren ikke har et rimeligt tilbud om arbejde, og at personen aktivt søger at udnytte sine arbejdsmuligheder. Det er en betingelse for at få uddannelseshjælp efter § 11, at ansøgeren står til rådighed for ordinær uddannelse eller en indsats rettet mod ordinær uddannelse. Ansøgerens ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, skal også udnytte sine arbejds- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 2. Kommunen har pligt til at vurdere, om en person, der har ansøgt om eller får kontanthjælp efter § 11, fortsat opfylder betingelserne for hjælpen ved at udnytte sine arbejdsmuligheder, hvis personen

- 1) afslår et arbejde, som personen er henvist til,
- 2) udebliver fra en jobsamtale i jobcenteret eller hos anden aktør, et møde i rehabiliteringsteamet eller fra en rådighedsvurdering i jobcenteret,
- 3) udebliver fra en opfølgningssamtale i kommunen,
- 4) undlader at give meddelelse til jobcenteret, kommunen eller arbejdsgiveren om sygdom i tilfælde, hvor den ledige er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller skal møde til jobsamtale hos en arbejdsgiver,
- 5) undlader at give meddelelse om sygdom til kommunen i tilfælde, hvor den ledige er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller
- 6) afviser eller udebliver fra deltagelse i foranstaltninger som led i sygeopfølgning.

Stk. 3. Kommunen har pligt til at vurdere, om en person, der har ansøgt om eller får uddannelseshjælp, jf. § 11, fortsat opfylder betingelserne for hjælpen ved aktivt at deltage i den individuelt tilrettelagte uddannelsesrettede indsats, hvis personen

- 1) er vurderet til at være åbenlyst uddannelsesparat og afslår et arbejde, som personen er henvist til,
- 2) udebliver fra en individuel samtale i jobcenteret som led i kontaktforløbet i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, et møde i rehabiliteringsteamet eller en rådighedsvurdering i jobcenteret,
- 3) udebliver fra en opfølgningssamtale i kommunen,
- 4) undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret i tilfælde, hvor den ledige er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats,
- 5) undlader at give meddelelse om sygdom til kommunen i tilfælde, hvor den ledige er indkaldt til en individuel samtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller
- 6) afviser eller udebliver fra deltagelse i foranstaltninger som led i sygeopfølgning.

Stk. 4. Kommunen har pligt til at vurdere, om en uddannelses- eller jobparat modtager af hjælp, jf. § 11, fortsat opfylder betingelserne om at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder, hvis personen gentagne gange melder sig syg, når personen er givet et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven. Kommunen skal dog ikke foretage en vurdering af personens rådighed, hvis det ikke vurderes relevant.

Stk. 5. Det er en betingelse for at få hjælp, at ansøgeren og dennes ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, tager imod et rimeligt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller et rimeligt tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven, medmindre ansøgeren i medfør af § 21 f i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller § 16, stk. 4, 1. pkt., i integrationsloven ikke er forpligtet til at tage imod tilbud. Har ansøgeren om uddannelseshjælp ikke en ungdomsuddannelse, er det endvidere en betingelse for at få uddannelseshjælp, at personen deltager i en læse-, skrive- og regnetest. Har ansøgeren om kontanthjælp ikke en ungdomsuddannelse, er

det en betingelse for at få kontanthjælp, at personen deltager i en læse-, skrive- og regnetest, hvis jobcenteret vurderer, at der er behov for det, medmindre personen er omfattet af et integrationsprogram efter integrationsloven.

Stk. 6. For ansøgere, der modtager uddannelseshjælp efter § 23, er det en betingelse for at få hjælp, at ansøgeren medvirker ved beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i form af aktiviteter pålagt efter § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Tilsvarende gælder for personer, der modtager kontanthjælp og har fået tilbud om aktiviteter pålagt efter § 16 a i integrationsloven.

Stk. 7. Ønsker ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, at modtage eller modtager ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever hjælp som uddannelses- eller jobparat, har de dog ikke pligt til at udnytte deres uddannelses- eller arbejdsmuligheder ved at tage imod et tilbud om uddannelse eller arbejde efter stk. 1 eller tilbud eller beskæftigelsesfremmende foranstaltninger efter stk. 5, hvis

- 1) tilbuddet ikke kan anses for et rimeligt tilbud på grund af forhold, der vedrører tilbuddets indhold,
- 2) den pågældende ikke kan deltage i uddannelse eller arbejde på grund af sygdom eller der er risiko for, at helbredet forringes, hvis den hidtidige uddannelse eller det hidtidige arbejde fortsættes,
- 3) afstanden mellem bopæl og uddannelses- eller arbejdssted medfører en urimelig belastning af den pågældende på grund af transportvanskeligheder eller den tid, der går til transport,
- 4) den pågældende har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption, i det omfang der under fravær efter bestemmelserne i barsellovens § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk. 1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1 og 2, er ret til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption,
- 5) den pågældende er nødt til at passe sine børn og der ikke kan anvises anden pasningsmulighed,
- 6) den pågældende modtager støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn eller døende nærtstående eller efter lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel til pasning af alvorligt sygt barn,
- 7) den pågældende har ret til ferie efter stk. 11 og 12,
- 8) den pågældende aftjener værnepligt,
- 9) arbejdet er omfattet af en overenskomstæssig konflikt eller
- 10) arbejdet omfatter udvikling og fremstilling af krigsmateriel.

Stk. 8. Ønsker ansøgeren at modtage eller modtager ansøgeren hjælp som aktivitetsparat, skal kommunen vurdere, om der i det enkelte tilfælde foreligger andre forhold end de i stk. 7 nævnte, der kan begrunde, at den pågældende ikke har pligt til at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder. 1. pkt. finder tilsvarende anvendelse for ansøgerens eller modtagerens ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b.

Stk. 9. Reglerne i stk. 1-6 gælder ikke for ansøgerens ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, når ægtefællen eller samleveren er under uddannelse eller modtager en offentlig forsørgelsesydelse, som ikke er betinget af, at modtageren udnytter sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder.

Stk. 10. En person, hvis ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, er berettiget til hjælp efter § 11, og som udelukkende eller hovedsagelig har arbejdet i hjemmet, kan

vælge ikke at udnytte sine uddannelses- eller arbejdsmuligheder efter reglerne i stk. 1-6. I så fald bliver hjælpen til parret beregnet efter reglerne i § 26, stk. 3, og § 34, stk. 3.

Stk. 11. En person, der har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp i 12 sammenhængende måneder, har ret til op til 5 ugers ferie, hvor personen kan modtage uddannelses- eller kontanthjælp. Ferien skal afholdes inden for de 12 følgende måneder. Det er en betingelse, at personen i øvrigt opfylder betingelserne for at modtage uddannelses- eller kontanthjælp, mens ferien afholdes. Personen er ikke omfattet af reglerne i stk. 1-6, mens ferien afholdes. Har personen optjent ret til ferie med feriegodtgørelse, skal denne ferie afholdes først. Den samlede ferie kan højst udgøre 5 uger.

Stk. 12. Det er en betingelse for afholdelse af ferie, at personen har indgået aftale med kommunen om feriens placering. Ved placering af ferien skal der tages hensyn til personens øvrige forhold, herunder familiens afholdelse af ferie, medmindre det i væsentlig grad modvirker den beskæftigelsesindsats, der er iværksat eller planlagt for personen. Kan den pågældende og kommunen ikke blive enige om, hvornår ferien skal afholdes, træffer kommunen afgørelse herom.

Stk. 13. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med Beskæftigelsesrådet nærmere regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-7, herunder regler om, hvornår kommunen skal kræve frigørelsesattest, hvis ansøgeren, ægtefællen eller samleveren, jf. §§ 2 a og 2 b, har deltidsarbejde.

Stk. 14. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om opgørelse af 12 sammenhængende måneder med uddannelses- eller kontanthjælp som nævnt i stk. 11, herunder hvordan ressourceforløbsydelse og perioder med revalidering i form af særligt tilrettelagte projekter efter kapitel 10 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller tilbud efter kapitel 11 i samme lov kan indgå i opgørelsen.

§ 13 a. For en person, der har ansøgt om eller modtager hjælp efter § 11, og som er åbenlyst uddannelsesparat eller er jobparat, er det en betingelse, at den pågældende udnytter sine arbejdsmuligheder ved at søge arbejde på den måde, der er sædvanlig inden for det pågældende område. Personen skal endvidere efter krav fra jobcenteret søge konkrete job. En person, der modtager uddannelseshjælp efter § 11 som åbenlyst uddannelsesparat, skal udnytte sine arbejdsmuligheder, indtil den pågældende skal påbegynde ordinær uddannelse.

Stk. 2. En person, som modtager kontanthjælp som jobparat, skal hurtigst muligt efter tilmelding som arbejdssøgende i jobcenteret sørge for at lægge en beskrivelse af tidligere beskæftigelse, uddannelse, kvalifikationer og øvrige forhold af betydning for jobcenterets bistand med at finde arbejde ind i Jobnet efter de regler, der gælder herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler fastsat i medfør heraf eller i integrationslovens § 26 a, stk. 2. Personen skal herefter vedligeholde sin beskrivelse (cv) efter de regler, der er fastsat herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og regler fastsat i medfør heraf eller i integrationslovens § 26 a, stk. 2.

Stk. 3. ....

Stk. 4. En person, som er åbenlyst uddannelsesparat eller er jobparat, og som modtager hjælp efter § 11, skal være aktivt jobsøgende. Personen skal overholde de

aftaler, der fremgår af Jobnet, og som er indgået med kommunen om, hvordan og inden for hvilke områder den pågældende skal søge job. Personen skal endvidere løbende registrere alle jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet.

Uddannelseshjælp

§ 23. Uddannelsesparate og aktivitetsparate personer under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse modtager uddannelseshjælp.

Stk. 2. ...

Kontanthjælp

§ 25. Personer, som er fyldt 30 år, og jobparate og aktivitetsparate personer under 30 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse modtager kontanthjælp. Personer, som er omfattet af et integrationsprogram efter integrationsloven, modtager kontanthjælp.

Stk. 2. ....

Sanktioner ved manglende udnyttelse af arbejdsmulighederne m.v.

§ 35. Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen efter §§ 36-41 er betinget af, at kommunen samtidig med henvisningen til arbejde, afgivelsen af tilbud, indkaldelsen til samtale m.v. skriftligt har informeret ansøgeren eller modtageren af hjælp om konsekvensen for hjælpen, hvis en person uden rimelig grund afslår arbejdet, afviser eller udebliver fra tilbuddet, ikke møder til samtalen m.v., og om, hvilke skridt en person, der afslår m.v., skal tage for igen at blive berettiget til hjælp.

Stk. 2. Fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor ansøgeren eller modtageren af hjælp uden rimelig grund har undladt at opfylde sine pligter efter §§ 8 a, 13 eller 13 a, jf. dog § 40 a, stk. 1 og 2. Fradrag og nedsættelser i hjælpen skal ske inden for 3 hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet. Opgørelse af omfanget af udeblivelse fra tilbud efter § 36 kan ske som en samlet opgørelse for en måned. Partshøring foretages i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse.

Stk. 3. Fradrag efter § 36, stk. 2, og §§ 37 og 38, sker med en gennemsnitssats pr. dag, hvor personen er udeblevet fra tilbud m.v. Hvis den månedlige hjælp til en person er nedsat, nedsættes fradraget pr. dag med samme andel. Gennemsnitssatsen fastsættes på grundlag af den årlige hjælp efter §§ 23-25 og fastsættes pr. dag beregnet på grundlag af en 5-dages-uge.

Stk. 4. Nedsættelse af hjælpen efter §§ 39 og 40 sker med tre gange dagssatsen, jf. stk. 3.

Stk. 5. Forud for fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen efter §§ 36-41 til en aktivitetsparat modtager af uddannelseshjælp eller kontanthjælp skal kommunen have udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med personen med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen m.v.

Stk. 6. Den enkelte kommune tilrettelægger opgavefordelingen mellem den del af kommunen, der udbetaler ydelsen, og jobcenteret i sager efter §§ 35-43.

Stk. 7. Beskæftigelsesministeren offentliggør størrelsen af fradraget efter stk. 3 og 4.

Fradrag i uddannelses- eller kontanthjælp

§ 36. Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder tilbud eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning eller en læse-, skrive- og regnetest, jf. § 13, stk. 5, 2. og 3. pkt., skal kommunen foretage et fradrag i hjælpen.

Stk. 2. Fradraget i hjælpen efter stk. 1 foretages for det antal dage, hvor den pågældende er udeblevet helt eller delvis.

Stk. 3. Kommunen kan foretage et forholdsmæssigt fradrag i godtgørelsen efter § 83 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller hjælp efter integrationslovens § 23 f, når deltageren uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller fra en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven.

§ 37. Hvis en person uden rimelig grund udebliver fra en jobsamtale eller en individuel samtale, herunder en samtale som led i en sygeopfølgning, et møde i rehabiliteringsteamet eller en rådgighedsvurdering i jobcenteret, foretager kommunen fradrag i hjælpen for de dage, der går, fra personen skulle være mødt til jobsamtalen, rådgighedsvurderingen m.v., og indtil kontakten til jobcenteret er genoprettet. Der foretages fradrag i hjælpen for den dag, hvor samtalen, rådgighedsvurderingen m.v. skulle have fundet sted, uanset om personen kontakter jobcenteret samme dag.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved jobsamtaler eller individuelle samtaler, der finder sted hos anden aktør. Det er kommunen, der træffer afgørelse om fradrag i hjælpen.

§ 38. Hvis en person, der ansøger om eller modtager hjælp, har undladt at tilmelde sig som arbejdssøgende i jobcenteret, jf. § 8 a, stk. 1 eller 2, eller har undladt at lægge sit cv ind i Jobnet, jf. § 13 a, stk. 2, 1. pkt., eller stk. 3, 1. pkt., foretager kommunen fradrag i hjælpen til den pågældende for de dage, hvor den pågældende ikke har været tilmeldt, eller hvor cv'et ikke har været lagt ind, medmindre den manglende tilmelding og indlæggelse af cv ikke skyldes personens forhold.

Stk. 2. Hvis en person har undladt at tjekke sine jobforslag på Jobnet og dermed bekræfte, at pågældende er arbejdssøgende, jf. § 8 a, stk. 3, og den pågældende som følge heraf er blevet afmeldt som arbejdssøgende i henhold til regler fastsat efter § 11, stk. 5, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 26 a, stk. 1, foretager kommunen fradrag i hjælpen til den pågældende for de dage, hvor personen har været afmeldt, medmindre den manglende bekræftelse ikke skyldes personens forhold.

Nedsættelse af uddannelses- eller kontanthjælp

39. Hjælpen nedsættes efter § 40, hvis en person

- 1) uden rimelig grund ophører med sit arbejde,
- 2) uden rimelig grund afviser tilbud om arbejde,
- 3) undlader at give meddelelse om sygdom til jobcenteret eller arbejdsgiveren, jf. § 13, stk. 2, nr. 4, eller stk. 3, nr. 4,
- 4) uden rimelig grund undlader efter krav fra jobcenteret at søge konkrete job, jf. § 13 a, stk. 1, 2. pkt.,
- 5) uden rimelig grund undlader at give meddelelse om sygdom til kommunen i tilfælde, hvor den ledige er indkaldt til en jobsamtale som led i sygeopfølgning eller foranstaltninger som led i sygeopfølgning, jf. § 13, stk. 2, nr. 5, eller stk. 3, nr. 5,
- 6) uden rimelig grund ophører med en uddannelse, der er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg, jf. § 21 b i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller integrationslovens § 16 a.
- 7) uden rimelig grund har undladt at overholde aftaler om jobsøgning, jf. § 13 a, stk. 4, 2. pkt., eller
- 8) uden rimelig grund har undladt at registrere sine jobsøgningsaktiviteter i jobloggen på Jobnet inden for den frist, som kommunen har fastsat, jf. § 13 a, stk. 4, 3. pkt.

§ 40. Hjælpen efter §§ 23-25 til personer, der er omfattet af § 39, nedsættes med tre gange dagssatsen efter § 35, stk. 4. Dagssatsen beregnes på baggrund af den samlede hjælp efter §§ 23-25.

Stk. 2. Nedsættelsen sker på grundlag af den hjælp, som personen på hændelsestidspunktet var eller ville være berettiget til, og nedsættelsen sker i hjælpen efter §§ 23-25. Der kan i en kalendermåned kun ske en enkelt nedsættelse efter stk. 1.

Stk. 3. Hvis den månedlige hjælp til en person efter §§ 23-25 er nedsat, nedsættes beløbene efter stk. 1 med samme andel.

40 a. En person, der er uddannelses- eller jobparat, mister retten til hjælp efter §§ 23 og 25 i en periode på op til 3 måneder, hvis personen gentagne gange uden rimelig grund har undladt at opfylde sin pligt til at stå til rådighed efter reglerne i §§ 13 og 13 a og kommunen konkret vurderer, at personen med sin adfærd udviser en manglende vilje til at stå til rådighed for arbejde, uddannelse, tilbud m.v.

Stk. 2. Kommunen skal samtidig med afgørelsen efter stk. 1 give personen et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, daglige samtaler eller pligt til at møde dagligt i jobcenteret. Aktiviteter efter 1. pkt. skal kunne påbegyndes samme dag, som afgørelsen efter stk. 1 har virkning fra. Personen modtager hjælp efter §§ 23 og 25 for de dage, hvor den pågældende deltager i tilbud, møder til samtaler eller møder i jobcenteret.

Stk. 3. Hvis en person er syg eller har børnepasningsproblemer, skal personen meddele dette på den måde, som jobcenteret har angivet forud for det tidspunkt, som den pågældende skal møde i tilbuddet, møde til samtalen eller møde på jobcenteret, jf. stk. 2.

Stk. 4. Hvis en person udebliver fra et tilbud m.v., jf. stk. 2, kan kommunen i helt særlige situationer udbetale hjælp for de dage, hvor den pågældende er udeblevet. Dette gælder også, hvis personen ikke har givet meddelelse om fraværet forud for mødetidspunktet, jf. stk. 3. Personen skal, så snart det er muligt, tage kontakt til jobcenteret og oplyse om årsagen til udeblivelsen.

Stk. 5. Opgørelsen af de dage, der kan udbetales hjælp for, jf. stk. 2-4, sker som en samlet opgørelse for 1 måned. Hjælpen beregnes som en forholdsmæssig andel af månedens hjælp svarende til antallet af kalenderdage, hvor personen har opfyldt betingelserne for at modtage hjælp, sat i forhold til månedens kalenderdage. Hjælpen udbetales efter § 89, stk. 1.

Ophør af uddannelses- eller kontanthjælp

§ 41. Hjælpen ophører, hvis en person eller dennes ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b,

1) uden rimelig grund afviser tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, eller

2) uden rimelig grund har gentagne udeblivelser fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, en eller flere dele af integrationsprogrammet efter integrationsloven eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, herunder foranstaltninger som led i sygeopfølgning, og udeblivelserne har et så betydeligt omfang, at det kan sidestilles med en afvisning af tilbuddet eller integrationsprogrammet.

Stk. 2. Hjælpen til personen ophører, så længe personen afviser tilbud m.v. som beskrevet i stk. 1. Hjælpen ophører tilsvarende hos ægtefællen eller samleveren, jf. §§ 2 a og 2 b.

Stk. 3. Det er en betingelse for, at hjælpen kan ophøre, at kommunen samtidig sikrer, at der er et åbent tilbud, som personen kan tage imod og dermed opfylde sin pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Sanktion ved uberettiget modtagelse af hjælp samtidig med arbejde eller ophold i udlandet

§ 42. En person, som modtager hjælp i form af uddannelseshjælp, uddannelseshjælp og aktivitetstillæg, uddannelseshjælp og barselstillæg, kontanthjælp, kontanthjælp og aktivitetstillæg eller kontanthjælp og barselstillæg på mindst 10.500 kr. pr. måned efter §§ 23-25, skal have hjælpen nedsat med 1/3 i 3 uger, hvis den pågældende mod bedre vidende:

1) har tilsidesat sin pligt til at oplyse om arbejde efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller efter § 49, stk. 2, i integrationsloven eller

2) uberettiget har modtaget hjælp under ophold i udlandet.

Stk. 2. En person, som to gange inden for de seneste 5 år mod bedre vidende har tilsidesat sin pligt til at oplyse om arbejde efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller efter § 49, stk. 2, i integrationsloven eller uberettiget og mod bedre vidende har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp under ophold i udlandet, skal have hjælpen nedsat med 1/3 i 20 uger.

Stk. 3. En person, som tre eller flere gange inden for de seneste 5 år mod bedre vidende har tilsidesat sin pligt til at oplyse om arbejde efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller efter § 49, stk. 2, i integrationsloven eller uberettiget og mod bedre vidende har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp under ophold i udlandet, skal have hjælpen nedsat med 1/3 i 20 uger, for hver gang oplysningspligten er tilsidesat eller den pågældende har været i udlandet, og skal herudover tilbagebetale den nedsatte hjælp.

Stk. 4. Nedsættelsen efter stk. 1-3 sker tilsvarende i hjælpen til ægtefællen. Den nedsatte hjælp til ægtefællen efter stk. 3 er ligeledes tilbagebetalingspligtig. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse for en samlever, jf. §§ 2 a og 2 b.

Stk. 5. Nedsættelsen sker i hjælpen fra første hele kalendermåned efter afgørelsen. Tilbagebetalingskravet beregnes på grundlag af hjælpen for første hele kalendermåned efter afgørelsen og de efterfølgende måneder. Hjælpen afrundes til nærmeste hele kronebeløb. Hvis en person eller dennes ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, tillige er omfattet af en sanktion efter §§ 36-41 eller i øvrigt ikke er berettiget til hjælp, udskydes sanktionen om nedsættelse eller tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 1-4, indtil sanktionen efter §§ 36-41 er afviklet eller bortfaldet, eller der på ny ydes hjælp. Hvis sanktionen efter stk. 1-4 allerede er påbegyndt, udskydes den resterende del af sanktionen, indtil sanktionen efter §§ 36-41 er afviklet, eller der på ny ydes hjælp.

Stk. 6. Nedsættelsen af hjælpen efter stk. 1-3 bortfalder, hvis den ikke er afviklet inden for 5 år fra det tidspunkt, hvor kommunen har konstateret forseelsen.

Stk. 7. Kommunen træffer afgørelse om nedsættelse eller tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 1-5.

Stk. 8. Tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 3 og 4 sker efter § 95.

§ 43. En person, som modtager uddannelseshjælp efter § 23, stk. 2, nr. 2, 6, 7, 8 eller 9, uddannelseshjælp og aktivitetstillæg efter § 23, stk. 2, nr. 8, og § 24, stk. 3, nr. 5, eller § 23, stk. 2, nr. 9, og § 24, stk. 3, nr. 6, eller kontanthjælp efter § 25, stk. 3, nr. 2, 6, 7, 8 eller 9, eller § 25 a, skal tilbagebetale 1/3 af hjælpen for 3 uger, hvis den pågældende mod bedre vidende

1) har tilsidesat sin pligt til at oplyse om arbejde efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller

2) uberettiget har modtaget hjælp under ophold i udlandet.

Stk. 2. En person, som to gange inden for de seneste 5 år mod bedre vidende har tilsidesat sin pligt til at oplyse om arbejde efter § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller efter § 49, stk. 2, i integrationsloven eller uberettiget og mod bedre vidende har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp under ophold i udlandet, skal tilbagebetale 1/3 af hjælpen for 20 uger. En person, som tre eller flere gange inden for de seneste 5 år mod bedre vidende har tilsidesat sin oplysningspligt

eller uberettiget har modtaget uddannelses- eller kontanthjælp under ophold i udlandet, skal tilbagebetale hele hjælpen for 20 uger, for hver gang oplysningspligten er tilsidesat eller den pågældende har været i udlandet.

Stk. 3. Tilbagebetaling efter stk. 1 og 2 sker tilsvarende, for så vidt angår hjælpen til ægtefællen eller samleveren, jf. §§ 2 a og 2 b.

Stk. 4. Beregningen af tilbagebetalingskravet sker på grundlag af hjælpen for første hele kalendermåned efter afgørelsen og de efterfølgende måneder. Hjælpen afrundes til nærmeste hele kronebeløb. Hvis en person eller dennes ægtefælle eller samlever, jf. §§ 2 a og 2 b, tillige er omfattet af en sanktion efter §§ 36-41 eller i øvrigt ikke er berettiget til hjælp, udskydes sanktionen om tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 1-3, indtil sanktionen efter §§ 36-41 er afviklet eller bortfaldet, eller der på ny ydes hjælp. Hvis sanktionen efter stk. 1-3 allerede er påbegyndt, udskydes den resterende del af sanktionen, indtil sanktionen efter §§ 36-41 er afviklet, eller der på ny ydes hjælp.

Stk. 5. Kommunen træffer afgørelse om tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 1-4

Stk. 6. Tilbagebetaling af hjælpen efter stk. 1-3 sker efter § 95.

§ 44. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med Beskæftigelsesrådet nærmere regler om anvendelsen af bestemmelserne i §§ 35-43.

§ 44 a. Opholdskommunen kan uden forudgående samtykke fra den, der søger om eller får uddannelses- eller kontanthjælp, forlange, at en tidligere opholdskommune giver oplysninger om afgørelser om sanktioner efter §§ 36-43, hvis oplysningerne herom er nødvendige for opholdskommunens behandling af sagen. Opholdskommunen skal uanset muligheden for at indhente oplysningerne uden samtykke forsøge at få samtykke til at indhente oplysningerne.

Uddrag af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, som bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 415 af 24. april 2013 og ændret ved blandt andet lov nr. 895 af 4. juli 2013 og love nr. 1610 og 1612 af 26. december 2013

Målgrupper, ansvar m.v.

§ 2. Målgrupper efter afsnit III-VII i denne lov er:

- 1) Ledige, der modtager dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.,
- 2) personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er jobparate, bortset fra kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven,
- 3) personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er aktivitetsparate, bortset fra kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven,
- 4) personer med begrænsninger i arbejdsevnen, som er omfattet af kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, bortset fra personer, der er omfattet af nr. 5,
- 5) personer, der modtager dagpenge under sygdom efter lov om sygedagpenge,

- 6) personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der modtager førtidspension efter lov om social pension eller efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og som ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på nedsat tid på normale vilkår på arbejdsmarkedet,
- 7) personer med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ikke modtager førtidspension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og som ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet,
- 8) personer med handicap, jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., der har gennemført en uddannelse af mindst 18 måneders varighed, som kan berettige til optagelse i en arbejdsløshedskasse, og som ikke har opnået ansættelse efter op til 2 år efter uddannelsens afslutning, og som mangler erhvervserfaring inden for det arbejdsområde, som uddannelsen kvalificerer til,
- 9) personer under 18 år, som har behov for en uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsats,
- 10) personer, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke opfylder betingelserne for at modtage offentlig hjælp til forsørgelse, herunder dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., kontanthjælp eller uddannelseshjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller SU efter lov om statens uddannelsesstøtte, samt personer, der ikke kan få tilbud efter integrationsloven,
- 11) personer, der modtager ressourceforløbsydelse efter kapitel 6 a i lov om aktiv socialpolitik, bortset fra personer, der er omfattet af nr. 14,
- 12) personer, der modtager uddannelseshjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er uddannelsesparate,
- 13) personer, der modtager uddannelseshjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er aktivitetsparate, og
- 14) personer, der som led i et jobafklaringsforløb efter kapitel 12 b modtager ressourceforløbsydelse efter kapitel 6 b i lov om aktiv socialpolitik.

Oplysninger om job og cv

§ 13. Personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-3(1), samt personer, der er omfattet af § 2, nr. 12, og som vurderes åbenlyst uddannelsesparate, skal give fyldestgørende oplysninger om tidligere beskæftigelse, uddannelse, kvalifikationer og øvrige forhold af betydning for jobcenterets bistand til at finde arbejde. De personer, som er nævnt i 1. pkt., skal endvidere angive mindst ét beskæftigelsesmål.

Stk. 2. En person, der er omfattet af § 2, nr. 1 og 2, skal hurtigst muligt og senest 3 uger efter tilmelding indlægge oplysninger som nævnt i stk. 1 i Jobnet. For en person, der er omfattet af § 2, nr. 3(2), og for en person, der er omfattet af § 2, nr. 12, og som vurderes åbenlyst uddannelsesparat, skal det ske senest efter 3 uger fra første henvendelse til kommunen om hjælp. Personen skal løbende opdatere oplysningerne i Jobnet.

Stk. 3. Hvis der foreligger oplysninger som nævnt i stk. 1 fra en tidligere tilmelding som arbejdssøgende, skal oplysningerne straks på ny gøres tilgængelige, hvis personen igen bliver tilmeldt som arbejdssøgende.

Stk. 4. Jobcenteret skal yde bistand i forbindelse med, at en person indlægger oplysninger i Jobnet, hvis personen anmoder herom. Samme forpligtelse har arbejdsløshedskasserne over for egne medlemmer.

Stk. 5. Staten, kommunen og arbejdsløshedskassen har adgang til de oplysninger, som personen har indlagt i Jobnet.

.....

Særligt vedrørende de første samtaler m.v.

§ 20. For personer, der er omfattet af § 2, nr. 2 og 3, skal første jobsamtale efter § 16 afholdes senest 1 uge fra første henvendelse til kommunen om hjælp.

Stk. 2. For personer, der er omfattet af § 2, nr. 2, skal der herefter afholdes jobsamtaler efter § 16 mindst to gange inden for de første 3 kalendermåneder fra første henvendelse til kommunen om hjælp.

§ 20 a. For en person, der er omfattet af § 2, nr. 12 eller 13, skal første samtale efter § 16 afholdes senest 1 uge fra første henvendelse til kommunen om hjælp.

Stk. 2. For en person, der er omfattet af § 2, nr. 12, og som ikke vurderes åbenlyst uddannelsesparat, skal der herefter afholdes samtaler efter § 16 mindst to gange inden for de første 3 kalendermåneder fra første henvendelse til kommunen om hjælp.

Uddannelsespålæg for dagpengemodtagere og uddannelseshjælpsmodtagere

§ 21 b. Jobcenteret skal som led i det individuelle kontaktføreløb vurdere, om personer under 25 år, der er omfattet af § 2, nr. 1, som ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som ikke har forsørgerpligt over for hjemmeboende børn, vil kunne gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår.

Stk. 2. Når jobcenteret vurderer, at en person, der er omfattet af stk. 1, kan gennemføre en uddannelse, skal jobcenteret pålægge personen inden for en nærmere fastsat frist at komme med forslag til en eller flere relevante studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, som den pågældende kan ansøge om optagelse på. Det er en betingelse, at personen under hele uddannelsen har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn el.lign.

Stk. 3. Jobcenteret skal ved første samtale, jf. § 20 a, pålægge en person, der er omfattet af § 2, nr. 12 eller 13, inden for en nærmere fastsat frist at komme med relevante forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser, som personen på kortere eller længere sigt kan påbegynde på almindelige vilkår. Jobcenteret kan iværksætte aktiviteter og tilbud efter kapitel 9 b-12 for at hjælpe personen med at blive i stand til at komme med forslag til en eller flere studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelser. Det er en betingelse, at personen under hele uddannelsen har et forsørgelsesgrundlag i form af SU, elevløn el.lign.

Stk. 4. Jobcenteret skal ud fra en vurdering af personens forudsætninger pålægge den pågældende inden for en nærmere fastsat frist at søge om optagelse på en eller flere uddannelser, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 5. Hvis en person omfattet af stk. 2 eller 3 optages på en uddannelse, er den pågældende forpligtet til at påbegynde og gennemføre uddannelsen.

Stk. 6. For en person, der er omfattet af § 2, nr. 12 eller 13, skal de test- og prøveresultater vedrørende Forberedende Voksenundervisning samt aktiviteter og tilbud efter kapitel 9 b-12, der skal iværksættes, for at personen når sit uddannelsesmål, fremgå af uddannelsespålægget efter stk. 3-5.

Stk. 7. Jobcenteret skal underrette uddannelsesinstitutionen om, at personen efter stk. 5 er pålagt at begynde og gennemføre uddannelsen, herunder de aktiviteter og indsatser, pågældende har fået af jobcenteret, eventuelle test- og prøveresultater, og om jobcenteret vurderer, at der er risiko for, at pågældende kan få særlige vanskeligheder ved at gennemføre uddannelsen. Uddannelsesinstitutionen skal underrette jobcenteret, når personen optages på uddannelsen, og hvis uddannelsesinstitutionen vurderer, der er risiko for frafald. Underretning efter 1. og 2. pkt. kan ske uden samtykke fra personen.

Stk. 8. Jobcenteret skal fortsætte indsatsen for personer, der via uddannelsespålæg skal påbegynde en uddannelse inden for 1 måned efter uddannelseshjælpens ophør, helt frem til uddannelsesstart.

Stk. 9. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om uddannelsespålægget, herunder om udformning, digitalisering og procedurer for udarbejdelse af pålægget.

Jobplan og rehabiliteringsplan

§ 29. Forud for afgivelse af tilbud efter kapitel 9 b-12 til personer, der er omfattet af § 2, nr. 1-4, skal der udarbejdes en jobplan.

Stk. 2. Hvis der er udarbejdet en jobplan og personen skal have et tilbud, som ikke indgår heri, skal jobplanen revideres.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse ved afgivelse af tilbud efter kapitel 9 b-12, hvis tilbuddet varer op til 4 uger eller er blevet fastsat under en jobsamtale og er rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er behov for arbejdskraft. En person har dog ret til at få udarbejdet en jobplan, hvis den pågældende anmoder herom.

Stk. 4. Tilbud, hvori der efter stk. 3 ikke kræves udarbejdet en jobplan, skal afgives skriftligt, og det skal fremgå af sagen, om personen har accepteret tilbuddet.

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1645 af 27. december 2013 om en aktiv beskæftigelsesindsats med senere ændringer

Målgrupper

§ 1. Målgrupper for den aktive beskæftigelsesindsats er:

1) ledige, der modtager dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.,

- 2) personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er jobparate, jf. § 2, bortset fra kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven,
- 3) personer, der modtager kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, og som er aktivitetsparate, jf. § 2, bortset fra kontanthjælpsmodtagere, som er omfattet af integrationsprogrammet efter integrationsloven,
- 4) personer med begrænsninger i arbejdsevnen, som er omfattet af kapitel 6 i lov om aktiv socialpolitik, bortset fra personer, der er omfattet af nr. 5,
- 5) personer, der modtager dagpenge under sygdom efter lov om sygedagpenge,
- 6) personer under folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der modtager førtidspension efter lov om social pension eller efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og som ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på nedsat tid på normale vilkår på arbejdsmarkedet,
- 7) personer med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ikke modtager førtidspension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og som ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet,
- 8) personer med handicap, jf. lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v., der har gennemført en uddannelse af mindst 18 måneders varighed, som kan berettige til optagelse i en arbejdsløshedskasse, og som ikke har opnået ansættelse efter op til 2 år efter uddannelsens afslutning, og som mangler erhvervserfaring inden for det arbejdsområde, som uddannelsen kvalificerer til,
- 9) personer under 18 år, som har behov for en uddannelses- og beskæftigelsesfremmende indsats,
- 10) personer, der ikke er i beskæftigelse, og som ikke opfylder betingelserne for at modtage offentlig forsørgelse, herunder dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller SU efter lov om statens uddannelsesstøtte, samt personer, der ikke kan få tilbud efter integrationsloven,
- 11) personer, der modtager ressourceforløbsydelse efter kapitel 6 a i lov om aktiv socialpolitik,
- 12) personer, der modtager uddannelseshjælp efter lov om aktiv social politik, og som er uddannelsesparate, jf. § 2, og
- 13) personer, der modtager uddannelseshjælp efter lov om aktiv social politik, og som er aktivitetsparate, jf. § 2.

§ 2. En person er jobparat efter § 1, nr. 2, hvis personen vurderes at være i stand til at påtage sig et ordinært arbejde, som gør pågældende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder.

Stk. 2. En person er aktivitetsparat efter § 1, nr. 3, hvis personen

- 1) vurderes ikke at være i stand til at påtage sig et ordinært arbejde, som gør den pågældende i stand til at forsørge sig selv inden for tre måneder, eller
- 2) er under 30 år og har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption, i det omfang der under fravær efter bestemmelserne i barsellovens § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk.

1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1 og 2, er ret til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Stk. 3. En person er uddannelsesparat efter § 1, nr. 12, hvis personen vurderes - med den rette støtte og aktive indsats - at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. et år og gennemføre denne uddannelse på ordinære vilkår. Vurderes personen ikke at have nogen barrierer, og dermed ikke at have behov for støtte og hjælp i forhold til at starte på en uddannelse, som personen kan gennemføre på almindelige vilkår, er personen åbenlyst uddannelsesparat.

Stk. 4. En person er aktivitetsparat efter § 1, nr. 13, hvis personen

- 1) vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. et år, inden personen kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår, eller
- 2) har ret til fravær ved graviditet, barsel og adoption, i det omfang der under fravær efter bestemmelserne i barsellovens § 6, stk. 1 og 2, § 7, § 8, stk. 1-6, § 9, § 13 og § 14, stk. 1 og 2, er ret til dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

Stk. 5. Sker der væsentlige ændringer i personens forhold, eller fremkommer der nye oplysninger, der kan have betydning for vurderingen efter stk. 1-4, foretages der en ny vurdering.

Uddrag af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, som bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 1019 af 23. september 2014

Sagens oplysning m.v.

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

§ 6. Hvis en borger har brug for at få hjælp i en længere tid, skal kommunalbestyrelsen tidligt i forløbet tilstræbe at tilrettelægge hjælpen ud fra en samlet vurdering af pågældendes situation og behov på længere sigt.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Myndighedens oplysningspligt

§ 12. Myndigheden skal give borgeren skriftlig besked om

- 1) myndighedens adgang til at indhente oplysninger efter §§ 11 a og 11 c og til at foretage kontrol efter § 12 a,
- 2) adgangen til at udveksle oplysninger og foretage kontrol efter kapitel 3 i lov om Udbetaling Danmark,

- 3) konsekvenserne, hvis borgeren ikke medvirker, jf. § 11 b,
- 4) hvilke typer af ændringer der kan have betydning for hjælpen og
- 5) muligheden for, at borgeren kan blive mødt med et tilbagebetalingskrav og eventuelt blive tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 289 a og efter § 12 b i denne lov eller § 14 i lov om Udbetaling Danmark, hvis borgeren ikke oplyser om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

...

Uddrag af Forvaltningslov (Forvaltningsloven) som bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014

Partshøring

§ 19. Kan en part ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne eller vurderingerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.

§ 20. I sager, hvor myndigheden efter anmodning fra en part kan ændre afgørelsen, kan myndigheden undlade at foretage partshøring, hvis sagens karakter og hensynet til parten selv taler for det.

Stk. 2. Er partshøring undladt i medfør af stk. 1, skal afgørelsen ledsages af de oplysninger, som parten ellers skulle være gjort bekendt med efter bestemmelsen i § 19. Parten skal samtidig gøres bekendt med adgangen til at få sagen genoptaget. Myndigheden kan fastsætte en frist for fremsættelse af begæring om genoptagelse.

Stk. 3. Hvor adgangen til at påklage den truffne afgørelse til en anden forvaltningsmyndighed er tidsbegrænset og begæringen om sagens genoptagelse fremsættes inden klagefristens udløb, afbrydes klagefristen. Klagefristen løber i så fald videre fra det tidspunkt, hvor den nye afgørelse er meddelt parten, dog med mindst 14 dage.

Retten til at afgive udtalelse

§ 21. Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse til sagen. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 2) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, eller
- 3) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Begrundelse m.v.

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

Stk. 2. En begæring om skriftlig begrundelse efter stk. 1 skal besvares snarest muligt. Hvis begæringen ikke er besvaret inden 14 dage efter, at begæringen er modtaget af vedkommende myndighed, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår begæringen kan forventes besvaret.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. Stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 11, stk. 2. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori oplysninger kan undtages fra aktindsigt, jf. §§ 15-15 b.

Klagevejledning

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1.

Uddrag af Lov om offentlighed i forvaltningen som bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 606 af 12/06/2013

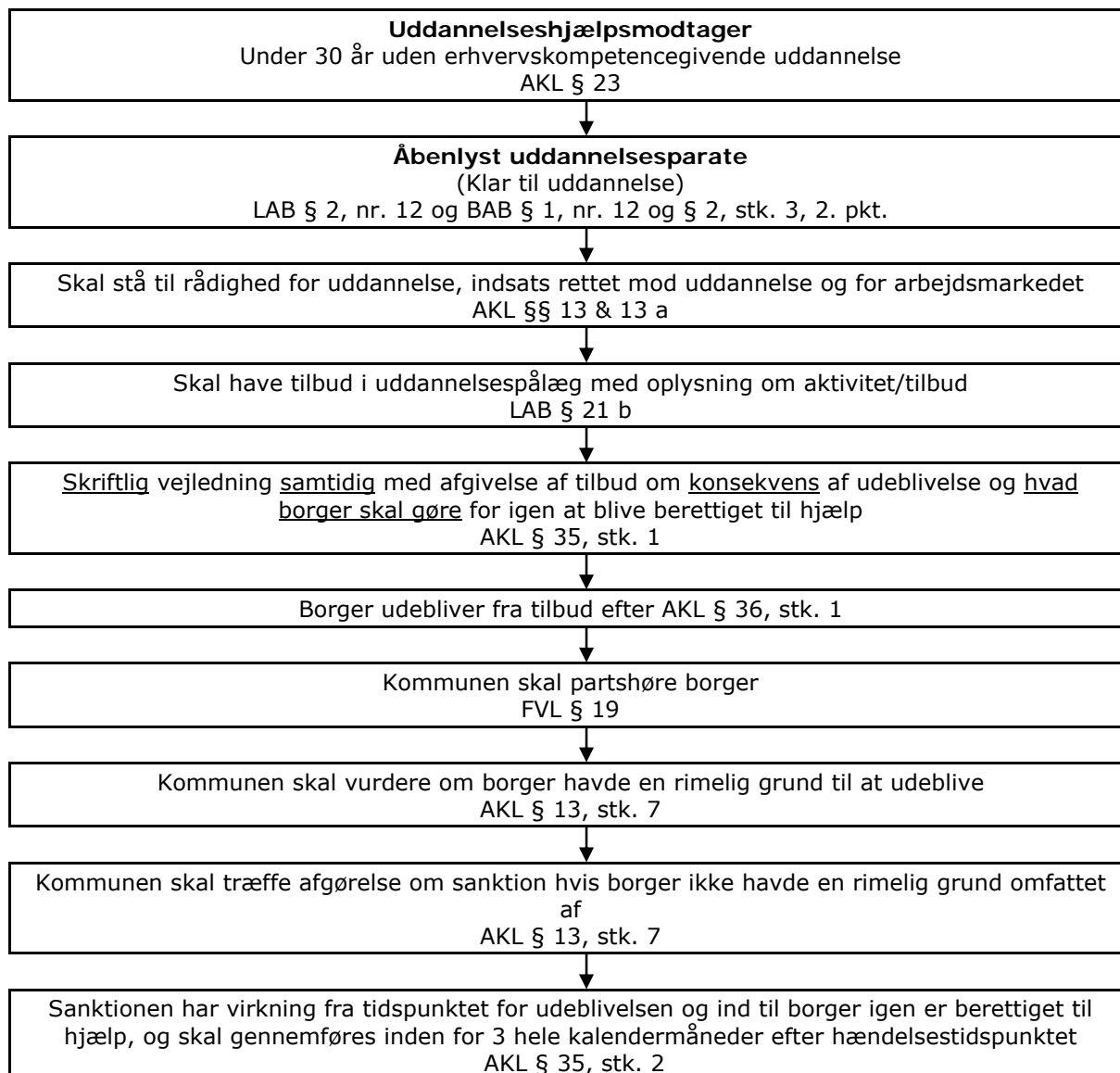
Notatpligt

§ 13. I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en myndighed m.v., skal den pågældende myndighed m.v., når den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er af betydning for sagens afgørelse, snarest muligt gøre notat om indholdet af oplysningerne eller vurderingerne. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne eller vurderingerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 2. En myndighed m.v. skal i sager, hvor der vil blive truffet en afgørelse, endvidere snarest muligt tage notat om væsentlige sagsekspeditionsskridt, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 3. Notatpligten efter stk. 1 og 2 gælder ikke i forbindelse med behandlingen af sager inden for strafferetsplejen.

Bilag 3 Oversigter til brug ved behandling af sanktionssager

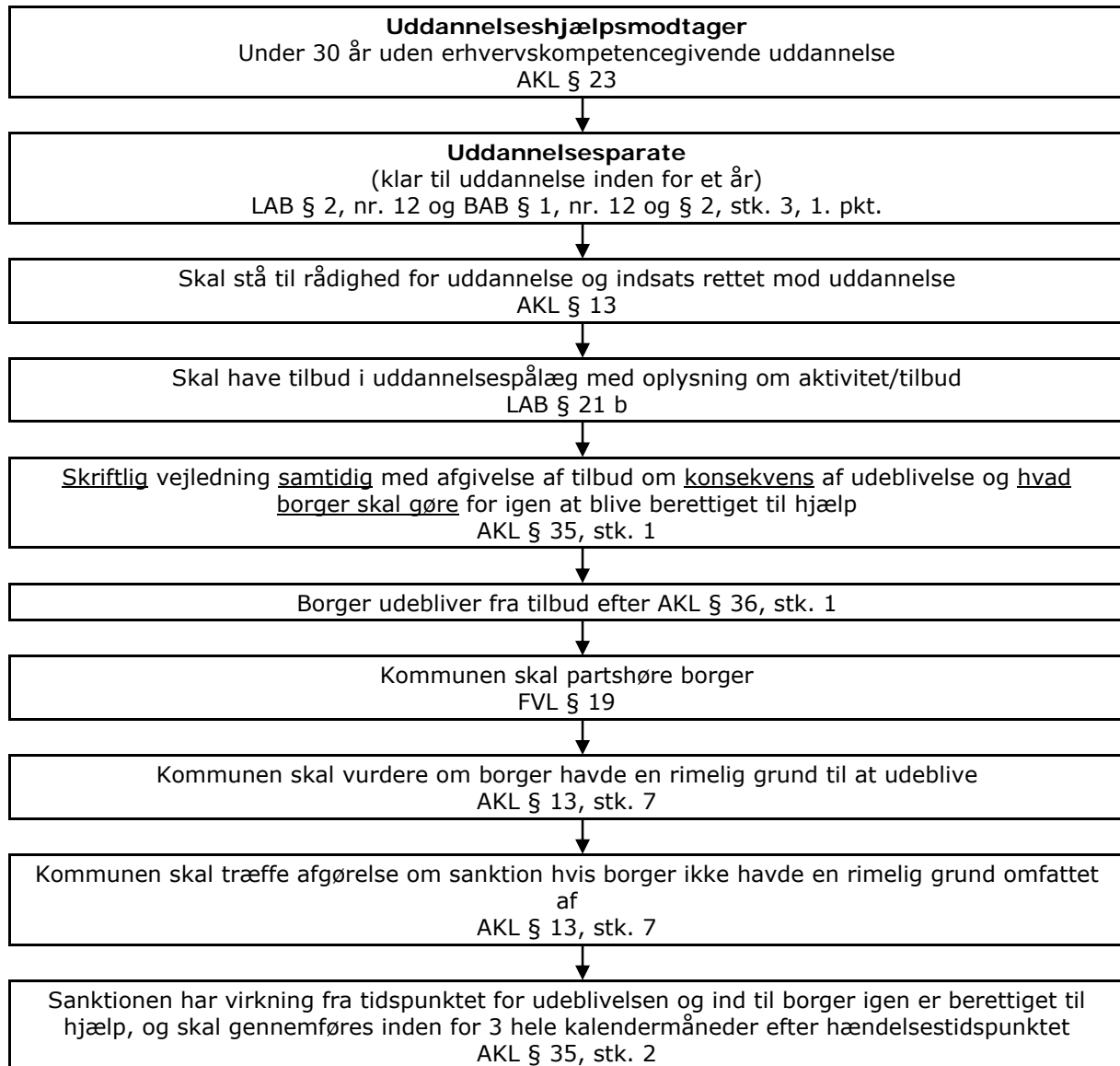
AKL : Aktivloven

LAB : Beskæftigelsesindsatsloven

BAB : Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

FVL : Forvaltningsloven

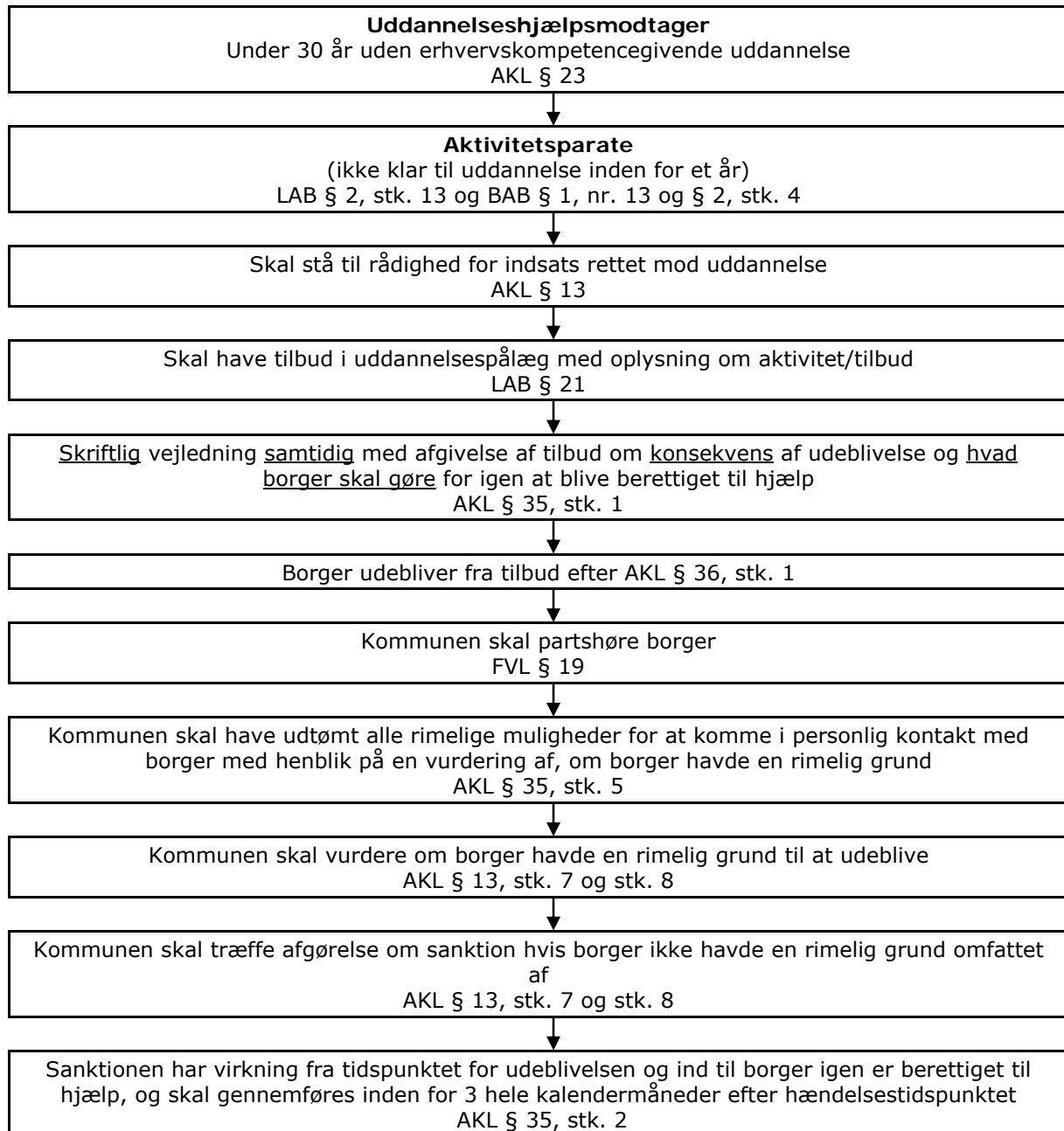

AKL : Aktivloven

LAB : Beskæftigelsesindsatsloven

BAB : Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

FVL : Forvaltningsloven

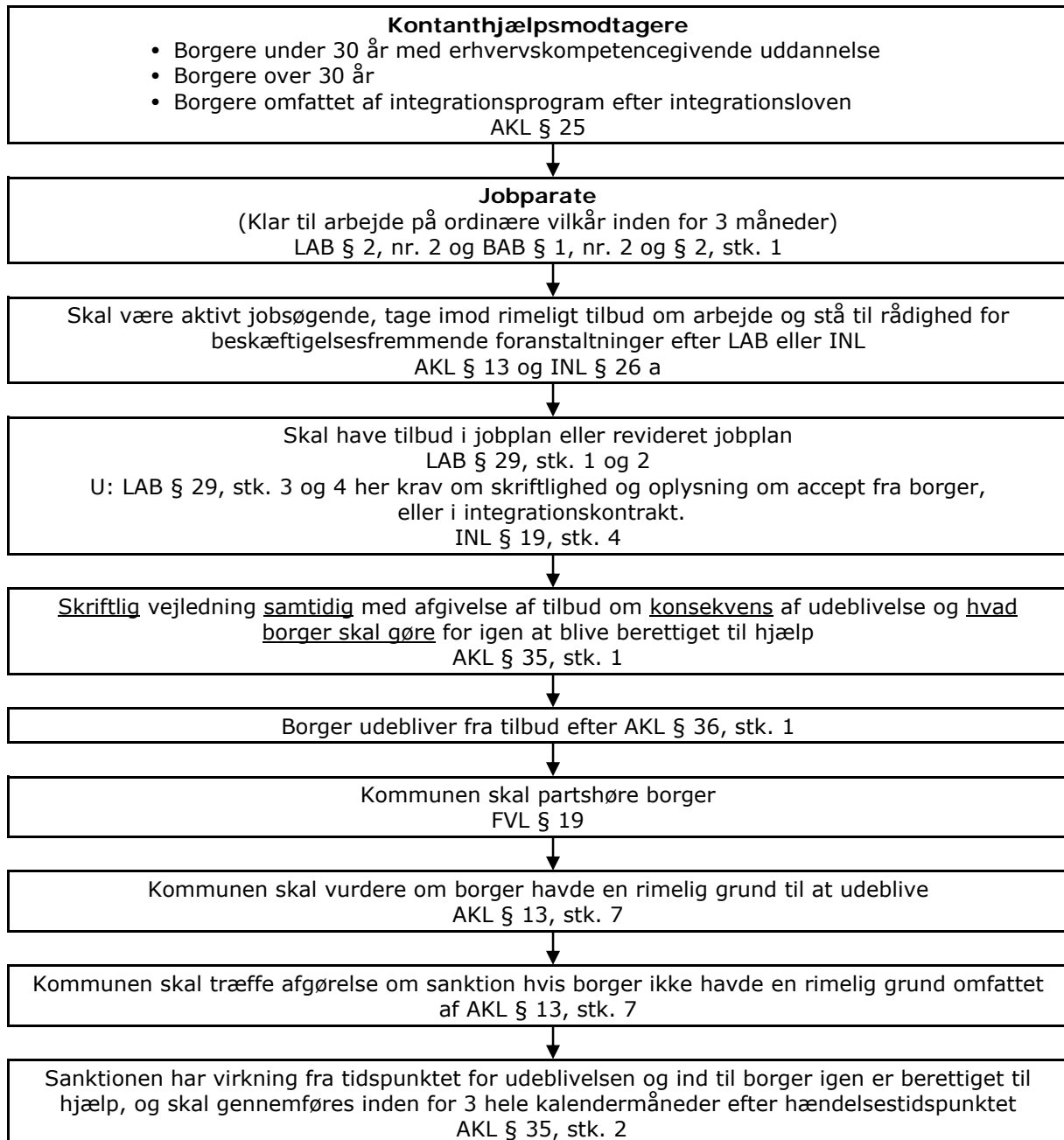

AKL : Aktivloven

LAB : Beskæftigelsesindsatsloven

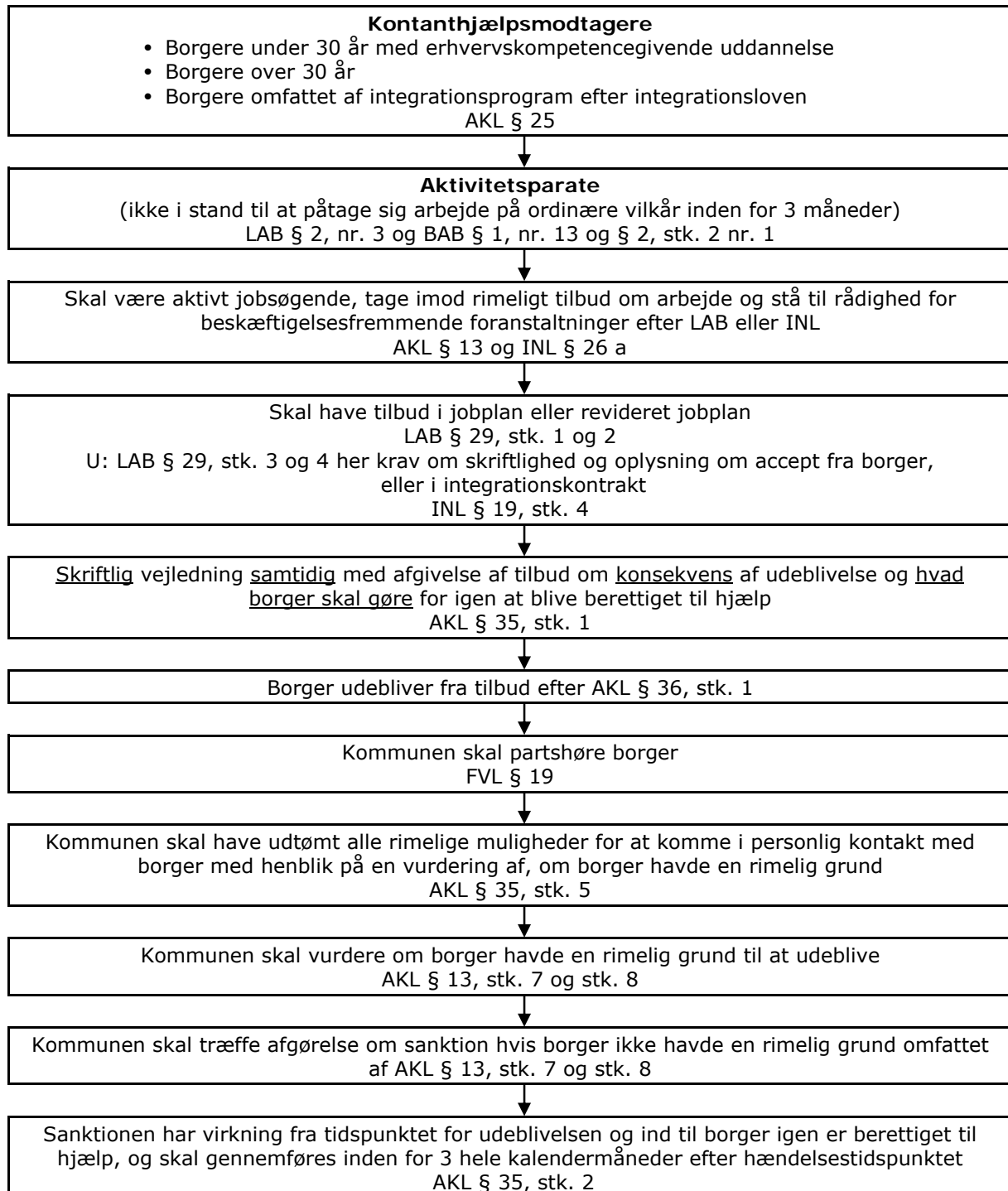
BAB : Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

FVL : Forvaltningsloven

AKL : Aktivloven
 LAB : Beskæftigelsesindsatsloven
 BAB : Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

INL : Integrationsloven
 FVL : Forvaltningsloven
 U : Undtagelse

AKL : Aktivloven
 LAB : Beskæftigelsesindsatsloven
 BAB : Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats

INL : Integrationsloven
 FVL : Forvaltningsloven
 U : Undtagelse

Bilag 4 Principafgørelser

Relevante principafgørelser

88-14 Fastslår, at når en aktivitetsparat ydelsesmodtager er udeblevet fra et tilbud, skal kommunen altid vurdere, om der er andre rimelige grunde end de i loven udtrykkeligt nævnte, der kan føre til, at borgeren ikke skal have en sanktion.

Fastslår videre, at det er en betingelse for, at kommunen kan give en sanktion, at kommunen før afgørelsen herom har udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med borgeren om grunden til udeblivelsen. Hvis kommunen ikke har overholdt denne regel, kan kommunen ikke give borgeren en sanktion.

Sanktionsreglerne gælder som udgangspunkt for alle kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere. Når en aktivitetsparat ydelsesmodtager er udeblevet fra et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven, skal kommunen altid vurdere, om grunden til at udeblive er omfattet af en af de situationer, der udtrykkeligt er nævnt i loven, f.eks. sygdom.

Kommunen skal også vurdere, om der er andre forhold end de udtrykkeligt nævnte, der kan begrunde, at borgeren ikke skal have en sanktion. Det kan f.eks. være svær psykisk sygdom, hjemløshed eller misbrugsproblemer. Kommunen skal i den forbindelse vurdere, om sanktionen i den konkrete situation vil fremme borgerens rådighed for arbejde eller uddannelse. Hvis det ikke er tilfældet, skal borgeren ikke have en sanktion.

Hvis borgeren ikke selv, f.eks. i forbindelse med en skriftlig partshøring, har oplyst noget om grunden til udeblivelsen, skal kommunen forsøge at få personlig kontakt med borgeren om grunden til udeblivelsen/at udeblive. Det samme gælder, hvis oplysningerne om grunden til, at han udeblev, ikke er sikre nok til, at kommunen kan vurdere, at borgeren ikke havde en rimelig grund til udeblive. Hvis kommunen ikke har overholdt denne regel, kan kommunen ikke give borgeren en sanktion.

87-14 Fastslår, at et uddannelsespålæg til en uddannelsesparat eller aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager skal indeholde oplysninger om indsatsen og aktiviteterne. Fastslår at, at uddannelsespålægget og dets tre trin - forslag til kompetencegivende uddannelse, ansøgning om optagelse på uddannelse og påbegyndelse af uddannelse - danner rammen om indsatsen for den uddannelsesparate eller aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtager.

Fastslår videre, at når kommunen giver tilbud efter beskæftigelsesindsatslovens kapitel 9b-12 til en uddannelsesparat eller aktivitetsparat uddannelseshjælpsmodtager, skal det ske i uddannelsespålægget. Det betyder, at tilbuddet skal fremgå af uddannelsespålægget.

Fastslår desuden, at reglerne om jobplan gælder ikke for uddannelseshjælpsmodtagere. Udarbejdelse og revision af et uddannelsespålæg er garantiforskrifter, der skal sikre, at kommunen træffer afgørelse på et fyldestgørende grundlag. Hvis kommunen ikke har udarbejdet et uddannelsespålæg, eller revideret det, er der tale om en væsentlig retlig

mangel ved kommunens afgørelse om at give borgeren et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven. Afgørelsen vil derfor som udgangspunkt være ugyldig. Når afgivelsen af et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven er ugyldig, er en afgørelse om fradrag i hjælpen for udeblivelse fra tilbuddet også ugyldig.

85-14 Fastsår, at aktivlovens §§ 36-44 udtømmende opregner, hvilke hændelser der kan medføre fradrag i, nedsættelse, ophør eller tilbagebetaling af uddannelses- eller kontanthjælp. Det betyder, at kommunen ikke kan give en sanktion, hvis hændelsen ikke er nævnt i §§ 36-44.

Fastsår videre, at kommunen ikke kan give en sanktion efter aktivlovens § 39, nr. 6, når en borger er ophørt før tid med en uddannelse, der ikke er påbegyndt på baggrund af et uddannelsespålæg efter beskæftigelsesindsatslovens § 21 b eller integrationslovens § 16 a, da dette ikke kan sidestilles med ophør med et arbejde, og derfor ikke kan medføre sanktion. Dette gælder, uanset hvilken grund borgeren har haft til at ophøre med sin uddannelse.

50-14 Fastsår, at når en ung under 30 år søger om udbetaling af hjælp, skal det afklares, om den unge har en erhvervskompetencegivende uddannelse. Hvis det ikke er tilfældet, skal kommunen give et uddannelsespålæg og indplacere den unge som uddannelsesparat eller aktivitetsparat.

Fastsår videre, i de to konkrete sager, der danner grundlag for principafgørelsen, at kommunerne burde have givet uddannelsespålæg og nærmere undersøgt oplysninger om de unges helbred, inden der blev foretaget indplacering af de unge som uddannelsesparate. Ankestyrelsen hjemviste på den baggrund begge sager til fornyet vurdering i kommunen.

19-13 Fastsår, at en kontanthjælpsmodtager, der alene modtager kontanthjælp på grund af arbejdsledighed, kan miste sin ret til kontanthjælp eller få kontanthjælpen nedsat, hvis modtageren uden rimelig grund afslår arbejde, afviser eller udebliver fra tilbud, ikke møder til samtale m.v. Fastsår videre, at det er en betingelse, at kommunen samtidig med henvisning til arbejde, afgivelse af tilbud, indkaldelse til samtale m.v. skriftligt har informeret ansøgeren eller modtageren af hjælp om hvilken konsekvens, det har for hjælpen, hvis en person uden rimelig grund afslår arbejdet, afviser eller udebliver fra tilbuddet, ikke møder til samtalen m.v., og om, hvilke skridt han skal tage for igen at blive berettiget til hjælp.

Fastsår også, at fradrag i eller nedsættelse eller ophør af hjælpen sker med virkning fra den dag, hvor ansøgeren eller modtageren af hjælp uden rimelig grund har undladt at opfylde sine pligter efter §§ 8 a, 13 eller 13 a. Det har ikke betydning, hvornår kommunen meddeler afgørelsen om sanktion.

Fastsår videre, at fradrag og nedsættelser i hjælpen skal ske inden for tre hele kalendermåneder efter hændelsestidspunktet, og at opgørelse af omfanget af udeblivelse fra tilbud efter § 36 kan ske som en samlet opgørelse for en måned, og at det er en betingelse, at kommunen foretager partshøring i forbindelse med den samlede månedlige opgørelse, samt at der skal ske partshøring forud for afgørelse om sanktion.

105-13 Fastslår, at en borger, der på sygdomstidspunktet er i et tilbud efter beskæftigelsesindsatsloven, ikke er forpligtet til at give meddelelse om sygdom til både jobcenteret og tilbudsstedet.

Ordlyden af bestemmelsen i loven "undlader at give meddelelse til jobcenteret eller arbejdsgiveren" må tillægges afgørende betydning.

106-13 Fastslår, at manglende sygemelding betragtes som én hændelse, der udløser en punktsanktion. Det forhold, at borgeren ikke meddeler sygdom på ny de efterfølgende sygedage, udløser ikke en ny punktsanktion for hver dag, hvor borgeren undlader at meddele sygdom.

218-11 Fastslår, at jobcentret i kommunen skal udarbejde en jobplan i dialog med den ledige med det formål at opnå enighed om relevante konkrete beskæftigelsesmål, og hvilke aktiviteter der leder frem til dette.

Fastslår videre, at dette ikke er til hinder for, at jobcentret kan lave et udkast til jobplan, inden dialogen med den ledige. Det har ikke betydning for gyldigheden af jobplanen, om den ledige formelt har accepteret planen med sin underskrift.

5-11 Fastslår, at hvis kommunens vejledning i forbindelse med indkaldelse til jobsamtale er uklar eller utilstrækkelig, så kan kommunen ikke foretage fradrag i borgerens kontanthjælp for perioden fra udeblivelsen fra jobsamtalen til kontakten til jobcenteret er genoprettet.

4-11 Fastslår, at når kommunen skal foretage fradrag i kontanthjælpen, fordi en borger er udeblevet fra et tilbud, så skal fradraget ske inden for tre hele kalendermåneder efter udeblivelsen.

N -2-07 Fastslår, at en jobplan, som var udarbejdet i forbindelse med et tilbud om virksomhedspraktik, skulle have været revideret i forbindelse med nyt tilbud om vejledning og opkvalificering. Da dette ikke var sket, og da udarbejdelse af jobplan og revision heraf måtte anses for garantiforskrifter, var det nye tilbud ugyldigt. Sanktioner i form af fradrag i kontanthjælp var allerede derfor også ugyldige.

A-16-07 Fastslår, at kommunen ikke var berettiget til at stoppe kontanthjælpen, uanset om den pågældende kontanthjælpsmodtager havde uvist negativ adfærd ved ansættelsessamtalen. Begrundelse var, at der ikke forelå et åbent tilbud om arbejde.

N-7-06 Fastslår, at der skulle have været udarbejdet en jobplan forud for tilbuddet efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Udarbejdelse af jobplanen var en garantiforskrift. Tilsidesættelse af en garantiforskrift var en væsentlig retlig mangel. Den manglende udarbejdelse af jobplanen medførte afgørelsens ugyldighed. Udeblivelse fra udarbejdelse af jobplan kunne ikke begrunde, at der ikke skulle udarbejdes en jobplan, idet jobplanen så måtte udarbejdes under hensyn til konkrete behov på arbejdsmarkedet.

N-4-06 Fastslår, at der skulle udarbejdes en jobplan, inden der blev givet tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Selv om jobplanen i det konkrete tilfælde ikke indeholdt særligt detaljerede oplysninger om personens beskæftigelsesmål og planer for tilbud og om opfølgning, vurderede Ankestyrelsen ikke, at der var tale om så væsentlige mangler ved jobplanen, at hele jobplanen var ugyldig.

A-52-02 Fastslår, at kommunen var berettiget til at standse kontanthjælpen, da der ikke forelå lægelig dokumentation for, at ansøger på grund af sygdom ikke kunne følge aktiveringen.

Der kunne i sådanne tilfælde ikke kræves et åbent tilbud om aktivering, før ansøger igen erklærede sig villig til at modtage et tilbud herom. Så længe ansøger ikke fremkom med den lægelige dokumentation, opfyldte han ikke sin rådighedsforpligtelse.

A-18-99 Fastslår, at kommunen ikke var berettiget til at standse udbetalingen af kontanthjælp til ansøger, der var sygemeldt og derfor ikke havde pligt til at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og dermed heller ikke pligt til at deltage i aktivering. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på de foreliggende lægeerklæringer fra egen læge, hvorefter ansøger var fuldt sygemeldt.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at kommunen gennem indhentelse af yderligere lægelige oplysninger, eventuelt gennem speciallægeundersøgelse, efter en konkret vurdering ikke ville have været afskåret fra at tilsidesætte egen læges vurdering af ansøgers helbredstilstand og dermed hans rådighedsfritagelse.

A-24-98 Fastslår, at det er en kontanthjælpsmodtagers eget ansvar at kunne gøre sig bekendt med sin daglige post, og at forholdene er således, at posten kan afleveres. Det betød, at ansøger var udeblevet fra samtalen uden rimelig grund, og at kommunen havde været berettiget til at fratække i hans kontanthjælp for perioden fra udeblivelsen, til kontakten med kommunen i jobcenteret var genoprettet.

Bilag 5 Indkaldelsesbrev

Indkaldelse af sager til praksisundersøgelse om og supplerende spørgsmål til kommunens anvendelse af sanktioner over for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere

Ankestyrelsen har udvalgt 10 kommuner til at indgå i en praksisundersøgelse om kommunens brug af sanktioner over for jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere.

Undersøgelsens baggrund og formål

Som en følge af "Aftalen om en reform af kontanthjælpssystemet – flere i uddannelse og job" gennemfører Ankestyrelsen over de kommende tre år årlige praksisundersøgelser om anvendelse af sanktioner i kommunerne.

Det fremgår af "Aftalen om en reform af kontanthjælpssystemet - flere i uddannelse og job", at kontanthjælpssystemet skal bygge på klare rettigheder og pligter. Sanktionsreglerne skal anvendes effektivt og på en måde, så det er tydeligt for den enkelte, at der er et klart rådighedskrav. For udsatte uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere skal sanktionerne anvendes på en måde, der tager højde for, at de ikke altid har mulighed for at leve op til de krav, der stilles. Reglerne skal sikre, at modtagere af uddannelseshjælp og kontanthjælp lever op til kravene om, at de skal stå til rådighed for arbejde eller uddannelse. Med sanktionsreglerne signaleres det således, at det har konsekvenser for modtagere af uddannelses- eller kontanthjælp, når de pågældende ikke efterlever kravene.

Formålet med undersøgelsen i 2014 er at undersøge kommunernes anvendelse af sanktioner for udeblivelse fra tilbud efter Aktivlovens § 36, stk. 1, med særligt fokus på vejledningspligten efter § 35. Undersøgelsen, som skal gennemføres i 2015, forventes at have særligt fokus på de aktivitetsparate ledige, mens temaet for undersøgelsen i 2016 endnu ikke er fastlagt.

Hvad skal kommunen foretage sig?

Vi anmoder kommunen om at indsende **12 sager**, hvor kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 36, stk. 1, så de er Ankestyrelsen i hænde senest:

24. september 2014

Vi har fået oplyst en kontaktperson i kommunen. Hvis der udpeges en ny kontaktperson bedes kommunen indsende de nye kontaktoplysninger i form af navn, e-mail og telefonnummer til XXX, med angivelse af praksisundersøgelse om anvendelse af sanktioner, j.nr. 2014-0062-45 099 i emnefeltet.

Udvælgelse af sager, der skal indsendes

Ankestyrelsen skal anmode kommunen om at indsende i alt 12 sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om sanktioner for udeblivelse fra tilbud efter aktivlovens § 36, stk. 1.

De 12 sager bedes indsendt således, at der indsendes:

- 4 sager vedrørende sanktioner over for jobparate
- 4 sager vedrørende sanktioner over for uddannelsesparate
- 4 sager vedrørende sanktioner over for aktivitetsparate

For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne skal kommunen udvælge sagerne således, at den første sag vedrører den nyeste afgørelse truffet før datoen på Ankestyrelsens indkaldelsesbrev, den næste sag den næst nyeste truffet før Ankestyrelsens indkaldelsesbrev og så fremdeles, indtil det relevante antal sager er fundet.

Sagerne må ikke være anket og videresendt til Ankestyrelsen med henblik på behandling. Sager, hvor afgørelsen efter remonstration er ændret, og sagen herefter ikke er videresendt til Ankestyrelsen, indgår i undersøgelsen.

Det er vigtigt, at:

Afgørelserne er truffet efter de regler, der gælder pr. den 1. januar 2014. Det vil sige, at den forseelse der sanktioneres, også skal være sket efter den 1. januar 2014.

Alle sagsakter skal indsendes

Samtlige akter i sagerne bedes indsendt, herunder anvendte skemaer og erklæringer. Kommunen bedes således indsende alle oplysninger om kommunens sagsbehandling og vurderingsgrundlag vedrørende den visitationskategori, borgeren er placeret i, og den vejledning borgeren har modtaget:

For hver af de 12 sager, som skal indsendes, bedes kommunen udfylde et skema, som fremgår af bilag 1. Skemaet indsendes sammen med den respektive sag.

Akterne bør indeholde:

1. Akter vedrørende kommunens visitation af borgeren som jobparat, uddannelsesparat eller aktivitetsparat
2. Jobplan, tilbud, rehabiliteringsplan og/eller uddannelsespålæg, gældende på tidspunktet for kommunens afgørelse

3. Journalark fra både Jobcenter og Ydelsescenter
4. Fraværslister og andre oplysninger fra tilbudsstederne
5. Partshøringer og afgørelse
6. Henvendelser fra borger
7. Andre akter (breve, e-mails notater m. v.) fra både Jobcenter og Ydelsescenter
8. Oplysninger om, hvilke skridt kommunen har foretaget med henblik på at komme i kontakt med borgeren, hvis denne er visiteret som aktivitetsparat

Det bemærkes, at Ankestyrelsen vurderer sagerne alene på baggrund af de indsendte sagsakter. Manglende oplysninger i sagerne kan få indflydelse på vurderingen af sagen.

Supplerende spørgsmål

Ankestyrelsen skal ud over sagsakterne fra de konkrete sager bede kommunen om at besvare 2 korte supplerende spørgsmål vedrørende kommunens sagsbehandling.

Spørgsmålene besvares i et program, som hedder SurveyXact. Du finder spørgeskemaet ved at følge den nedenstående link:

www.datafabrikken.dk

Her bliver du bedt om at indtaste en 12 cifret respondentnøgle, som er:

«Respondentnøgle»

Ud over at besvare de 2 spørgsmål beder vi kommunen om at fremsende kommunens skriftlige interne retningslinjer/vejledninger til brug ved behandling af sager om sanktioner, jf. bilag 1.

Indsendelse af sager

Kommunen kan vælge at indsende sagerne pr. post eller elektronisk.

Procedure ved Indsendelse pr. post

Akterne bedes indsendt i kopi, idet akterne ikke vil blive returneret. Det er ikke nødvendigt at anonymisere akterne. Alle akter makuleres efter den endelige afrapportering af undersøgelsen.

Sagerne bedes **indsendt samlet** pr. post til:

Ankestyrelsen, Metode og Praksis, att. XXX, Teglgolmsgade 3, 2450 København SV.

Procedure ved elektronisk indsendelse:

- Send sagerne sikkert (krypteret) til sikkermail@ast.dk
- Udfyld emnefeltet således: "att. Samuel Nielsen – praksisundersøgelse om anvendelse af sanktioner – j.nr. 2014-0062-45 099. OBS: Det er vigtigt, at der ikke anføres personfølsomme oplysninger (som borgerens navn og cpr-nummer) i emnefeltet, eftersom det ikke krypteres.
- Send sagens akter i PDF-format, helst i ét samlet dokument. Husk at scanne ikke-digitale akter ind, hvis der findes sådanne.
- Send én sag pr. mail. Vær opmærksomme på, at vores sikre mail har en begrænsning på 25 mb pr. mail. Fylder mailen mere end 25 mb kan vi ikke modtage den. Hvis sagen er meget stor, bør I derfor tjekke, at den ikke overskrider denne grænse. Overskrides den grænse, sendes sagen i flere mails. Ved flere mails laves en tilføjelse til ovenstående standard i emnefeltet, eksempelvis "sag 1, del 1 af 3", "sag 1, del 2 af 3" og "sag 1, del 3 af 3".
- Giv mig venligt en besked på mail ssn@ast.dk med angivelse af følgende i emnefeltet " att. Samuel Nielsen – praksisundersøgelse om anvendelse af sanktioner – j.nr. 2014-0062-45 099", når I har sendt sagerne. Herefter modtager I en bekræftelse på, at vi har modtaget samtlige sager.

Metode og opfølgning

Ankestyrelsens praksisundersøgelser er stikprøveundersøgelser, der har til formål at belyse kommunale afgørelser og konkret sagsbehandling inden for et bestemt lovgrundlag på det sociale og beskæftigelsesmæssige område.

På baggrund af praksisundersøgelsen vil Ankestyrelsen give en konkret tilbagemelding på de enkelte sager, når den foreløbige afrapportering sendes til kommunerne. Det forventes, at resultaterne fra undersøgelsen vil kunne præsenteres for de deltagende kommuner i 1. kvartal 2015. Den endelige rapport om undersøgelsen vil først herefter blive offentliggjort.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under praksisundersøgelser.

Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen gennemføres i 10 udvalgte kommuner, og der indkaldes i alt 120 sager. En samlet oversigt over de kommuner, der deltager i undersøgelsen, fremgår af bilag 2.

Eventuelle spørgsmål vedrørende undersøgelsen og indsendelse af sagerne bedes rettet til XXX.

Vi glæder os til samarbejdet.

Med venlig hilsen

XXX

Bilag 6 Måleskema

Måleskema til praksisundersøgelse om kommunernes anvendelse af sanktioner over for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere - kontanthjælpsreformen

Identifikation af sagen

Dette måleskema vedrører sag nr. ____

Kommune og kommune nr.

(1)	☐	København 101
(2)	☐	Middelfart 410
(3)	☐	Glostrup 161
(4)	☐	Slagelse 330
(5)	☐	Nyborg 450
(6)	☐	Herning 657
(7)	☐	Furesø 190
(8)	☐	Faaborg-Midtfyn 430
(9)	☐	Syddjurs 706
(10)	☐	Hjørring 860

1. Grundoplysninger

1.1 Borgerens fødselsår

Angiv borgerens fødselsår

1.2 Køn

(1)	☐	Mand
(2)	☐	Kvinde

2. Oplysninger om kommunens afgørelse

(2.1: dette spørgsmål handler om datoen for afgørelsen og om hvorvidt kommunen har truffet en beslutning om at sanktionere)

2.1 Dato for kommunens afgørelse

(1)	☐	Januar 2014
(2)	☐	Februar 2014
(14)	☐	Marts 2014
(3)	☐	April 2014

- (4) Maj 2014
- (5) Juni 2014
- (6) Juli 2014
- (7) August 2014
- (8) September 2014
- (9) Oktober 2014
- (10) November 2014
- (11) December 2014
- (12) Dato fremgår ikke
- (13) Kommunen har truffet beslutning om IKKE at sanktionere

2.2 Er borgeren under 30 år eller fyldt 30 år på tidspunktet for kommunens afgørelse?

- (1) Borgeren er under 30 år
- (2) Borgeren er fyldt 30 år

(2.3: dette spørgsmål stilles, hvis borgeren er under 30 år)

2.3 Hvilken personkreds er borgeren visiteret til?

- (1) Jobparat (med kompetencegivende uddannelse)
- (2) Uddannelsesparat
- (3) Aktivitetsparat

(2.4: dette spørgsmål stilles, hvis borgeren er over 30 år)

2.4 Hvilken personkreds er borgeren visiteret til?

- (1) Jobparat
- (3) Aktivitetsparat

2.5 Er borgeren korrekt visiteret?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag_____
- (4) Bemærkninger _____

(2.5.1: dette spørgsmål stilles, hvis borgeren er under 30 år og ikke er korrekt visiteret)

2.5.1 Hvis nej, hvilken personkreds skulle borgeren være visiteret til?

- (1) Jobparat
- (2) Uddannelsesparat (med kompetencegivende uddannelse)
- (3) Aktivitetsparat
- (4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag_____
- (5) Bemærkninger _____

(3.2.2: dette spørgsmål stilles, hvis der er en dato for kommunens afgørelse eller hvis der er angivet, at datoen for kommunens afgørelse ikke fremgår i spørgsmål 2.1, og der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i 3.2)

3.2.2 Hvis det ikke kan vurderes på det foreliggende grundlag, oplys venligst hvorfor?

(3.3: dette spørgsmål stilles, hvis der er angivet en dato for kommunens afgørelse eller hvis der er angivet at datoen for kommunens afgørelse ikke fremgår i spørgsmål 2.1)

3.3 Har kommunen pålagt den rigtige sanktion?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag_____

(3.4: dette spørgsmål stilles; hvis der er angivet en dato for kommunens afgørelse eller hvis der er angivet at datoen for kommunens afgørelse ikke fremgår i spørgsmål 2.1)

3.4 Har kommunen givet sanktion fra det rigtige tidspunkt?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag_____
- (4) Bemærkninger _____

(3.5: dette spørgsmål stilles, hvis der er angivet en dato for kommunens afgørelse eller hvis der er angivet at datoen for kommunens afgørelse ikke fremgår i spørgsmål 2.1)

3.5 Er antallet af dage som sanktioneres korrekt?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag_____

(3.6: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret at kommunen har truffet beslutning om ikke at sanktionere i spørgsmål 2.1)

3.6 Hvis kommunen ikke har sanktioneret, er beslutningen herom korrekt?

- (1) Ja

- (2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

(3.6.1: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret ja i spørgsmål 3.6)

3.6.1 Hvis ja, begrund hvorfor? (sæt gerne flere kryds)

- (1) Vejledningsforpligtelsen i § 35 er IKKE opfyldt.
(2) Borgeren havde en rimelig grund til at udeblive.

(3.6.2: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.6)

3.6.2 Hvis nej, begrund hvorfor?

(3.6.3: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i spørgsmål 3.6)

3.6.3 Hvis det ikke kan vurderes på det foreliggende grundlag, begrund hvorfor?

3.7 Er § 36, stk. 1 anvendt korrekt?

- (1) Ja (Hvis der er svaret ja i spørgsmål 3.3 eller 3.6)
(2) Nej (Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.3 eller 3.6)
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i spørgsmål 3.3 eller 3.6)

4. Vurdering af særlige sagsbehandlingsregler - vejledningspligten efter Aktivlovens § 35

4.1 Opfylder kommunen betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes skriftligt?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

4.2 Opfylder kommunen betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes samtidigt med afgivelse af tilbud?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag _____
(4) Bemærkninger _____

4.3 Opfylder kommunens vejledning betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at der skal vejledes om konsekvenserne for hjælpen, hvis en borger uden rimelig grund afviser eller udebliver fra tilbuddet?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

_____
(4.3.1: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret nej i spørgsmål 4.3)

4.3.1 Hvis nej, hvorfor var vejledningen ikke god nok?

_____
_____
_____
_____

4.4 Opfylder kommunens vejledning betingelserne i Aktivlovens § 35 om, at kommunen skal vejlede en borger, der uden rimelig grund afviser/udebliver fra et tilbud, om hvilke skridt borgeren skal tage for igen at blive berettiget til hjælp?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag _____

_____
(4.4.1: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret nej til spørgsmål 4.4)

4.4.1 Hvis nej, hvorfor var vejledningen ikke god nok?

_____
_____
_____
_____

(4.5: dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret at borgeren er aktivitetsparat i spørgsmål 2.3 og 2.4)

4.5 Har kommunen forud for afgørelsen udtømt alle rimelige muligheder for at komme i personlig kontakt med en borger som er aktivitetsparat jf. § 35, stk. 5 med henblik på en vurdering af, om der forelå en rimelig grund til udeblivelsen?

- (1) Ja
(2) Nej

(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

(4.5.1: Dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret ja i spørgsmål 4.5)

4.5.1 Hvis ja, hvordan kom kommune i kontakt med borgeren?

(4.5.2: Dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret nej i spørgsmål 4.5)

4.5.2 Hvis nej, hvorfor er alle rimelige muligheder ikke udtømt?

(4.5.3: Dette spørgsmål stilles, hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i spørgsmål 4.5)

4.5.3 Hvis det ikke kan vurderes på det foreliggende grundlag, begrund hvorfor?

4.6 Er vejledningen samlet set fyldestgørende?

(1) Ja (Dette forudsætter at der er svaret ja i alle spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)

(2) Nej (Hvis der er svaret nej i ét eller flere af spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)

(3) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i ét eller flere af spørgsmålene 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 samt for de aktivitetsparate også spørgsmål 4.5)

5. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse

5.1 Er afgørelsen samlet set rigtig i forhold til anvendelse af lovens §§ 35 og 36, stk. 1? (opsamling på tema 3 og 4)

- (1) Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis
(Hvis der er svaret ja i spørgsmålene 3.3 og 4.6 eller ja i spørgsmål 3.6)
- (2) Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag (Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.3 og/eller i spørgsmål 4.6)
- (4) Nej, kommunens beslutning om ikke at sanktionere er forkert
(Hvis der er svaret nej i spørgsmål 3.6)
- (5) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag (Hvis der er svaret kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag i enten spørgsmål 3.3, 3.6 eller 4.6)
- (3) Bemærkninger _____

6. Vurdering af formelle regler i øvrigt

6.1 Har kommunen foretaget partshøring?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

6.1.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt der er foretaget partshøring

---

6.2 Er der partshørt over samtlige udeblivelsesdage?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

6.2.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt der er partshørt over samtlige udeblivelsesdage

---

6.3 Er der givet rimelig frist til at komme med bemærkninger?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

6.3.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt der er givet rimelig frist til at komme med bemærkninger

---

6.4 Har afgørelsen afventet udløbet af partshøringsfristen?

- (1) Ja
(2) Nej
(4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

6.4.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt afgørelsen har afventet udløbet af partshøringsfristen

---

6.5 Hvilken form har afgørelsen?

- (1) Skriftlig afgørelse
(2) Skriftligt notat i kommunens journal
(3) Anden form _____

6.6 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet, med hvilken begrundelse og med hvilken hjemmel?

- (1) Ja
(2) Nej
(4) Kan ikke vurderes på det foreliggende grundlag

6.6.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt afgørelsen er i overensstemmelse med FVL §§22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet, med hvilken begrundelse og med hvilken hjemmel

---

6.7 Er klagevejledningen korrekt?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Delvist -hvad mangler? _____

6.8 Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

- (1) Ja
(2) Nej

6.8.1 Bemærkninger i forbindelse med hvorvidt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger om formaliteten

---

6.9 Er sagen tilstrækkelig oplyst, jf. retssikkerhedslovens § 10?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Hvis nej, hvilke oplysninger mangler? _____

7. Besked fra tilbudsstedet om udeblivelse

7.1 Hvordan har kommunen fået besked fra tilbudsstedet om udeblivelsen?

- (1) Telefonisk
(2) Skriftligt
(3) På anden måde, angiv hvilken _____
(4) Fremgår ikke
(5) Bemærkninger _____

Eventuelle bemærkninger inden du afslutter måleskemaet, bør du tjekke måleskemaet igennem for at sikre, at alle spørgsmål er udfyldte.

Måleskemaet er slut.

Bilag 7 Metode og baggrund

1. Generelt om praksisundersøgelser

1.1 Lovgivningsmæssige grundlag

Ankestyrelsen har pligt til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen, træffes i overensstemmelse med lovgivningen og praksis.

Om lovgrundlaget henvises til kapitel 11 i lovbekendtgørelse nr. 1019 af 23. september 2014 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) og §§ 45-46 i Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 722 af 19. juni 2013 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Praksisundersøgelser er et af de redskaber, som benyttes til at belyse om myndighedernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og at sikre ensartethed og ligebehandling på landsplan. I de tilfælde, hvor undersøgelserne afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelser Ankestyrelsen et grundlag for at målrette den fremadrettede vejledning.

Praksisundersøgelsen skal behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de medvirkende kommuner i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a. Bestemmelsen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på resultatet af praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for at sikre retssikkerhed i kommunernes afgørelser.

1.2 Legalitetsvurdering

Ved en praksisundersøgelse indkalder Ankestyrelsen et antal sager og foretager en gennemgang af disse med henblik på legalitetsvurdering.

Legalitetsvurderingen indebærer dels en materiel vurdering af afgørelsernes rigtighed i forhold til lovgivning og Ankestyrelsens praksis, dels en formel vurdering af sagerne i forhold til forvaltningsretlige regler og de særlige sagsbehandlingsregler.

2. Udvalgelse af sager

2.1 Sager i praksisundersøgelsen

Der blev udvalgt 10 kommuner til at indgå i praksisundersøgelsen om kommunernes brug af sanktioner over for jobparate, uddannelsesparate og aktivitetsparate uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere.

Kommunerne blev anmodet om at indsende hver **12 sager**, hvor kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 36, stk. 1.

De 12 sager skulle udvælges således, at de omfattede:

- 4 sager vedrørende sanktioner over for jobparate.
- 4 sager vedrørende sanktioner over for uddannelsesparate.
- 4 sager vedrørende sanktioner over for aktivitetsparate.

For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne skulle den enkelte kommune udvælge sagerne således, at den første sag vedrørte den nyeste afgørelse truffet før datoen på Ankestyrelsens indkaldelsesbrev, den næste sag den næst nyeste truffet før Ankestyrelsens indkaldelsesbrev og så fremdeles, indtil det relevante antal sager blev fundet.

Sagerne måtte ikke være anket og videresendt til Ankestyrelsen med henblik på behandling. Sager, hvor afgørelsen efter remonstration er ændret, og sagen herefter ikke er videresendt til Ankestyrelsen, indgår i undersøgelsen.

I indkaldelsesbrevet til kommunerne blev følgende påpeget:

"Det er vigtigt, at:

Afgørelserne er truffet efter de regler, der gælder pr. den 1. januar 2014. Det vil sige, at den forseelse der sanktioneres, også skal være sket efter den 1. januar 2014".

Se bilag 5.

I indkaldelsesbrevet blev kommunerne ligeledes bedt om, at indsende samtlige akter i sagerne, herunder anvendte skemaer og erklæringer. Kommunerne blev således bedt om at indsende alle oplysninger om kommunens sagsbehandling og vurderingsgrundlag vedrørende den visitationskategori, borgeren er placeret i, og den vejledning borgeren har modtaget:

For hver af de 12 sager, som skal indsendes, blev kommunen bedt om at udfylde et skema. Skemaet skulle indsendes sammen med den respektive sag.

Akterne skulle indeholde:

7. Akter vedrørende kommunens visitation af borgeren som jobparat, uddannelsesparat eller aktivitetsparat

8. Jobplan, tilbud, rehabiliteringsplan og/eller uddannelsespålæg, gældende på tidspunktet for kommunens afgørelse
9. Journalark fra både Jobcenter og Ydelsescenter
10. Fraværslister og andre oplysninger fra tilbudsstederne
11. Partshøringer og afgørelse
12. Henvendelser fra borger
13. Andre akter (breve, e-mails notater m. v.) fra både Jobcenter og Ydelsescenter
14. Oplysninger om, hvilke skridt kommunen har foretaget med henblik på at komme i kontakt med borgeren, hvis denne er visiteret som aktivitetsparat

Endelig blev det påpeget i indkaldelsesbrevet, at Ankestyrelsen vurderede sagerne alene på baggrund af de indsendte sagsakter. Manglende oplysninger i sagerne kunne få indflydelse på vurderingen af sagen.

Supplerende spørgsmål til gennemgangen af sagerne

Foruden sagerne blev kommunerne bedt om at besvare to korte supplerende spørgsmål vedrørende kommunens sagsbehandling. Spørgsmålene skulle besvares elektronisk og omfattede følgende:

1. Har kommunen udarbejdet interne retningslinjer/vejledninger for, hvordan sager om sanktioner behandles og hvordan vejledningspligten udøves?

Ja Nej

Uddybende bemærkninger.

---

2. Hvordan indhenter/modtager kommunen oplysninger fra tilbudsstederne, herunder private virksomheder, til brug for behandling af sager om sanktioner?

Beskriv venligst kommunens procedurer i bemærkningsfeltet nedenfor.

Kommunernes besvarelse skulle suppleres med indsendelse af kommunens skriftlige interne retningslinjer/vejledninger til brug ved behandling af sager om sanktioner.

3. De deltagende kommuner og endelig antal sager

I alt 10 kommuner har deltaget i praksisundersøgelsen:

- Faaborg-Midtfyn
- Nyborg
- Herning

- Middelfart
- Furesø
- Glostrup
- Hjørring
- København
- Syddjurs
- Slagelse

Ankestyrelsen har bedt om at få tilsendt i alt 120 sager til praksisundersøgelsen.

Ikke alle kommune har kunnet indsende det antal sager, som de er bedt om. Årsagen hertil har været, at kommunen ikke haft det ønskede antal sager i alle kategorierne.

I praksisundersøgelsen indgår i alt 99 sager fordelt på følgende kommuner (se tabel 1):

Tabel 1 Antal sager fordelt på de deltagende kommuner i praksisundersøgelsen

	Antal sager
København	12
Middelfart	4
Glostrup	8
Slagelse	12
Nyborg	11
Herning	12
Furesø	5
Faaborg-Midtfyn	11
Syddjurs	12
Hjørring	12
I alt	99

Note: Tabellen summer til 99 sager, som udgør det samlede antal sager, som praksisundersøgelsens resultater er baseret på.

4. Måleskemaer og vurderingsgrundlag

4.1 Måleskema

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af de indsendte sager, er anvendt et måleskema, hvor de målelementer, som er relevante for praksisundersøgelsen, indgår.

Måleskemaet fremgår af bilag 7. Ankestyrelsen fremsender de udfyldte måleskemaer til den enkelte kommune med styrelsens vurderinger i forbindelse med afrapportering af praksisundersøgelsen.

4.2 Vurderingskriterier

Ankestyrelsens praksisundersøgelser er stikprøveundersøgelser, der har til formål at belyse kommunale afgørelser og konkret sagsbehandling inden for et bestemt lovgrundlag på det sociale og beskæftigelsesmæssige område. Der er tale om en stikprøve, som omfatter et mindre antal sager fra hver af de deltagende kommuner. Formålet med praksisundersøgelsen er dermed ikke at vurdere praksis i den enkelte kommune.

5. Køn og aldersfordelingen

I alt indgår 99 sager i praksisundersøgelsen. Køn og aldersfordelingen fremgår af tabel 2.

De fleste sager i praksisundersøgelsen er baseret på mænd. Således er sagerne baseret på i alt 77 mænd og 22 kvinder.

Hovedparten af mænd og kvinder i sagerne befinder sig i aldersgruppen 18 år til 43 år.

Tabel 2 Oversigt over køn og alder

	Mand	Kvinde	I alt
1949 - 1960	2	1	3
1961 - 1970	6	3	9
1971- 1980	20	3	23
1981 - 1990	19	11	30
1991 - 1996	30	4	34
I alt	77	22	99

Note: Oversigt over fordelingen på køn og fødselsår i sagerne der er indgået i målingen.